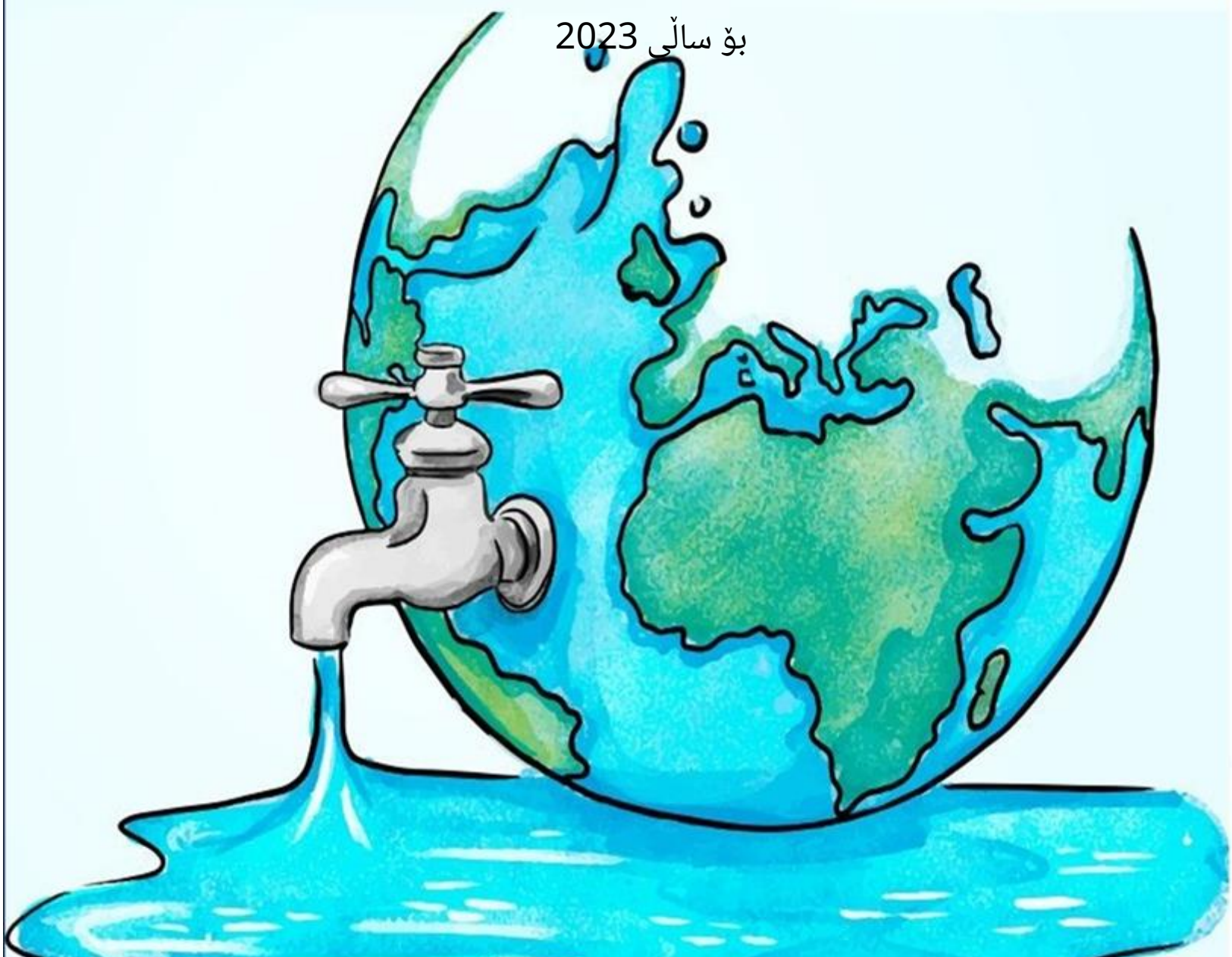

روویڤوی ژینگه‌ی

که‌رتی ئاو و خزمه‌تگوزاریه‌ شاره‌وانیه‌کان له ههریمی کوردستان

بۆ ساڵی 2023

وهزارهتی پلاندانان / دهستهی ناماری ههریم
وهزارهتی شارهوانی و گهشتوگوزار
دهستهی پاراستن و چاککردنهوهی ژینگه
ریکخراوی نهتهوهیهکگرتوووهکان بۆ مندالان (UNICEF)

روویوی ژینگه‌ی کهرتی ئاو و خزمه‌تگوزاریه شارهوانیه‌کان له ههریمی کوردستان بۆ سالی 2023

تشرینی یه‌که‌م 2023

© 2023

مافی تەواوی ناوەڕۆکی ئەم راپۆرتە پارێزراوە بۆ وەزارەتی پلاندانان / دەستەي ئامار هەريمی کوردستان.
بۆ وەرگرنتی ئامار و زانیاریەکان لەم راپۆرتە، سوود لەم سەرچاوە وەرگرە: دەستەي ئاماری هەريمی
کوردستان / راپۆرتی ژینگەي ئاو و خزمەتگوزاریە شارەوانییەکان لە هەريمی کوردستان بۆ ساڵی 2023.
بۆ زانیاری زیاتر تکایە پەیوەندی بکە بە:

مالپەر: www.krso.gov.krd

ئیمیل: Contact@krso.gov.krd

موبایل: 7508963143 (+964)

فەیسبۆک: <https://www.facebook.com/krso.gov.krd>

زنجیرە: 103

* سوپاس و پیرانین *

"وہزارہتی پلاندا نان/دہستہی ئاماری ھەریمی کوردستان سوپاسی ھەرمانبہرانی دہستہی ئاماری ھەریم دہکات بۆ سەرپہرشتیکردن و جیبہجیکردنی ڕووپیوہ کہ لہ پارێزگاگانی ھەریمی کوردستان، و ھەر وہا ریز و سوپاسی خوێ دہردہبریت بۆ ھەرمانبہرانی بہرپیوہ بہرایہتی گشتی ئاو و ئاوہرۆ و ھەرمانگہگانی شارہوانیلہ جیبہجیکردنی ئہم ڕووپیوہ.

ھەر وہا سوپاسی ریکخراوی نہ تہ وہ یہ گگرتووہ کان بۆ مندالان (یونیسف) دہکہین کہ ھاوکار بوون لہ تہرخان کردنی بودجہ بۆ ئہنجامدانی ئہم ڕووپیوہ..

لہ کۆتاییدا، ستایشی بہشداریی و ھاوکاری ئہندامانی لیژنہگانی بہرپیوہ بردن و تہکنیکی دہکہین کہ بوونہ ھوێ سہرکەوتنی ئہم ڕووپیوہ."

تیمه‌کانی هونەری و کارگێری بەشداربوو لە جێبه‌جێکردنی ئەم پووپێوه

لیژنەى بالا

1. سیروان محەممەد محیەددین – سەرۆکی دەستەى ئاماری هەریمی کوردستان
2. ئاری ئەحمەد قادر- بەرپۆه‌به‌ری گشتی / سەرچاوه‌کانی ئاو و ئاو‌پوو / وه‌زاره‌تی شاره‌وانی و گه‌شتوگوزار
3. هه‌یمه‌ن نه‌زیف عوسمان- به‌رپۆه‌به‌ری پلاندانان / وه‌زاره‌تی شاره‌وانی و گه‌شتوگوزار
4. په‌یمان عه‌بدوڵلا محەممەد- سەرۆکی به‌شی پلاندانان / سەرچاوه‌کانی ئاو و ئاو‌پوو / وه‌زاره‌تی شاره‌وانی و گه‌شتوگوزار
5. له‌نجە ره‌سول ئەحمەد- به‌رپۆه‌به‌ری به‌شی ژینگه‌ / دەستەى ئاماری هەریمی کوردستان (به‌رپۆه‌به‌ری پرۆژه)

لیژنەى ئاماده‌کاری چوارچێوه

1. له‌نجە ره‌سول ئەحمەد- به‌رپۆه‌به‌ری به‌شی ژینگه‌ / دەستەى ئاماری هەریمی کوردستان (به‌رپۆه‌به‌ری پرۆژه)
2. هه‌قال ئەحمەد ئەحمەد- به‌رپرسی به‌شی پلاندانان / سەرچاوه‌کانی ئاو و ئاو‌پوو / وه‌زاره‌تی شاره‌وانی و گه‌شتوگوزار
3. سارا ئامر ئەحمەد- به‌رپرسی به‌شی پلاندانان / به‌رپرسی پاراستن و چاککردنه‌وه‌ی ژینگه‌
4. بشار حه‌سه‌ن عه‌لی- به‌رپۆه‌به‌ری کارگێری و خۆیه‌تی / دەستەى ئاماری هەریمی کوردستان
5. دیلمان مه‌حمود سه‌لمان- دەستەى ئاماری هەریمی کوردستان
6. سولاف نادر شه‌ریف- دەستەى ئاماری هەریمی کوردستان
7. ئاریان محەممەد سلێمان- دەستەى ئاماری هەریمی کوردستان

لیژنەى به‌رپۆه‌بردنی خول و پاهێنان

1. په‌ریز خۆشه‌وی عومه‌ر- دەستەى ئاماری هەریمی کوردستان
2. له‌نجە عه‌بدوڵخالق محەممەد- دەستەى ئاماری هەریمی کوردستان

لیژنەى ئاماده‌کردنی راپۆرت

1. له‌نجە ره‌سول ئەحمەد- به‌رپرسی به‌شی ژینگه‌ / دەستەى ئاماری هەریمی کوردستان (به‌رپۆه‌به‌ری پرۆژه)
2. له‌یلا قاسم محەممەد- دەستەى ئاماری هەریمی کوردستان
3. رێژین مامه‌ند حه‌مه‌د- دەستەى ئاماری هەریمی کوردستان

ليژنهى ئاماده كوردنى پروگرام و شيكردنه وهى داتا و وهرگيران و ييداچوونه وهى فؤرم

1. ره قيب به هاددين محه ممه د- بهرپرسى شيكردنه وهى داتا/ دهستهى ئامارى ههريمى كوردستان
2. رپژين مامه ند حه مه د- دهستهى ئامارى ههريمى كوردستان
3. لهيلا قاسم محه ممه د- دهستهى ئامارى ههريمى كوردستان
4. شوكره ئه حمه د حاجى- دهستهى ئامارى ههريمى كوردستان

ليژنهى وردبىنى راپؤرت

1. تارا عه بدولغه نى خه ليل- دهستهى ئاماره ههريمى كوردستان
2. لارا عه لى ئيبراهيم- دهستهى ئامارى ههريمى كوردستان

فيرخوازان بو كه رتى خزمه تگوزارى شاره وانى

1. تاڤكه محه ممه د سه عيد حه سه ن
2. به ختيار محه ممه د محه ممه د زياد، هه ولير
3. شيرزاد ته ييب عوسمان، دهؤك
4. ئامه د ياسين ئه حمه د، دهؤك
5. ئاراس عه بدولمه جيد حسيين، سليمانى
6. سوپان عه بدوللا كه ريم، سليمانى
7. سهيران محه ممه د ره فئه ت، سليمانى
8. چنور ناسح رؤسته م، سليمانى
9. خالد خدر برايم، سليمانى

فيرخواز بو كه رتى ئاو و پرسيارنامهى خيزان

1. هه قال ئه حمه د ئه حمه د، هه ولير
2. ئه قين سالج حه سه ن، هه ولير
3. انزار شه ريف سالج، هه ولير
4. ئامانج محه ممه د عه لى ، سليمانى
5. پيشره و كه مال عه بدولره حمان، سليمانى

6. حەمىدە غەبدولحەمىد، سەلىمانى
7. ئاراس حەبىب رەشىد، سەلىمانى
8. ئاۋات حەسەن فەقى، سەلىمانى
9. مەممەد خەلەف مەممەد غەزى، دھۆك
10. لامىا ھورمىز يۈحەننا، دھۆك
11. ھەۋار سالىم زىيىر، دھۆك

تیمی کاری مهیدانی له پارێزگاگان

کهرتی خزمه‌تگوزاری شاره‌وانی / هه‌ولێر

1. سه‌نگهر محهمهد زه‌ینه‌ددین
2. غه‌یزی یوسف په‌مه‌زان
3. سه‌وری شوکری خه‌مو
4. رێدار عه‌بدولکه‌ریم عومه‌ر
5. گه‌ردین که‌ریم عه‌به‌دله‌لا
6. عه‌بدولقادر ئه‌که‌رم عه‌بدولقادر
7. هێمن فاروق حسێن
8. سه‌نگهر سعاد محهمهد
9. به‌هره‌م عه‌بدولفه‌تتاج تاهر
10. سه‌ردار ستار عز الدین
11. رێباز که‌یفی قادر
12. مه‌تین به‌درو له‌شکه‌ری
13. عه‌لی سه‌ردار ئه‌حمه‌د
14. یونس عوسمان
15. پارتیزان باپیر یوسف
16. کومار یونس عومه‌ر
17. به‌ار میرخان عه‌بدوله‌لا
18. یاسین په‌سول ئه‌حمه‌د
19. هه‌کار عه‌بدوله‌لا
20. هاوار عوسمان سه‌لیم
21. کۆخان باقی قادر
22. ئه‌نه‌س کانه‌بی عه‌زیز
23. لانه‌ عه‌بدلغه‌نی جه‌بار
24. مسته‌فا جه‌جی قادر
25. پوژگار نامق جه‌جی
26. دیاری ئیسماعیل عه‌بدولپه‌حمان
27. فازل عه‌زیز غه‌ریب
28. سیروان عومه‌ر
29. کاوه ئه‌براهیم مه‌رعان
30. تارق ئه‌براهیم مه‌قدید
31. هه‌یسه‌م په‌شید
32. هێمن که‌ریم جه‌مه‌د
33. محهمهد عه‌بدولپه‌حمان خدر
34. خه‌بات شاخه‌وان
35. عیسام ئلیاس
36. مه‌عروف قادر مه‌عروف
37. فه‌رید سلیمان
38. هونه‌ر ئه‌که‌رم محهمهد شه‌ریف
39. شه‌هاب عه‌به‌دوله‌هاب جه‌سه‌ن
40. ئارام ئیسماعیل
41. مه‌ه‌دی عه‌بدوله‌لا
42. نه‌جات مه‌جید جه‌سه‌ن
43. دلزار ئه‌نوه‌ر
44. سه‌عید ئه‌حمه‌د حسانی
45. عوسمان ئه‌حمه‌د مسته‌فا
46. شلێر خۆشه‌وی خۆشه‌وی
47. لوتمان فه‌قی خدر
48. دلبرین نه‌جم سه‌عید
49. ئیسماعیل براهیم جه‌مه‌د
50. سه‌رکار عه‌بدوله‌میر جه‌ننا
51. تاهر جه‌مه‌د مه‌حمود
52. به‌شدار فازل
53. محهمهد ئه‌حمه‌د محهمهد
54. قیان سالح ملۆ
55. موخته‌سه‌م سیامه‌ند حسو
56. گه‌شا ته‌له‌ت محهمهد
57. نادر محهمهد مسته‌فا
58. شه‌وه‌که‌ت مو‌راد
59. مه‌روان خالد جه‌میل
60. عیسا بایز عوسمان
61. ئیحسان ووسو عومه‌ر
62. محهمهد حسێن عه‌بدوله‌لا
63. سولتان ئه‌حمه‌د سولتان
64. ئاری عومه‌ر عه‌لی
65. مه‌شه‌هور شێرزاد محهمهد

کهرتی خزمه تگوزاری شارهوانی / سلیمانی

- 1- مهاباد سایبر محه ممه د
- 2- عوسمان محه ممه د عه بدوللا
- 3- سؤران عه بدولپه حمان له تیف
- 4- جاسم محه ممه د حه سهن
- 5- سنور ساپر په حیم
- 6- یوردطاش جه عفره عه سکر
- 7- سالار مامند عارف
- 8- چیا جه مال حه مه سألح
- 9- فازل محه ممه د حه مودی
- 10- دارا حه مه امین نه حمه د
- 11- نه ژین عومه ر غه فور
- 12- ئیسماعیل عه بدولپه حمان
- 13- ئامانج غه فور عه لی
- 14- هیوا نه جات مه عروف
- 15- محه ممه د احمد محه ممه د
- 16- سه لمان نه عمان فه تتاح
- 17- مولوود نه حمه د مولود
- 18- محه ممه د عه لی محه ممه د
- 19- ئیریقان محه ممه د سه عید
- 20- ریپاز نه جمه دین سألح
- 21- دلشاد نوری عه لی
- 22- کارهوان جه مال عارف
- 23- عادل رهشید نه حمه د
- 24- عه لی سه لمان قه رهمان
- 25- به همهن عومه ر حه مه
- 26- نه میر غازی ئاسی
- 27- مسته فا سه عید
- 28- ئاسؤ جه واد عه بدولسه ممه د
- 29- نه ئه ات موه فقه
- 30- سه فین محه ممه د حه سهن
- 31- هاوژین عه لی عه بدوللا
- 32- فهرهاد رهشید
- 33- یوسف عه لی مه حمود
- 34- نه میر مسته فا جه عفره
- 35- هاجهر شه هاب حه مه سألح
- 36- هونه ر عومه ر کهریم
- 37- نه قین جه مال فه تحوللا
- 38- میهره بان سألح عه بدوللا
- 39- محه ممه د مسته فا حه مه د
- 40- نه وزاد عه بدولعه زیز
- 41- به شدار محه ممه د نه حمه د
- 42- سردار حه سهن نه حمه د
- 43- ره فیق مه حمود فه رج
- 44- ئوسامه جه عفره عه بدولقادر
- 45- زانا کهریم حه مه د
- 46- هه ردی عه بدولباقی
- 47- محه ممه د جه زا
- 48- مه گرون محه ممه د نه مین
- 49- ته یفور حه مه غه ریب
- 50- کارزان تالیب
- 51- محه ممه د مسته فا حه سهن
- 52- رزگار حسین
- 53- محه ممه د حه سهن عه بدوللا
- 54- هاوکار مه حمود عه لی
- 55- ره وه ز غه فور سه عید
- 56- تابلؤ موختار نه حمه د
- 57- هاوسهر مه حمود محه ممه د نه مین
- 58- نیگار حسین مه حمود
- 59- وشیار زهینه دین مه جید
- 60- پی شه وا که مال عه زیز
- 61- چۆمان جیهان
- 62- گؤران نه ریمان حه مه سألح
- 63- شه مال مسته فا سه دیق
- 64- بریار مه حمود نه حمه د
- 65- ئاواره یوسف محه ممه د
- 66- ئیبراهیم وهیسی ئیبراهیم
- 67- هونه ر سه لیم
- 68- سیروان فایق عه بدوللا
- 69- نه وزاد محه ممه د ئیبراهیم
- 70- مه ریوان عوسمان عه بدوللا
- 71- نه رکان بورهان محه ممه د
- 72- قادر عه لی نه حمه د
- 73- سامان ره فیق توفیق
- 74- ره نج عه بدولکه ریم عه بدوللا
- 75- هیوا عه بدوللا رهشید
- 76- خیلان سردار محه ممه د نه مین
- 77- ئیحسان ئیسماعیل عه زیز

کهرتى خزمه تگوزارى شارهوانى / دهۆك

1. محمد على محمد	2. مشتاق طاهر سليم	3. نجم الدين سعيد احمد
4. جنيفة ادم كويه	5. فرج حيدر خمو	6. افراز غازي سعيد
7. عزيز كمال على	8. متين وحيد احمد	9. بارزان عبو احمد
10. كاوه محمدامين	11. بسمان سونا فخوش	12. داهر اسماعيل عبدالله
13. خالد محمد صالح	14. لبيب كما يوسف	15. حسن قادر حسن
16. محمد سليم اسعد	17. شريف عبدالله ابراهيم	18. ريناس أحمد علي
19. حمد على حسن	20. فتاح قاسم فتاح	21. سعيد رمضان يوسف
22. سكان محمدامين	23. بهجت مصطفى شهاب	24. كمال حجي جمو
25. عدنان شكرى محمد	26. ديمن رمضان ابراهيم	27. كوفان عبدالرحمن صالح
28. نشوان عمر اسماعيل	29. رزگار عمر يوسف	30. خلات رمضان فتاح
31. شمال اسلام احمد	32. ريبير نذير عبدالرزاق	33. كمال صالح
34. بشار قاسم صالح	35. ابراهيم اسماعيل سليمان	36. ديندار جميل

کهرتى ئاو/ ههولير

1. کوردستان محمد احمد	2. ئامانج اسماعيل	3. چه تو علي اسعد
4. ژيليا نهوزاد مصطفى	5. سيروان تحسين	6. هه وراز حسين احمد
7. هيقي عمر حسن	8. رياض ابراهيم	9. سيف الدين سليم حمدامين
10. تريفه فاروق سعيد	11. هاوکار عجيب محمد	12. ئاران عبدالواحد عبدالقهار
13. مهروان عبدالقادر سليمان	14. سرمد دلشاد تحسين	15. بيرو لطيف رؤوف
16. هيژا حميد رحمان	17. بختيار عبدالکريم سليم	18. ئازار مصطفى عباس
19. ههريم نامق ابراهيم	20. سردار عبدالرحمان عولا	21. محمد ابراهيم ميرخان
22. پيکان عوسمان احمد	23. شوان اکرم صديق	24. عيسى عبدالله مراد
25. مظفر عبدالله وسمان	26. خالد جليل جلال	27. دليين محمد عبدالله
28. جوهر عثمان رسول	29. محمود دلدار صالح	30. حسين نجيم عبدالله
31. حميد رشيد حميد	32. ثيان رفيق كروش	33. اسعد علي محمد
34. مقصد احمد حمد		

کهرتى ئاۋ/ سلیمانى

1. شاناز عبدالله حمد	2. حسام محمد علی	3. شادان رشید محمد
4. چۆپى عثمان محمود	5. کارزان علی حسین	6. هیمن محمد عبدالقادر
7. بهدرخان محمود حسین	8. ئاکۇ محمد رشید	9. ئاکۇ فائق محمد
10. هاومەند دلیر مجید	11. سەرکان توفیق حمە کریم	12. حویز رحیم شکور
13. رېئوار حاجى صالح	14. سەرورەر عثمان نورى	15. ئومید عبدالله احمد
16. سفر قادر حسین	17. محمد حسین محمد	18. شیروان مجید نامق
19. ئارام حسین حمید	20. رزگار کریم رشید	21. شادان حمە کریم حمەامین
22. مراد جمهور علی	23. هاوبەش ناضم رسول	24. بانە طاهر احمد
25. پەپولە حسین حسن	26. کارزان طه عبدالله	27. تانیا رشید احمد
28. عثمان محى الدین عبدالله	29. بەستە محمد سعید	

کهرتى ئاۋ/ دهۆک

1. عامر اسماعیل	2. ألد محمد سليم	3. محمد نوري حسن
4. جانو سمو يوسف	5. عمر عزت خرشید	6. سالم احمد محمد
7. أفین عبد المجید	8. هشیار شعبان کرم	9. عبدالله عزیز شیخو
10. رمضان حبیب رشید	11. جمال معاویة سعید	12. ایوب احمد محمد
13. ریبیار شکری	14. عبد الله علي ابراهيم	15. هلکر والى معطفی
16. حسین حسن	17. خالد محمد شریف	18. سلیمان ابراهیم صالح
19. امین سلیمان	20. سالم عبد الله صالح	21. دحام خلیل ابراهیم
22. ألبرت خوشابا عودیشو	23. هوکر جولي بحري	24. شوان محمد علی
25. میان ابراهیم عمر	26. سفر عبد القادر سفر	27. خەلیل حەسەن عەلى

پیش ووتار

لەم سالانەى دوايیدا، لە چوارچێوەى کارە ئامارییهکاندا، جەختکردن لەسەر پێشینه‌دان (ئەولەویەت) بە نینگەرانیه‌کانى ژینگە پەره‌ى سەندوو. پێشینه‌دان بە نینگەرانیه‌کان لەسەر ژینگە تا پادەیه‌كى زۆر بەهۆى پەره‌سەندنى پرسى گۆرانی کەشوهه‌وا و ئاسته‌نگه‌کان لەم بواره‌دا، وه‌ک وشکەسالى و کەمى بارانبارین. تادیت کاریه‌رییه‌کانى ئەو گۆرانکارییه‌کانە لە هەندیک ناوچه‌ى عێراق بە هەریمی کوردستانیشوه‌و زیاتر دەرده‌کەون. بە هەمان شێوه‌، بەهۆى بەرزبوونه‌وه‌ى ژماره‌ى دانیشتووان و دەستپێکردنى ئاوه‌دانکردنه‌وه‌، بڕیارده‌ران و دارپێژه‌رانى سیاسه‌تى ناچار کردوو کە ستراتیژییه‌کانى تەرخانکردنى سەرچاوه‌ لەبەرچاو بگرن کە پێشینه‌ دێدەن بە تواناکان. ئامانج لێى کەمکردنه‌وه‌ى دەرئەنجامه‌کانى گۆرانی کەشوهه‌وا و کاریه‌رییه‌ نەڕێنیه‌کانه‌ لەسەر دانیشتووان، لەنیویاندا کەمى ئاو و کەله‌که‌بوونى زېل و خاشاک و پاشماوه‌ى پرۆژه‌ جیاوازه‌کانه‌ کە په‌یوه‌ندارن بە گەشه‌پێدان.

هه‌ولە هاوبه‌شه‌کانى ئیوان رێکخراوى نەته‌وه‌ یه‌کگرتوو‌ه‌کان بۆ منداڵان (یونیسیف) و ده‌سته‌ى ئامارى هەریمی کوردستان جەختی کردبووه‌ سەر دروستکردنى پروپیوویه‌كى ژینگه‌یى به‌ناونیشانى "پروپیوى ژینگه‌یى کەرتى ئاو و خزمه‌تگوزارییه‌ ژینگه‌ییه‌کان لە هەریمی کوردستان". ئامانج لێى هه‌ل‌سه‌نگاندنى بارودۆخى ده‌ستپێشخه‌رییه‌کانى دابینکردنى ئاوى خواردنه‌وه‌ بوو بۆ دانیشتووان، هه‌روه‌ها خزمه‌تگوزارى شاره‌وانیه‌کانه‌ کە به‌رپرسیارن لە فرێدان و چاره‌سه‌رکردنى پاشماوه‌.

پروپیووه‌کە پشتی به‌ هاوکارى تەواو له‌گه‌ڵ لایه‌نه‌ په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان به‌ستوووه‌ بۆ جیه‌جیکردنى کارى مه‌یدانى له‌ به‌رپوه‌به‌رایه‌تى گشتى ئاو و ئاوهرۆ له‌ هەریمی کوردستان، شاره‌وانیه‌کان له‌سەر ئاستى یه‌کە کارگێرییه‌کان، و ده‌سه‌لاتى به‌دواداچوون و چاکسازی ژینگه‌یى. له‌ هه‌مو پارێزگاگان، ده‌سته‌ى ئامارى هەریم ر‌اه‌بێرانى بۆ توێژه‌رانى مه‌یدانى و سه‌رپه‌رشتیاران ئەنجامدا. دواى تەواوبوونى کارى مه‌یدانى و وه‌رگرتنى ئەنجامه‌کان، به‌شى به‌رپوه‌بردن و شیکارکردنى داتا له‌ ده‌سته‌ى ئامارى هەریم لیکدانه‌وه‌ى بۆ پێوانه‌کان ئەنجامدا و پێشکەشى ئەندامانى لیژنه‌ى بال‌ای به‌رپوه‌بردنیان کرد بۆ په‌سه‌ندکردنى. دواتر ر‌اپۆرتیک ئاماده‌کرا و ئەم‌پۆ پێشکەشکرا. وا پێشبینى ده‌که‌ین کە دەرئەنجامه‌کانى ئەم ر‌اپۆرتە سوودێكى زۆریان بۆ لایه‌نه‌ په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان و کۆمه‌لگا به‌گشتى هه‌بێت. دۆخى تال‌اوه‌کانى عێراق و پارێزگاگانى باشوورى عێراق، کە کەمى باران و وشکەسالى بووه‌ هۆى ئاواره‌بوونى ژماره‌یه‌كى زۆر له‌ خه‌لک، دەرئەنجامه‌ سه‌خته‌کانى پشتگوێ‌خستنى کاریه‌رییه‌ ژینگه‌ییه‌کان نیشان ده‌دات.

هه‌ستکردن و تیگه‌یشتن له‌و توانایانه‌ى کە له‌به‌ردستن بۆ دابینکردنى ئاو بۆ دانیشتووان به‌مه‌به‌ستى پێشه‌سازی و کشتوکال و خواردنه‌وه‌ و ئەو کێشانه‌ى کە ر‌ووبه‌رووى لایه‌نه‌ په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان ده‌بنه‌وه‌ له‌ راگرتنى هاوسه‌نگى له‌

نيوان بەرزبۈنەۋەي بەكارھېناني ئاۋ و بە فيرپۇداني يەكپەكە لە گرنگترين شتەكان كە پېۋيستە لەمەودوا گرنكى پېيدريٲ. بەھەمان شپۋە، تېگەيشتن لە كاريگەرى خزمەتگوزاريە شارەوانىيەكان لەسەر ژينگە و تەندروستى گشتى ناچارىە و زۇر پېۋيستە.

سوپاس و پېزانين ئاراستەي بەرپۈەبەرايەتى گشتى ئاۋ و ئاۋەرپۇ و بەرپۈەبەرايەتییەكانى پلاندانان و شارەوانى سەر بە ۋەزارەتى شارەوانى و گەشتوگوزار دەكەين بۇ ھاۋكارىيە بە پەرۇش و كاريگەرەكانيان بۇ تەۋاۋكردنى ئەم ۋوۋپۈۋە بە باشتري شپۋە. ئېمە ھەۋل و ماندوۋوۋنى فەرمانبەرانى ئەم بەرپۈەبەرايەتییانە زۇر بە نرخ دادەنپين بۇ ئەنجامدانى كارەكان بە دلسۇزيەۋە. ھەرۋەھا، سوپاسى يونيسيف دەكەين بۇ دابىنكردنى بودجەي ۋوۋپۈۋەكە و چاۋديرى ورديان بە دريژايى تەۋاۋى ۋرۇسەكە.

لە كۇتاييدا، بە خۇشحالىيەۋە سوپاسى فەرمانبەرانى دلسۇزى دەستەي ئامارى ھەريمى كوردستان دەكەم كە ھەۋلىكى بەرچاۋيان داۋە بۇ تەۋاۋكردنى ۋوۋپۈۋەكە بەتايبەت ئەۋانەي لە بەشى بەرپۈەبردنى داتا و ئامارى ژينگەدا كاريان كردوۋە. سوپاسى خۇم ئاراستەي ھەموو ئەۋ كەسانە دەكەم كە بە توانا جۇراۋجۇرەكانيان بەشدارىيان لەم ھەۋلەدا كردوۋە، چ ۋەك فەرمانبەرى دەستەي ئامار، چ ۋەك ئاژانسەكانى پشتيۋانى دەزگاي ناۋەندى بۇ ئامار، يان بەشە كاريگيريەكانى ۋاريژگاكان.

سيروان محمد محى الدين

سەرۇكى دەستەي ئامارى ھەريمى كوردستان

ناوەرۆك

V.....	ليژنهى بالا
V.....	ليژنهى ئامادهكارى چوارچيويه
V.....	ليژنهى بهرپوهبردنى خول و پاهينان
V.....	ليژنهى ئامادهكردنى راپورت
VI.....	ليژنهى ئامادهكردنى پرؤگرام و شيكردنهوى داتا و وهگيرپان و پيداچوونهوى فورم
VI.....	ليژنهى وردىينى راپورت
VI.....	فيرخوازن بۇ كهرتى خزمهتگوزارى شارهوانى
XII.....	پيش ووتار
XV.....	ليستى خشتهكان
1.....	پيشهكى
3.....	ئامانجهكانى روويپو:
4.....	دهرئەنجام و سووده پيشبينكراوهكانى روويپوهكه:
5.....	چه مك و پيناسهكان
8.....	روويپوى ژينگهى ئاو و خزمهتگوزارييه شارهوانىيهكان
9.....	شيواى كاركردن و جيبهجيكردى روويپو(ميتؤدؤلؤزى)
9.....	پوششى روويپو
10.....	پرسيارنامهى روويپو
10.....	پرسيارنامهى كهرتى ئاو
11.....	پرسيارنامهى كهرتى خزمهتگوزارى شارهوانىيهكان
11.....	پرسيارنامهى ئاوى مالان
11.....	پاهينان
12.....	چارهسهركردنى داتا و پيداچوونهوه
13.....	دهرئەنجامهكان

ليستی خشته کان

- خشته 1: ژماره 1 وېستگه کانی (پروژه، يه که کړاوه ټا، وېستگه ي سهرير، وېستگه ي سهر کانياو) بهرهمهينانی ټاوی شياو بۇ خواردنه وه به پي پاريژگا، جوری وېستگه، و ژينگه بۇ سالی 2023..... 30
- خشته 2: ژماره 2 وېستگه کانی بهرهمهينانی ټاوی خواردنه وه له سالی 2023 به پي جوری وېستگه (پروژه، يه که کړاوه ټا، وېستگه ي سهرير، وېستگه ي سهر کانياو)، پاريژگا، و دخی کارکردنيان..... 31
- خشته 3: کوی ژماره و رېژه وېستگه کانی بهرهمهينانی ټا به پي توانای ديزاينکراو، پوخته ي بهرهمهينان، و قه باره ټاوی بهرهمهينراو و ټاوی چاره سهرنه کراو (خا) له سالی 2023..... 32
- خشته 4: ژماره و رېژه سده ي پروژه کانی ټا به پي توانای ديزاينکراو، قه باره ټاوی بهرهمهينراو، و قه باره ټاوی خاوی دهرهينراو له سهر ناستی پاريژگا له سالی 2023..... 33
- خشته 5: ژماره و رېژه سده ي يه که کړاوه ټا به پي توانای ديزاينکراو، قه باره ټاوی بهرهمهينراو، و قه باره ټاوی خاوی دهرهينراو له سهر ناستی پاريژگا بۇ سالی 2023..... 34
- خشته 6: ژماره 1 وېستگه کانی بهرهمهينانی ټا که له سهر بيره کان دانراون به پي توانای ديزاينکراو، بری ټاوی بهرهمهينراو (ټاوی پاک)، و بری ټاوی خاوی دهرهينراو له سهر ناستی پاريژگا بۇ سالی 2023..... 35
- خشته 7: ژماره و رېژه وېستگه کانی ټاوی خواردنه وه که له سهر بيره کان دانراون به پي بری ټاوی بهرهمهينراو (ټاوی پاک)، توانای ديزاينکراو، و قه باره ټاوی خاوی دهرهينراو له سهر ناستی پاريژگا بۇ سالی 2023..... 36
- خشته 8: کوی توانای ديزاينکراوی وېستگه کانی بهرهمهينانی ټا به پي جوری و رېژه دابه شېوون له سهر ناستی پاريژگان له سالی 2023..... 37
- خشته 9: قه باره ټاوی خاوی وهرگيراو له ټاوی سهرزه وی و ژيرزه وی به پي جوری وېستگه (پروژه ټا، يه که کړاوه ټا، وېستگه ي سهرير، وېستگه ي سهر کانياو) و رېژه دابه شېوونيان له سهر ناستی پاريژگان بۇ سالی 2023..... 38
- خشته 10: قه باره ټاوی گشتی ټاوی بهرهمهينراو (ټاوی پالپوراو) له وېستگه کانی بهرهمهينانی ټا به پي جوری و رېژه دابه شېوون له سهر ناستی پاريژگان له سالی 2023..... 39
- خشته 11: قه باره ټاوی خاوی دهرهينراو، ټاوی پاکي بهرهمهينراو، قه باره ټاوی گه ريندراو بۇ سهرچاوکی دواي پالوتن، و تیکرای ټاوی بهرهمهينراو، و ټاوی دابينکراو بۇ دانيشتونان له سهر ناستی پاريژگا له سالی 2023..... 40
- خشته 12: ژماره و رېژه وېستگه کانی بهرهمهينانی ټا که سهرچاوکی ټاوی جيگره وه يان هه يه له کاتي فرياکوزاريدا به پي سهرچاوکی دابينکردنی ټا و ټاوی جيگره وه له سهر ناستی پاريژگان له سالی 2023..... 41
- خشته 13: ژماره و رېژه وېستگه کانی بهرهمهينانی ټا به پي جوری چاره سهرکردن له سهر ناستی پاريژگا بۇ سالی 2023..... 42
- خشته 14: دووباره کردنه وه ټاقيکردنه وه بایلوچی له سهر ټاوی خا (چاره سهرنه کراو)، ژماره ټاوی نمونه کانی وهرگيراو له وېستگه کانی بهرهمهينانی ټا و که مترين و زورترين ناسته کانيان به پي پاريژگان بۇ سالی 2023..... 43
- خشته 15: ژماره و رېژه ټا وېستگانه ي که ټاقيکردنه وه له سهر ټاوی چاره سهرنه کراويان کردوه له سهر ناستی پاريژگان بۇ سالی 2023..... 44
- خشته 16: ژماره ټاوی نمونه ي وهرگيراو، نزمترین و بهرترین ناست، و تیکرای دهرنه نجامه کانی ټاقيکردنه وه فيزيایي و کيميايي له سهر ټاوی چاره سهرنه کراو به پي جوری ټاقيکردن و پاريژگا بۇ سالی 2023..... 45
- خشته 17: ژماره و رېژه ټاوی نمونه کانی وهرگيراو بۇ ټاوی بهرهمهينراو و نه نجامه شکستخواردوه کان بۇ ټاقيکردنه وه بایلوژیييه کان له سالی 2023..... 47

خشتەى 18: ژمارە و رېژەى نمونەى وەرگىراو بۇ تاقىکردنەوہى ئاوى بەرھەم ھىنراو لەسەر ئاستى پارىزگاگان بۇ سالى 2023
 48.....
 خشتەى 19: ژمارە و رېژەى نمونەى وەرگىراو بۇ ئەنجامدانى تاقىکردنەوہى كىمىيى و فىزىيىي ئاوى بەرھەم ھىنراو ، ژمارە
 و رېژەى سەدى نمونەى سەرئەكەوتوو بە پىي جۇرى تاقىکردنەوہى لە سەر ئاستى پارىزگا لە سالى 2023 49.....
 خشتەى 20: ئاستەنگەكانى بەردەم وىستگەكانى بەرھەمھىنراو ئاوى لەسەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023 51.....
 خشتەى 21: ژمارەى پرۇژەكانى ئاوى ، ژمارەى خىزانەكان بە پىي ژىنگە ، جۇرەكانى يەكەكانى نىشتەجىبوون ، و پارىزگا بۇ سالى
 2023 54.....
 خشتەى 22: تىكرای دوورى نيوان مال و وىستگەى ئاوى ، دابەشبوونى رېژەى خىزانەكان بە پىي ھەبوونى پىوہرىكى ئاوى لە
 شوپىنى نىشتەجىبوونىيان ، دۇخى كاركردىنى پىوہرەكە لە سەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023 55.....
 خشتەى 23: رېژەى دابەشبوونى خىزانەكانى رووپىوكرراو ، بە پىي ئاستەنگى كەمى يان نەبوونى ئاوى ، ھۆكارەكانى كەمى يان
 نەبوونى ئاوى لەسەر ئاستى پارىزگاگان بۇ سالى 2023 56.....
 خشتەى 24: تىكرای پىچرانى خزمەتگوزارى رۇژانەى ئاوى بە پىي ئاستى پىسبوونى ئاوى دابىنكرراو و رېژەى ھۆكارى پىسبوونى
 ئاوى لەسەر ئاستى پارىزگاگان بۇ سالى 2023 57.....
 خشتەى 25: رېژەى سەدى بەكارھىنراو ئاوى دابىنكرراو بۇ شوپىنە نىشتەجىبووہكان بە پىي بابەت لەسەر ئاستى پارىزگاگان بۇ
 سالى 2023 58.....
 خشتەى 26: ژمارە و رېژەى سەدى خىزانەكانى بەشدار بوو لە رووپىوہكە بە پىي ئاستەنگ لە دابىنكردىنى ئاوى شوپىنى
 نىشتەجىبوونىيان لەسەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023 59.....
 خشتەى 27: جۇرى تاقىکردنەوہى ، بەرزترن و نزمترن ئاست ، تىكرای دەرئەنجامى تاقىکردنەوہكان ، و رېژەى شكستى
 تاقىکردنەوہكان بۇ نمونەكانى ئاوى شوپىنى نىشتەجىبوون بە پىي پارىزگا بۇ سالى 2023 60.....
 خشتەى 28: : ژمارەى دامەزراوہ شارەوانىيەكان بە پىي پلە و پارىزگا لەسەر بىنەماى ژمارەى ئەو دانىشتوانانەى كە
 خزمەتگوزارىيان پىگەبىشتووہ بۇ سالى 2023 65.....
 خشتەى 29: ژمارەى دانىشتوانى سنوورى شارەوانىيەكان ، ژمارە و رېژەى ئەو دابىشتوانەى خزمەتگوزارى كۆكردنەوہى پاشماوہ
 پىدەگات بە پىي ژىنگە و پارىزگا لە سالى 2023 66.....
 خشتەى 30: قەبارە و رېژەى پاشماوہى كۆكراوہ و فرىدراوى رۇژانەى بە پىي جۇر (لەوانەش پاشماوہى ئاسايى ، بىناسازى و
 سكراپ) لەسەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023 67.....
 خشتەى 31: تىكرای پاشماوہى ئاسايى بەرھەمھىنراو بۇ ھەر تاكىك و قەبارەى پاشماوہى ئاسايى فرىدراو لەسەر ئاستى
 پارىزگاگان لە ھەرىمى كوردستان لە سالى 2023 68.....
 خشتەى 32: ژمارە و رېژەى سەدى دامەزراوہ شارەوانىيەكان بە پىي شىوازە ستانداردەكانى فرىدانى پاشماوہ لە سالى 2023
 69.....
 خشتەى 33: ژمارەى دەرەكانى كۆكردنەوہى پاشماوہ كە مۆلكى دامەزراوہ شارەوانىيەكان و دابەشكردىنى ئەو دەرەكانە
 (ھاويە) بە پىي شوپىنە جىاوازەكان لە سەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023 70.....
 خشتەى 34: رېژەى سەدى دابەشكردىنى دەرەكانى (ھاويە) كۆكردنەوہى پاشماوہ كە مۆلكى دامەزراوہ شارەوانىيەكان بە پىي
 شوپىنە جىاوازەكان لە سەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023 71.....
 خشتەى 35: : ژمارەى دامەزراوہ شارەوانىيەكان ، دابىنكردىنى دەر و رېژەى بەكاھىنراو لە لايەن دانىشتوانوہ بە پىي
 دابەشكردىنى دەر بۇ كۆكردىنى پاشماوہ بۇ سالى 2023 72.....

خشتەى 36: تېكرای دووبارەبوونەوہى كىردارى بەتالكردى دەفرى پاشماوہ لە ھەفتەيەكدا ،ژمارە و پېژەى سەدى ئەم دامەزراوہە كە بەم كارە ھەلدەستن لەسەر ئاستى پارېژگا بۆ سالى 2023.....73

خشتەى 37: ژمارە و پېژەى سەدى ئەم دامەزراوہ شارەوانىيە ھۆكۈمىيەنە كە لە ھەفتەيەكدا زياتر لە جاريك پاشماوہ لە شوپنى نىشتەجىبوون و شوپنەكانى دىكە كۆ دەكەنەوہ بە پىي ھەبوونى ئامىر و كۆمپرىسەرى پىويست بۆ بەردەوامبوونى ئەم خزمەتگوزارىيەنە لەسەر ئاستى پارېژگان بۆ سالى 2023.....74

خشتەى 38: ژمارە و پېژەى سەدى ئەم دامەزراوہ شارەوانىيە ھۆكۈمىيەنە كە سىستىمى تايبەت بە خۇيان بۆ كۆكرىنەوہى پاشماوہى مالان بەكاردىنن لە ماوہى ھەفتەدا لە سەر ئاستى پارېژگا بۆ سالى 2023.....75

خشتەى 39: ژمارەى ئەم دامەزراوہ شارەوانىيە ھۆكۈمىيەنە كە خاوەنى شوپنى فرېدانى پاشماوہ و وېستگەى گواستەنەوہى فەرمى و نافەرمىن (شوپنى كۆكرىنەوہى كاتى)، كە مۆلەتى ژىنگەيىيان لە پارېژگا وەرگرتووە يان وەرەنەگرتووە بۆ سالى 2023.....76

خشتەى 40: ژمارە و پېژەى وېستگەكانى گۆرپنى ستاندارد كە مۆلەتى ژىنگەيىيان پىدراوہ يان پىنەدراوہ لەسەر ئاستى پارېژگا بۆ سالى 2023.....77

خشتەى 41: ژمارەى وېستگەكانى گواستەنەوہى نافەرمى (شوپنى كۆكرىنەوہى كاتى) و پېژەى دامەزراوہ شارەوانىيەكان كە خاوەنى ئەم وېستگەنە لەسەر ئاستى پارېژگان بۆ سالى 2023.....78

خشتەى 42: ژمارەى ئەم دامەزراوہ شارەوانىيە كە خاوەنى شوپنى فرېدانى زىلن و مۆلەتى ژىنگەيىيان وەرگرتووە بە پىي مەرچە ژىنگەيىيە پەيوەندىدارەكان و پىساكانى پارېژگا بۆ سالى 2023.....79

خشتەى 43: ژمارە و پېژەى شوپنەكانى فرېدانى پاشماوہ كە مۆلەتى ژىنگەيىيان نىيە، بە پىي گۆنجان و ھاوئاھەنگيان لەگەل پلانى بنەپەتى شارەوانى ھەر پارېژگايەك بۆ سالى 2023.....80

خشتەى 44: ژمارە و پېژەى ئەم دامەزراوہ شارەوانىيە كە پاشماوہكانيان لە زىلخانەكانى شارەوانىيەكانى دىكەدا فرېدەدەن بە لەبەرچاوغرتنى ئەوہى كە زىلخانەكە مۆلەتى پىدراوہ و لەلايەن پارېژگا و قەزاكانەوہ تەرخانكراوہ، لەگەل بەردەستبوونى سەرچاوەى دارايى گونجاو بۆ دامەزراوہى شارەوانى بۆ مەبەستى كۆكرىنەوہ و گواستەنەوہى پاشماوہ لەسەر ئاستى پارېژگا بۆ سالى 2023.....81

خشتەى 45: ژمارە و پېژەى دامەزراوہ شارەوانىيەكان بەپىي ر لەناوېردن پاشماوہى ئاسايى لە نەخۆشخانەكان و دامەزراوہ تەندروستىيەكان لەسەر ئاستى پارېژگا بۆ سالى 2023.....82

خشتەى 46: ژمارە و پېژەى دامەزراوہ شارەوانىيەكان بەپىي بوونى لىكۆلېنەوہ لەسەر كارىگەرييە ژىنگەيىيەكانى پېژەكانى زىلخانە كە مۆلەتى ژىنگەيىيان نىيە، لەگەل ئەم دەستپىشخەريانەى كە بۆ ھۆشيارى تەندروستى كارمەندان جىبەجىكراون لەسەر ئاستى پارېژگا بۆ سالى 2023.....83

خشتەى 47: ژمارە و پېژەى دامەزراوہ شارەوانىيەكان كە ھەلمەتى ھۆشيارى تەندروستى بۆ كارمەندان لە ناو دامەزراوہ شارەوانىيەكان و پەيمانگاي پارېژگان ئەنجامدەدەن ، لەسەر ئاستى پارېژگا بۆ سالى 2023.....84

خشتەى 48: بېرى پاشماوہى دووبارەبەكارھىنرە و ژمارە و پېژەى ئىدارە خۆجىيەكان كە خاوەنى دامەزراوہى جياكرىنەوہى پاشماوہ و پىساكلكرىنن لەسەر ئاستى پارېژگا بۆ سالى 2023.....88

خشتەى 49: ژمارە و پېژەى دامەزراوہ شارەوانىيەكان كە رېنمايىيەكانى تەندروستى و سەلامەتى پىشەبى بۆ كۆكرىنەوہ و فرېدانى پاشماوہ دابىندەكەن كە كەرسەتى وەك دەستكىش، كىلاوى سەلامەتى و ھتد لەخۆدەگرىت بەمەبەستى بەكارھىنانيان لە لاينەن كرىكاران لەسەر ئاستى پارېژگا بۆ سالى 2023.....89

خشتەى 50: ژمارە و پېژەى دامەزراوہ شارەوانىيەكان كە رېووبەرېوى ئاستەنگى سەرەكى بوونە لە كۆكرىنەوہى زىل و خاشاك لەسەر ئاستى پارېژگا بۆ سالى 2023.....90

ليستی وینه کان

- وینهی 1: ژمارهی ویستگهکانی بهرهمهینانی ئاوی خواردنهوه بهپیی جۆر و پارێزگا له ههریمی کوردستان بۆ سالی 2023 13
- وینهی 2: ژمارهی پرۆژهکانی ئاوی خواردنهوه، دۆخی کارکردنیان (کارپیکراو یاخود نیمچه کارپیکراون) لهسەر ئاستی پارێزگاكان له سالی 2023..... 14
- وینهی 3: ژمارهی کۆگای ئاوی خواردنهوه، دۆخی کارکردنیان (کارپیکراو یاخود نیمچه کارپیکراون) لهگهڵ دابهشبوونیان له سهر ئاستی پارێزگاكان له سالی 2023..... 14
- وینهی 4: ژمارهی ویستگهکانی پالۆتتی ئاو که لهسەر کانیاوهکان دانراون، دۆخی کارکردنیان (کارپیکراو یاخود نیمچه کارپیکراون) لهسەر ئاستی پارێزگاكان له سالی 2023..... 15
- وینهی 5: ژمارهی ویستگهکانی پالۆتتی ئاوی خواردنهوه که لهسەر بیرهکان دانراون، دۆخی کارکردنیان (کارپیکراو یاخود نیمچه کارپیکراون) لهسەر ئاستی پارێزگاكان له سالی 2023..... 16
- وینهی 6: کۆی توانای پلانی دارپێژراوی ویستگهکانی بهرهمهینانی ئاو بهپیی جۆرهکانیان له سالی 2023..... 17
- وینهی 7: تیکرای بری ئاوی چارهسهرنهکراو که له سهراچاوهکه دههینراوه لهگهڵ بری ئاوی خواردنهوهی پالیوراو (م/3/پۆژ) لهسەر ئاستی پارێزگاكانی ههریمی کوردستان بۆ سالی 2023..... 17
- وینهی 8: پێژهی سهدی بری ئاوی بهرهمهینراو له کۆی توانای دارپێژراوی ویستگهکانی بهرهمهینانی ئاو له پارێزگاكانی ههریمی کوردستان بۆ سالی 2023..... 18
- وینهی 9: تیکرای بری ئاوی بهفیرپۆچوو لهنبو ویستگهکانی ئاو به پیی پارێزگاكان له ههریمی کوردستان بۆ سالی 2023 18
- وینهی 10: پێژهی سهدی ئهو گرفتانهی که ویستگهکانی بهرهمهینانی ئاو پووبهروویان دهبنهوه له سالی 2023..... 19
- وینهی 11: پێژهی سهدی ئهو خیزانانهی که پيوهریکی ئاویان ههیه لهسەر ئاستی پارێزگاكانی ههریمی کوردستان بۆ سالی 2023..... 20
- وینهی 12: پێژهی سهده ئهو خیزانانهی که پووبهروو کورتهینان یان سنورداری له دابینکردنی ئاو دهبن لهسەر ئاستی پارێزگا له ههریمی کوردستان بۆ سالی 2023..... 21
- وینهی 13: هۆکارهکانی کهمی ئاوی دابینکراو بۆ مالهکان/ شوینی نیشتهجیبوون له سالی 2023..... 21
- وینهی 14: تیکرای کاترمیرهکانی بهردهستهنبوونی ئاو له رۆژێکدا لهسەر ئاستی پارێزگا له ههریمی کوردستان بۆ سالی 2023..... 22
- وینهی 15: هۆکارهکانی پیسبوونی ئاو له سالی 2023..... 22
- وینهی 16: ئاستهنگه سههرهکیهکان که پووبهرووی خاوهن مالهکان بیهتتهوه سهبارت به دابینکردنی ئاو بۆ شوینی نیشتهجیبوونهکان له 2023..... 23
- وینهی 17: پێژهی دانیشتووان (ناوچه گوندنشینهکان و شارنشینهکان) که خزمهتگوزاریی کۆکردنهوهی پاشماوه له لهناوه و دهروهی سنووری شارهوانییهکان بۆ دابینکراوه لهسەر ئاستی پارێزگاكانی ههریمی کوردستان بۆ سالی 2023..... 24
- وینهی 18: بری پۆژانهی لابردنی زبیل و خاشاک ئاسایی به تۆن لهسەر ئاستی پارێزگاكانی ههریمی کوردستان بۆ سالی 2023..... 25
- وینهی 19: ئهو رپوشوینانهی که لهلایه شارهوانییهکانهوه بۆ فرپێدانی زبیل و خاشاک بهکارهینراون له سالی 2023..... 25
- وینهی 20: جارانی کۆکردنهوهی زبیل له ههفتهیهکدا لهلایه شارهوانییهکانهوه لهسەر ئاستی پارێزگاكان له ههریمی کوردستان بۆ سالی 2023..... 26

21: ژماره‌ی شوینی زېلانی په‌سەندکراو بۆ سالی 2023 له‌لایەن پارێزگاوه، چ ئەوانه‌ی که مۆله‌تی ژینگه‌یيان
 وه‌رگرتوو و یان ئەوانه‌ی مۆله‌تی ژینگه‌یيان نه‌بووه..... 27.....
 22: پێژه‌ی سه‌دی چۆنیه‌تی چاره‌سه‌رکردنی مادده مه‌ترسیداره‌کان به پێی ئاماره‌کانی وه‌رگیراو له پرۆتۆکۆله‌کانی
 نه‌خۆشخانه و ناوه‌ندی ته‌ندروستی له سالی 2023..... 27.....
 23: ژماره‌ی کارگه‌ی جیاکردنه‌وه و رېسایکلکردنی پاشماوه‌ن له‌سه‌ر ئاستی پارێزگاكان له هه‌ریمی کوردستان بۆ سالی
 2023..... 28.....
 24: ژماره‌ی شاره‌وانییه خۆجێییه‌کان که ئامێره‌کانی ته‌ندروستی و سه‌لامه‌تی پیشه‌یی به‌کارده‌هێنن له‌سه‌ر ئاستی
 پارێزگاكانی هه‌ریمی کوردستان بۆ سالی 2023..... 28.....
 25: پێژه‌ی ئەو گرفته سه‌ره‌کیانه‌ی که له‌لایەن که‌رتی خزمه‌تگوزاری شاره‌وانییه‌کان له کۆکردنه‌وه‌ی زبیل و خاشاک بۆ
 سالی 2023 چاوه‌پوانکراون..... 29.....

پيشەكى

ژىنگە سىستەمىكى ئالۇز و بەيەكەۋە بەستراۋە، ھەردوۋ پىكھاتەي زىندوۋ (بايۇتىك) و نازىندوۋەكان (ئەبايۇتىك) لەسەر زەۋى لەخۇدەگرېت. ژىنگە ھۆكارە سىروشتى و دەستكردەكان لەخۇدەگرېت كە كارىگەرىيان لەسەر گيانلەبەران ھەيە و لەكارلىكردىكى ھاۋبەشدا بەشدارن. پىكھاتە زىندوۋەكان لەۋانەش ئاژەل و ۋوۋەك و مەۋف لەگەل پىكھاتە نازىندوۋەكانى ۋەك ھەۋا و ئاۋ و خاك و بەردەكان پىكەۋە دەژىن.

ژىنگە ۋۆلىكى گىرنگ دەگرېت لە ھەلسەنگاندنى خۇشگۆزەرانى و بەردەۋامبوۋنى سىستەمى زىندەۋەرەكان و گيانداران، و سەرچاۋەيەكى گىرنگە بۇ پىداۋىستىيە سەرەككىيەكانى ۋەك ئاۋ، خۇراك و شوپىنى نىشتەجىبوۋن. ھەلومەرجە ژىنگەيەكان بەشپوۋەيەكى بەرچاۋ كارىگەرى لەسەر بەشە جىاۋازەكانى سىستەمى ژىنگە ھەيە، لەنپوياندا مەۋف، ئاژەل، ۋوۋەك و زىندەۋەرانى تر.

سىستەمى ژىنگە لە كۆمەلىك بونەۋەرە زىندوۋەكان ۋەك ۋوۋەك و گيانلەبەر و ھەروەھا پىكىدىن، شانبەشانى لايەنە نازىندوۋەكانى ۋەك ھەۋا، ئاۋ، خاك و فاكىتى ناۋچەيى پىكىدىت. سەقامگىرى سىستەمىكى ژىنگەيى پىشت بە ھاۋسەنگىيەكى وورد و گونجاۋ لە نپوان پىكھاتە جۇراۋجۆرەكانىدا دەبەستىت ئەۋىش بەھۋى پەيوەستبوۋنيان بە يەكتى و كارىگەرىيى دوۋلايەنەيان.

تىگەيشتن لە سىستەمە ژىنگەيەكان، پىپوستى بە لىكۆلىنەۋە لە پەيوەندىيە جىاۋازەكانى نپوان پىكھاتەكان و چۆنىەتى كارىگەرى گۇرانكارىيەكانى بەشپىك بەسەر بەشپىكى تر ھەيە. ئەم تىگەيشتنە زۆر گىرنگە بۇ پاراستنى ھاۋسەنگىيى و پاراستنى جۇراۋجۆرى زىندەۋەران و ھەروەھا دلىابوۋن لە بەردەۋامبوۋنىكى درېژخايەنى سەرچاۋە سىروشتىيەكان.

پاراستنى سىستەمە ژىنگەيەكان زۆر گىرنگە بۇ پاراستنى تەندروستى و ژىنگە ھاۋسەنگىيى چۆنگە چۆنگە راستەۋخۇ كارىگەرى لەسەر تەۋاۋى جۆرىەتى ژيانى ھەموو زىندەۋەران دەبىت، لەۋانەش مەۋف.

پىكھاتە ژىنگەيەكان، لە سەرتاسەرى بۋارە جىاۋازەكاندا، لەلايەنى بپاردەران و دارىژەرانى سىياسەت، حكومەتەكان، دامەزراۋەكان، دەزگا فەرمىيەكان و رېكخراۋە نپودەۋلەتتىيەكان ئەو تۋانا و كارىگەرىيان بۇ ۋەرگرتنى بپار و بەكارھىنان سىياسەت. گىرنگىدانى ئەم لايەنە بۇ پىكھاتە ژىنگەيەكان زۆر بۋار لەخۇ دەگرېتەۋە:

- **پاراستنى جۆراوجۆرى زىندەوهرى:** دەسەلاتداران سەرنجيان لەسەر پاراستنى جۆراوجۆرى زىندەوهرانە ، كە ڤووەك و ئاژەلەكان لە سىستەمە ژینگەيىيەكاندا دەگرێتەو ە ئەويش لە ڤيگەى سياستى پاراستنى شوپنى نىشتەجيبوونى سروشتى و پاراستنى ئەو جۆرانەى كە مەترسى لەناوچوونيان لەسەرە.
- **گۆراني كەشوهەوا:** ئەم لايەنانە ھەول دەدەن بۆ داپشتنى ھەندېك ستراتيجيەت بۆ بەرەنگاربوونەو ەى گۆراني كەشوهەوا بە ئامانجى كەمكردنەو ەى دەردانى گازى نەمامگەكان و كەمكردنەو ەى كاريگەريان لەسەر ژینگە و ژيانى مرۆڤ.
- **بەريۆەبردنى سامانە سروشتيىيەكان:** دەسەلاتداران گرنگى دەدەن بە چاوديريكردى بەريۆەبردنى سەرچاوەكانى وەكو ئاو و خاك و دارستانەكان لە ڤيگەى داپشتنى سياست بۆ دلبابوون لە ھيشتنى ئەم سەرچاوانە و ڤيگريكردى لە تيكچوونى ژینگە.
- **قەلاچۆكردى پيسبوونى ژینگە:** دەسەلاتداران ياسا و ڤيساكان دادەنن بۆ كەمكردنەو ەى پيسبوونى ژینگە، چارەسەركردنى دەردانى ماددە زيانبەخشەكان بۆ نيو ئاو و ھەوا و خاك.
- **چارەسەركردنى پاشماو:** دەسەلاتداران پيشينە دەدەن ئەو شيوازە چارەسەركردنانەى پاشماوكان كە زيان بە ژینگە ناگەيەنن، لە وانەش گۆڤين و دووبارە بەكارھينانەو ە بە دانانى ستراتيجيەكان بۆ چارەسەركردنى پاشماوكان بە شيو ەيەكى بەردەوام.
- **پاراستنى شوپنە ژینگەيىيە گرنگەكان:** ھەول دەدرېت بۆ دياريكردن و پاراستنى ناوچە ژینگەيىيە گرنگەكان وەكو ناوچەى پاريزراوى سروشتى و ناوچە دەريايىيەكان بۆ پاراستنى ھاوسەنگى ژینگەيى و جۆراوجۆرى زىندەوهرى.
- **ڤۆشنبيرى و ھۆشياركردنەو ەى ژینگەيى:** دەسەلاتداران ھەول دەدەن ھۆشياركردنەو ە لەسەر گرنگى پاراستنى ژینگە و جۆراوجۆرى زىندەوهر زياتر بكەن لە ڤيگەى ھەلمەتى ھۆشياركردنەو ە و بەرنامەى پەرورەدەيىيەو ە.

بە گشتى بەرپرەسە بالاکان سەرنج دەخەنە سەر دانانى سياست و ستراتيجيەكان بۆ پاراستنى ژینگە و بەردەوامبوونى سەرچاوە سروشتيىيەكان و ڤووبەڤووبوونەو ە و چارەسەركردنى پرسە ژینگەيىيەكانى ئەمڤۆ.

ټامانجه کاني رووپيو:

ټامانجي سهره کي رووپيوي ژينگه ټاو و خزمه تگوزاريه شاره وانيه کان، هه لسه نگاندي و چاوډيري کړدني بارودڅي ټاو و خزمه تگوزاري شاره وانيه کانه. ټم رووپيوه يارمه تيبه خشه يو ټيگه يشتن له دڅي ټيستا و ټاسته نکه کاني ټم خزمه تگوزاريانه، هه روه ها يارمه تيدره له دهر کړدني برپاري کاريگر يو باشتړ کړدني خزمه تگوزاريه کان و پاراستني ژينگه. هه نديک له ټامانجه کاني رووپيوي ژينگه ټاو و خزمه تگوزاريه شاره وانيه کان بریتين له:

- **هه لسه نگاندي کواليتي ټاو:** ټامانجي رووپيوه که هه لسه نگاندي کواليتي سهرچاوه جوړاوجوره کاني ټاو وهک رووبار و دهرپاچه و ټاوي ژير زهوي. ټممه ش بریتيه له پيوانه کړدني ټاستي توخمه پيسکه ره ټورگاني و ټاورگانيه کانه، هه روه ها چاوډيري کړدني توخمه پيسکه ره کاني هه وايه که دهنه هوي پيسبووني ټاو.
- **چاوډيري کړدني ټاوي ژير زهوي و سهر زهوي:** رووپيوه که به دواډاچوون يو هه لکشان و ډاکشاني ټاستي ټاوي رووباره کان و دهرپاچه و ټاوي ژير زهوي دهکات. ټممه ش يارمه تيدره له بهرده وام پيکخته وهي شيوازي به کاره پنياني ټاو و ټيگه يشتن له کاريگره ييه کاني گوړاني که شو هه واهه له سهر بهرده ستبووني ټاو.
- **هه لسه نگاندي کاريگره پاشماوه کان:** رووپيوه که هه لسه نگاندي يو کاريگره پاشماوه ي رهق و شل دهکات له سهر ټاو و ژينگه ټاوييه کان و ټه ویش به پشکيني کاريگره ييه کاني دهرداني ټاوهړو و چاره سهر کړدني پاشماوه کانه له سهر ژينگه و ټه ندروستي.
- **هه لسه نگاندي ژيرخاني شاره وانيه کان:** ټامانجي رووپيوه که هه لسه نگاندي دڅي ژيرخاني شاره وانيه گشتيه کان و ده ستنيشان کړدني کيشه و پيډاويستيه کانه له پيناو پيشخستني ژيرخانه کانيان.
- **هه لسه نگاندي خزمه تگوزاريه شاره وانيه کان:** رووپيوه که هه لسه نگاندي کواليتي و کاريگره يي خزمه تگوزاريه کاني شاره واني له خوډه گریت، وهک ډايين کړدني ټاوي خوار دنه وه و بهرپوه بردي گشتي شاره واني.
- **ډاناني ستراتيژيه کاني په رپيدان:** رووپيوه که يارمه تيدره له ډاناني ستراتيژيه کان يو باشتړ کړدني بهرپوه بردي ټاو، ژيرخان، و خزمه تگوزاريه کاني شاره واني. کيشه کان ده ستنيشان دهکات و چاره سهر ي گونجاو پيشنيار دهکات.
- **پابه نډبوون به پيوه ره ژينگه ييه کان:** رووپيوه که دلنيايي دهکات له پابه نډبوون به پيوه ره ژينگه ييه کاني ناوڅويي و نيوده وله تي سه باره ت به ټاو و خزمه تگوزاريه کاني شاره واني.

به گشتي، ټامانجي رووپيوي ژينگه ټاو و خزمه تگوزاري شاره وانيه کان بریتيه له کوکړدنه وهي داتا و زانياري بهر فراوانه که يارمه تيدره بریت له دهر کړدني برپاريکي هوشيارانه. ټم رووپيوه گرنگيه کي زوري هه يه له رووي

کارکردن بۇ پهره پيداييکي به رده وام، پاراستني ژينگه، ههروهه پاراستني خوښگوزهراني و تهنروستي بۇ دانيشتوان

دهرئه نجام و سووده پيشبينکراوه کاني رووپيوه که:

- **تينگه يشتن له دوخي ئيستا:** رووپيوي ژينگه يي يارمه تيدهره بۇ تينگه يشتن له دوخي ئيستاي کوالييتي ټاو و خزمه تگوزاريه شاره وانيه کان. ئهمه ش وا دهکات کيشه کاني ئيستا و داهاتوو و ئهوله ويه ته کان بۇ دهستيوره دان و باشتکردن دهستنيشان بکړن.
 - **باشتکردني خزمه تگوزاريه کان:** دهرئه نجامي رووپيوه که يارمه تيدهره بۇ باشتکردني خزمه تگوزاريه پيشکه شکراوه کان، وهک باشتکردني دابينکردني ټاو و چاره سه رکردني پاشماوه. ده توانيږت وه به ره ينان و پرؤژه کان پشت به ئه نجامه کاني رووپيوه که به ستن.
 - **بريارداني هوښيارانه:** داتاي ورد و گشتگيري رووپيوه ژينگه ييه کان يارمه تيدهره له ده رکردني برياريکي هوښيارانه. ئهم زانياريانه لايه ني برياردان به هيژ دهکن بۇ ده رکردني برياريکي باشترو کاريگه رتر سه بارهت به پهره پيداني ژينگه و باشتکردني خزمه تگوزاريه کان.
 - **چاوديريکردن و هه لسه نگاندن:** ده کرپت رووپيوه ژينگه ييه کان به کاربيت به مه به ستي چاوديريکردني کاريگه ري گوزانکاريه کان و چاکسازييه کان به تپه ربووني کات. ئهمه ش پښگه به هه لسه نگاندي کاريگه ري ئه و کردارانه دهکات که ئه نجامدراون و بهرچاوپووني دهکات بۇ ئه و پهره پيدانه ي که پيوسته .
 - **هوښياري ژينگه يي:** دهرئه نجامه کاني رووپيوه که يارمه تيدهره بۇ بهر زکردنه وي هوښياري سه بارهت به گرنگي پاراستني ټاو، رپره وي ژينگه يي و ناسته نگه خوځييه کان. ده کرپت ئهمه ش بيته هاندريک بۇ به شداريکردني کومه لگه و به هيژکردني پشتگيري بۇ دهستي پيشخه رييه ژينگه ييه کان.
 - **پيشکه شکردني راپورت:** ده کرپت راپورتي گشتگير ئاماده بکړت که ئه نجامه کاني رووپيوه که و شيکاريه کان و پيشنياره کان له خوځگري. ئهم راپورته يارمه تيدهرن بۇ دروستکردني په يوه ندي له گه ل خه لک و لايه نه په يوه نديداره کان و ههروهه ده زگا کاني برياردان.
 - **باشتکردني شه فافيه ت:** پشکيني ژينگه يي يارمه تيدهره بۇ زيادترکردني شه فافيه تي رپکاره کاني ژينگه و خزمه تگوزاريه شاره وانيه کان که ده بيته هو ي بهر زکردني متمان له نيوان لايه نه کاني حکومهت و خه لک.
- به گشتي، پشکيني ژينگه يي سووده به خشه بۇ باشتکردني کوالييتي ژينگه و ژيان له کومه لگاگاندا ئه ويش به پوخته کردني ئامار و زانياري پيوست بۇ برياردان له سه ر بنه ماي ئامار و زانياري و ههروهه په پره پيداني به رده وام.

چه مک و پيناسه کان

- دابينکردني ټاو يو شويني نيشته جيپوون: په يوه ننداره به دابه شکردني ټاو که سهرچاوه که ي توري ټاو گشته و به ستر او ته وه به ههر تاکه يه که يه که نيشته جيپوون.
- پرېژه ټاويي کان: پيکديت له کومه ليک ويستگه به يه که وه به ستر او ته وه که له سهرچاوه ټاويي جوړ او جوړه کان (پووبار، دهريچه، بيره کان) ټاو ودرده گرن و ټاو که دواي چاره سهرکردن و ته عقيمکردن راسته وخو يان له ريگاي ويستگه گواستنه وه ده گوازيته وه يو شاره گوره کان.
- پيوهره کاني ټاو: ټاميري که که له نيو مال هکاندا داده نري و به توره کاني دابينکردني ټاو خوار دنه وه به ستر او ته وه و به مه به ستي پيوانه کردني بري ټاو به کارهاتو له نيو مال هکاندا به کار ديت.
- يه که کوکراوه کاني ټاو ټاو: يه که يه که پالوتني ټاو که قه باره ي بچو و که و هه مان قوناغه کاني پرېژه گوره کاني ټاويان هه يه. ټم يه کان به ټاسني گالفاناي زړو پو شکر اوون تواناي که متره و به شيوه يه که گشتي له گوند و قه زو بچو و که کاندا به کار ده پيري ت.
- ويستگه کاني سهر بير: ټم ويستگانه، ټاو له بيره کان وه ودرده پين و ده پيرن، ټينجا له وانه يه له و شوپنه ي که ټاو که ودرده پيري ت چاره سهر بکري ت يا خود به ي چاره سهرکردن بميني ته وه.
- ويستگه کاني سهر کانيا وه کان: ټم ويستگانه يو پاکيشان و ناردني ټاو کانيه. له وانه يه ټاو ودره پير او ته که چاره سهر بکري ت يان به چاره سهر نه کراوي بميني ته وه.
- وزه ي دارشتن: ټو وزه يه يه که له سهر بنه ما که ي پرېژه داده نري ت و به (م³/پوژ) ده ژميردري ت.
- به ره مه پيناني راسته قينه ي ټاو: قه باره ي راسته قينه ي ټي ستاي ټاو پيشان ددات که ويستگه که به ره مه ي ده پيني ت و به (م³/پوژ) ده ژميردري ت.
- ټاو چاره سهر نه کراوي (خاو) به ره مه پينراو: ټو ټاو يه که به هو ي توخم ي پيسه وه يو خوار دن ي مرو ق نه گونجاوه. يو کشتو کال، بيناسازي، پاککردنه وه، شوشني ټوتوميل، يان يو مه به ستي هاوشپوه به کار ده پيري ت و به (م³/پوژ) پيوانه ده کري ت.
- ټاو سهر زه وي: ټو ټاو يه که به شيوه يه که سروشتي له سهر زه وي دپروات يان له ناوچه نزميه کاني سهر رووي زه ويدا وه ستاوه.
- ټاو ژير زه وي: ټو ټاو يه که له چيني خا کي يان به رديني کونيله داري ژير زه وي کو ده پي ته وه، که ده کري ت پرېنه يا خود نه پرېنه يي ت.

- **ئاوي گهراوه (پيسايکل کراو):** ئاوي پاشماوهيه له پرۆسه ي پالاوتن و خاوينکردن که تپکه له به گل و پيسي و پاشماوهي تر. ئەم ئاوه پاشماوهيه دهگهريندريتهوه بۆ سهرحاوه بنهپهتيهکه ي ، به نزيکه ي 5% ي بري ئاوي دهريندراو پيکدههينيت.
- **بهفیرۆچوو:** قهباره ي ئەو ئاوهيه که بهفیرۆدهچيت بههوي دزهکردن له کاتي گواستنهوه له شويني بهرهمهينان بۆ شويني بهکاربردن، خراپ بهکارهيناني تۆپه که لهلايه ن هاوالتيانهوه، ياخود شان له بۆرييه که. ئاوي بهفیرۆچوو هۆکاره بۆ جياوازي له نيوان قهباره ي ئاوي بهرهمه هينراو له ويستگه کاني بهرهمهينان و ئاوي خواردنهوه که دهگاته بهکارهينه رانهوه.
- **دامه زراوه شاره وانييه کان:** پيکخراوه خوچييين که باري ياساييان ههيه و بهرپرسن له جييه جيکردني خزمه تگوزاريه گشتييه کان که له ياساي ژماره (165) ي هه موارکراي سالي 1964 دا هاتوو.
- **شار:** ئەو ناوچه ييه که له سنووي شاره وانييه کاند هه لکه وتوو.
- **گوند:** ئەو ناوچه ييه که له ده ره وه ي سنووي ده سه لاتي دادوه ي شاره وانييه کاند ايه.
- **ويستگه فهرميه کاني گواستنه وه:** خاله ناوه ندييه کان که بۆ کوکردنه وه ي پاشماوه ي په ق ده ستنيشانکراون، که ته رازووي کيشکردن، ئاميري په ستانه وه ، و دواتريش گواستنه وه ي پاشماوه به باره لگري گه وره (تريله ر) بۆ شويني پرکردنه وه ي خاک به شيويه يه کي ته ندروست دابين کراوه.
- **شويني فريداني کاتي:** شوينيکي والا يه که بۆ فريداني پاشماوه به شيويه يه کي کاتي به کارديت پيش کوکردنه وه و گواستنه وه ي بۆ شوينه ته ندروست ييه کان. به شيويه يه کي گشتي، ئەم شوينانه پابه ند نين به پيوه ري ژينگه يي.
- **مۆله تي ژينگه يي:** ئەم مۆله ته ريگه به خاوه ن پرۆژه کان ده دات که ده ست به پرۆژه کانيان بکه ن به مهرجي پابه ندبوون به ياسا و پيسا و پينما ييه کاني په يوه ست به ژينگه .
- **شوينه په سه ندکراوه کاني فريداني زبل و خاشاک:** ئەم شوينانه زه وييه کي که م تيچوو به بۆ فريدان و به هه رزانتريين، گونجاوترين و باوترين شيوازه کان داده نريت بۆ چاره سه رکردني پاشماوه ي په ق له ئاستي جيهانيدا. شويني زبلدانه که له چه ندين خانه ي کوکردنه وه ي پاشماوه پيکديت، هه رييه که يان دواي پرکردنه ويان به پاشماوه به خاک داده پوشي رين. زه وييه کان به چينيکي بيده رز داده پوشي رين و توريکي بۆري داده نرين بۆ کوکردنه وه ي ئەو شله يه که له ئەنجامي شيوونه وه ي پاشماوه کانه وه دروست ده بيت که بريتين له:

- ئه و شلهیه که له ئاوی بارانه وه دروست ده بیټ له چینهکانی سهره وه دزه ده کاته نیو پاشماوه کانه وه و له پاشماوه کان تییه پ ده بیټ.
- ههروه ها ئه و شلهیه که له ئه نجامی شیوونه وه ی ئه ندامه ئورگانییهکانی قه تیسخواردیهکانی ناو پاشماوه کان له ژیر چینی سهره وه ی خا که که دروست ده بیټ.

له کۆتایی ههر پۆژیکی کارکردندا، ئه م تیکه له یه به چینیکی ته نکى خاک داده پۆشریټ. کاتیکی که شویننه که ده گاته ته وای توانای وه رگرتنی پاشماوه ره قه کان، به چینیکی کۆتایی و ئه ستووری خاک داده پۆشریټ و کرداری فریدانی پاشماوه که ده گوازیته وه بۆ شوینیکی تر و هه مان پرۆسه دووباره ده بیته وه.

شویننه فهرمییه کان: ئه م شوینانه پابه ندن به پیوه رهکانی پلاندانان (بۆ نموونه، نزیکى له سنووری شاره وانیهییهکان، پێگاوبانهکان و سه رچاوهکانی ئاو) و ئه و پێوشویننه ژینگه ییانه ی وه ک کۆکردنه وه ی شله و غاز له پاشماوه که له خۆده گرن، له گه ل داپۆشی شویننه که به ماده ی نایلۆن (پۆلی ئیتیلین)، ئه گه رچی له نیو پیوه رهکاندا به کاره یینانی ماده ی نایلۆن (پۆلی ئیتیلین) هه ندیک سنووردارکراوه.

شوینی زبۆدانی رینگه پیینه دراو: ئاماژه یه به و ناوچه یه که به کاردیټ بۆ فریدانی پاشماوه به شیوه یه کی نارپک به بئ ئه وه ی مه رجهکانی ژینگه یی تیدابیت.

رووپېږی ژینگه کی ئاو و خزمه تگوزاریه شارهوانییه کان

له سالی 2023 دهسته ی ئاماری ههریمی کوردستان به به شداری وهزاره تی شارهوانی و پالېشتی یونیسف رووپېږی ژینگه کی ئاو و خزمه تگوزاریه شارهوانییه کان (خزمه تگوزاریه ژینگه ییه کان ی ئاو) نهجامدا. ئامانجی رووپېږه که هه لسه نگاندن و شیکردنه وهی ژینگه کی ئاو و ژینگه کی دهوروبه ری ناوچه گوندنشینه کان و شاره کان بووه، ههروه ها به تیشکخستنه سهر خزمه تگوزاریه ژینگه ییه کان ی ئاو که له و ناوچانه پېشکه شکران . رووپېږه که ئامار و زانیاری له باره ی دۆخی ئاو، سیستمی ژینگه کی، ژېرخان، خزمه تگوزاریه به ردهسته کان ی شارهوانی و نه و گرفتانه ی که رووبه رووی ده بیته وه کۆکردۆته وه.

ئامانجی سهره کی نه م رووپېږه هه لسه نگاندن ی جۆربه تی گشتی ئاوی به کاره یراوه له شاره کان و ناوچه کان ی شارهوانییه کا، له وانه دایینکردنی ئاوی خواردنه وه. ههروه ها، ئامانجی تیگه یشتنه له کاریگه ری چالاکییه کان ی مرۆف و گه شه پیدانی شاره کان له سهر ژینگه کی ئاوی و پیکهاته ی خاک و بارودۆخی کهش و هه وا .

ههروه ها، نه م رووپېږه لیکۆلینه وه له سهر نه و خزمه تگوزاریه شارهوانییه دهکات که له ناوچه ی شاره گه وره کان پېشکهش ده کرین، به تاییه تی له لایه نی چاره سهرکردنی پاشماوه و دایینکردنی ئاو. ئامانج له م کاره هه لسه نگاندن ی کاریگه ری نه م خزمه تگوزاریانه و دهستینشانکردنی پیداو یستیه کان ی شاره کانه بۆ په ره پیدان و باشتکردنیان بۆ دلنیا بوون له وهی که خزمه تگوزاریه کان پیداو یستیه کان ی دانیشتووان دابین دهکن و نهویش به تیشکخستنه سهر پاراستن و به رده وامبوونی ژینگه.

سهرکهوتنی نه نجامدانی نه م رووپېږه ژینگه ییه بۆ خزمه تگوزاریه کان ی ئاو و شارهوانییه کان، پشت ده به ستیت به هه ره وه زیکردنی نیوان دامه زراوه حکومییه کان، ریکخراوه کان ی توژیینه وه و به شداری چالاکانه ی کۆمه لگه ی خۆجیپی. نه م شیوازی هه ره وه زیکردنه ش بۆ به دهسته یینانی ده رنه نجامه گونجاوه کان و جیبه جیکردنی رېوشوینی گونجاوی پاراستنی ژینگه و به رزکردنه وهی کوالیتی ژبانی گشتی له ناوچه شاریه کان زۆر گرنگه. پېشبینی ده کریت نه و زانیاریانه ی له م راپۆرت ه دا خراوه ته روو زۆر یاریمه تی به خشبیت له به دهسته یینانی ئامانجه کان ی رووپېږه که.

شپوازي کارکردن و جيبه جيکردني رووپيو(ميتودولوزي)

پوششي رووپيو

ټم رووپيوه هه موو پاريزگانې ههرېمي کوردستان له خو دهگريټ. داتاي بهر فراوان له سهر ټاو و خزمه تگوزاري شاره واني له سهر ناستي پاريزگان کؤ کراوه ته وه و خستوته پروو. سه بارهت به خزمه تگوزاريه شاره وانييه کان، رووپيوه که له سهر ناستي ههرېه که له شاره وانييه کان ټه نجامدراوه، و ټه نجامه کانيش کؤ کراوه ته وه و ههروه ها به شپوهي راپورت له سهر ناستي پاريزگان پيشکه شکارون. ههنديک له شاره وانييه کان ده که ونه ژير دهسه لاتي ياسايي ههردوو پاريزگاي ههولير و نهينهوا، ههروه ها پاريزگانې دهوک و نهينهوا.

خشتهي خواره وه ژماره ي ټو شاره وانيانه ي که له رووپيويه که دا ده که ونه نيو سنووري ههرېه که له پاريزگانې ههرېمي کوردستان نيشان ده دات .

پاريزگا	ژماره ي شاره وانييه کان
ههولير	58
سليماني	55
دهوک	37
ههله بجه	5
کؤي گشتي	155

رووپيوه که سنوريکي بهر فراوان له دامه زراوه ي بهر هه مهيناني ټاو له خو دهگريټ، له وانه جوړه جياوازه وکانې وه ک پرؤژه کان، يه که کؤ کراوه کانې ټاو ټاو، و ويستگه کانې ټاو که له سهر بيره کان و کانياوه کان دانراون. ټامانجي سهره کي ټم تويزينه وه يه هه لسه نگاندي کارايي و کاريگهري ټم ويستگانه و پشکيني کواييتي ټو ټاوه يه که بهر هه مي دههين. ټم هه لسه نگانده بريتييه له تاقيردنه وه ي ههردوو نمونه ي ټاوي هاتوو و ده رچوو له پرؤژه کانه.

نمونه که له و ويستگانه هه ليردران که له سهر بير و کانياوه کان دانرابوون، ټه ويش به به کارهيناني چوارچيوه يه کي وه زنکراو به رپژه ي 10%، به لام رووپيوه که هه موو پرؤژه و يه که کؤ کراوه کانې ټاوي له خوگرت بؤ کؤ کردنه وه ي نيشاندهري زور ورد.

دابەشبوونى نمونەكان لە سەر ئاستى پارىزگاكان لە ھەرئىمى كوردستان

پارىزگا	پېرۇژەكانى ئاۋ	يەكە كۆكراۋەكانى ئاۋ	ويستگەي پاكدردنەۋەي ئاۋ لەسەر بىرەكان	ويستگەي پاكدردنەۋەي ئاۋ لەسەر كانياۋەكان	كۆي گشتى
ھەولير	8	7	270	41	326
سليمانى	5	22	105	26	158
دھۆك	6	6	112	9	133
ھەلەبجە	1	1	8	1	11
كۆي گشتى	20	36	495	77	628

پرسىارنامەي رووپىيۇ

رووپىيۇ ژىنگەي كە لە سالى 2023 لە ھەرئىمى كوردستان ئەنجامدراۋە، سى جۆرى پرسىارنامە لە خۆ دەگرىت. ئەم پرسىارنامە بۇ كۆكردنەۋەي زانىارى پەيوەست بە خزمەتگوزارىيەكانى ئاۋ، شارەۋانى و خزمەتگوزارى بۇ خىزانەكان لە نىو كەرتى ئاۋدا داپىژراۋن. بەھۆي گرنگى بابەتەكە، فۇرمەكانى رووپىيۇكە گرنگىيەكى زۇپيان پىدراۋە و لە نىوان ئەندامانى لىژنەي بالا و لىژنەي تەكنىكىيەكانى دەستەي ئامارى ھەرئىم و بە ھاۋكارى ۋەزارەتەكان، شارەۋانىيەكان، و دەستەي پاراستن و چاككردنى ژىنگەي بە وردى گفتوگوڭيان لەسەر كرا. ئەم سى پرسىارنامە لە خوارەۋە ئاماژەيان پىكراۋە.

پرسىارنامەي كەرتى ئاۋ

پرسىارنامەي كەرتى ئاۋ كۆمەلىك نىشاندىرى گرنگى لەخۇگرتوۋە، لەۋانە قەبارەي ئاۋى چارەسەر كراۋ و چارەسەرنەكراۋ لە ھەر پارىزگايەك، وردەكارى پېرۇژەكان، يەكەكانى كۆكردنى ئاۋ، ويستگەكانى پاكدردنەۋەي ئاۋ كە لەسەر بىرەكان و كانياۋەكان دانراۋن، ھەرۋەھا زانىارى سەبارەت بە تواناى پىشېينكراۋ و قەبارەي بەرھەمھېنانى ئاۋ. جگە لەمەش، پرسىارنامەي كەرتى ئاۋ سەرنج دەخاتە سەر ھەلسەنگاندنى چەندايەتى و كواليتى ئەو پىشكىنەي كە لەسەر ئاۋى خواردنەۋە ئەنجامدراۋن لە پېرۇژەكانى ئاۋ، يەكە كۆكراۋەكانى ئاۋ، و ويستگەكانى پاكدردنەۋەي ئاۋ كە لەسەر بىرەكان و كانياۋەكان دانراۋن. ھەرۋەھا پىداچوونەۋە بۇ دووبارەبوونەۋەي ئەو پىشكىنەي دەكات كە بۇ سەرچاۋەي ئاۋى چارەسەرنەكراۋ ئەنجامدراۋن. بىجگە لەمەش، بەلگەنامەكە باسى ئەو گرفتە سەرەكپيانە دەكات كە لە پارىزگاكدە رووبەرووى كەرتى ئاۋى خواردنەۋە دەبنەۋە.

پرسىارنامەى كەرتى خزمەتگوزارى شارەوانىيەكان

فۆرمى پەيوەست بە خزمەتگوزارىيەكانى شارەوانى برىتى بوو لە نيشاندەرەكان سەبارەت بە مەودا و سنوورى خزمەتگوزارى كۆكردنەوھى پاشماوھ لە لايەن شارەوانىيەوھ، برى زېل و خاشاكى كۆكراوھ و گواستراوھى پۆژانە، شىوازەكانى چارەسەركردنى پاشماوھ و پرۆسەى فرىدان . ھەروھە ئەم فۆرمە وردەكارىيەكانى سەبارەت بە دابەشكردنى دەفرەكان (حاويەكان) لە ناوچەكان و دووبارەبوونەوھى كردارى كۆكردنەوھى پاشماوھ لەلایەن بەرپۆھبەرايەتيە شارەوانىيەكان و ژمارەى ئۆتۆمبىلەكانى بەردەست لەخۆ گرتبووھ. جگە لەمە، پروپۆھكە پرسىار دەربارەى وىستگە فەرمى و نافەرمىەكانى گواستنەوھ، ھەروھە شويئەكانى فرىدانى زېل دەكات و ھەلسەنگاندن بۆ پابەندبوونيان بە پيوانە ژینگەييەكان دەكات. سەرەراى ئەمەش، پرسىارنامەكە ليكۆلينيەوھ لەو ئاستەنگە سەرەكيانە دەكات كە پرووبەرووى بەرپۆھبەرايەتيەكانى شارەوانىيەكان دەبنەوھ سەبارەت بە كۆكردنەوھى پاشماوھ و جىبەجىكردنى دەستپيشخەريەكانى ھۆشيارى ژینگەيي بۆ فەرمانبەرانى بەرپۆھبەرايەتيەكە .

پرسىارنامەى ئاوى مالان

پرسىارنامەى مالەكان بەمەبەستى كۆكردنەوھى زانپارى سەبارەت بە داينكردنى ئاو بۆ شويئى نيشتەجىبوون دارپژراوھ. بەشپۆھيەكى تايبەت، ئامانجى پرسىارنامەكە دە مال بوو كە لە ھەر پرۆژەيەكى بەرھەمھيئانى ئاودا سوودمەند بوونە.

راھيئان

گرنگييەكى بەرچاو بە راھيئانى شارەزايانى بوارى تەكنيكى نيو وەزارەتى شارەوانيدا دراوھ، ھەروھە وەك تەواوكرەى ئەم كارە، راھيئانى تاكەكەسى لە ھەر بەرپۆھبەرايەتيەك ئەنجام دەدرا. دەكرىت چالاكيەكانى راھيئانى پەيوەست بە روویپوی ژینگەى ئاو و خزمەتگوزارىيە شارەوانىيەكان لە سالى 2023 دا بەم شپۆھيە كورت بكرىتەوھ:

بەگشتى، زنجيرەبەك لە 16 خولى راھيئان ئەنجامدرا، لەنپوياندا 2 خول كە تايبەت بوو بە راھيئەران لە دەستەى ئامارى ھەرئىمى كوردستان ئەنجامدران و ئەوانى تر لە سلپمانى و دھۆك. بە گشتى، 315 كەس لە خولى راھيئانى پروپۆھكە بەشدارييان كردوھ.

لیژنەکان	ژمارە بەشداربووان
لیژنە بەرپۆڵەبەردن	5
لیژنە ئامادەکردنی چوارچێوە	7
پاڤێنەران	20
سێستەم و سافتوێر	3
توێژەری مەیدانی	269
لیژنە وەرگێڕانی پرسیارنامەکان	3
لیژنە شیکردنەوێ داتا	3
لیژنە ئامادەکردنی راپۆرت و وردبینی	5
کۆی گشتی	315

چارەسەرکردنی داتا و پێداچوونەوێ

سێستەمی ئۆدیکە (ODK) بەکارھێنراوە بۆ دارشتنی میکانیزمی تۆمارکردن و چارەسەرکردنی داتا. کۆمپیوتەرێ تابلیتی دیجیتالی بۆ پرکردنەوێ فۆرمەکان بەکارھێنراون، مەبەستیش گەشتنبوو بە ئامانجانە خوارەوێ :

1. دلیابوون لە تۆمارکردنی داتای ورد و دروست،
2. دلیابوون لە پابەندبوون بە رێنمایی و رێساکانی تەواوکردنی فۆرم،
3. ئاسانکردنی دەستنیشانکردن و چاودێریکردن و راستکردنەوێ نایەکسانی داتاگان.

شیکردنەوێ ئامارەکان

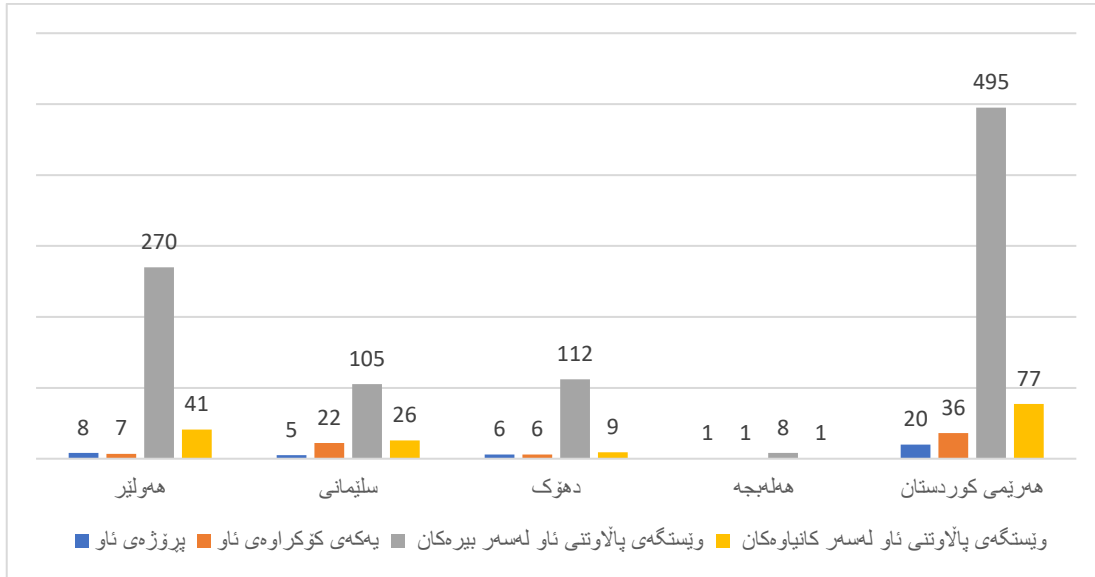
ئیس پی ئیس ئیس (SPSS) کە پرۆگرامیکی گشتی پێشتر ئامادەکراوە بۆ دروستکردنی خشتە ئێنجامەکان و شیکاری ئاماری بەکارھێنراوە.

دهرئه نجامه کان

به پېی دهره نجامه کان، چه ندین نیشاندهری سهره کی له نیو ههریمی کوردستاندا ههیه.

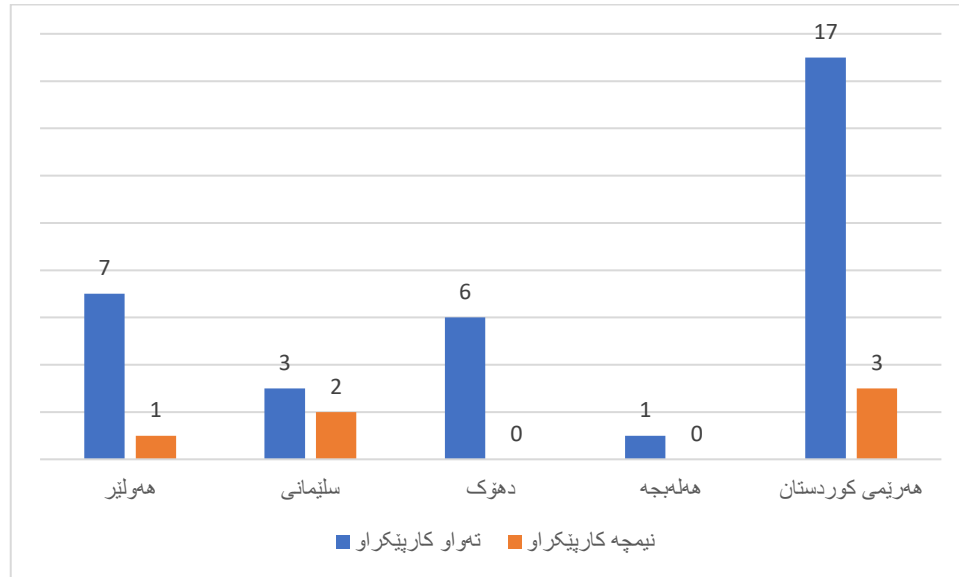
کهرتی ئاو

وینهی 1: ژماره ی ویستگه کانی به ره مهینانی ئای خواردنه وه به پېی جۆر و پارێزگا له ههریمی کوردستان بۆ سالی 2023

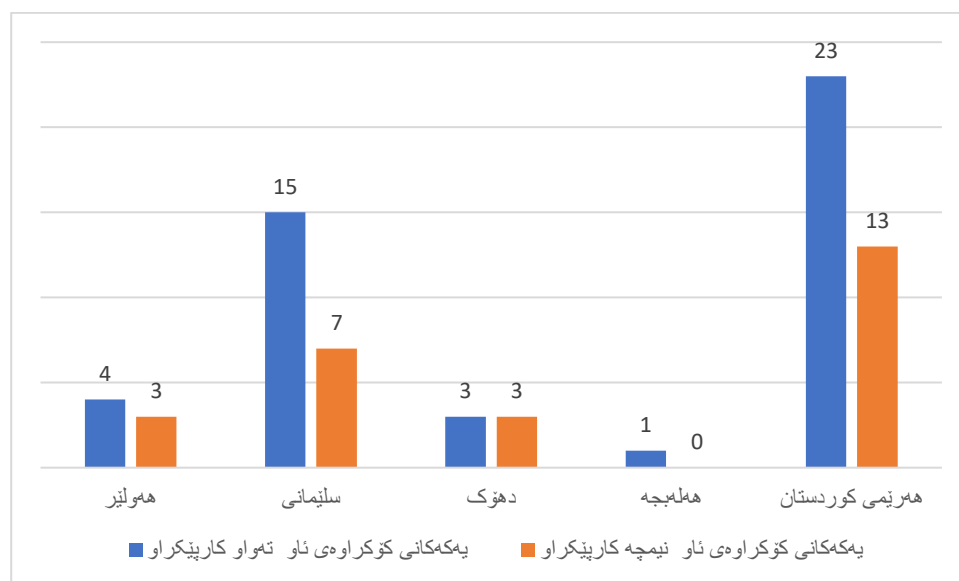
ئه نجامه کانی پووپیوه که ئاماژه یان به بوونی 20 ویستگه ی پرۆژه ی ئای ستراتیژی کردووه، که کۆی گشتی ژماره ی یه که کۆکراوه کانی ئاو 36 یه که بوونه. له نیو ئه مانه دا، 10% ی نمونه که ئه و ویستگانه بوونه که بۆ پالوتنی ئاو له سه ر بیره کان دانراوون و ئایان لئ وه رگیراوه که کۆی گشتییان 495 بووه، له کاتی کدا 10% ی تری نمونه که ئه و ویستگه پالوتنه ن که له نزیک کانیاهه کان دانراون که ژماره یان 77 بووه، ههروهک له وینه ی 1 دا نیشاندراوه .

ويىنەي 2: ژمارەي پرۆژەكانى ئاۋى خواردنەۋە، دۆخى كاركردىيان (كارپىكراۋ ياخود نىمچە كارپىكراۋ) لەسەر ئاستى پارىزگاكان لە سالى 2023

ئەنجامى روپىيەكە ئەۋە نىشانەدات كە ژمارەي پرۆژە/ ويىستگەي ئاۋى خواردنەۋە كە بەتەۋاۋى كارپىكراۋ لە پارىزگاكانى ھەريىمى كوردستان 17 ويىستگەيە: 7 لە ھەلپەجە، 3 لە سلىمانى، 1 لە ھەلەبجە، و 6 لە دھۆك. ھەروەھا ئەو پرۆژانەي كە نىمچە كارپىكراۋ ، 1 لە ھەلپەجە، 2 لە سلىمانى، و لە دھۆك و ھەلەبجە ھىچ نىيە. بەرزترين ژمارەي ئەم ويىستگانە لە پارىزگاي ھەلپەجە تۆماركراۋە، ھەروەكە لە ويىنەي 2 پيشاندراۋە.

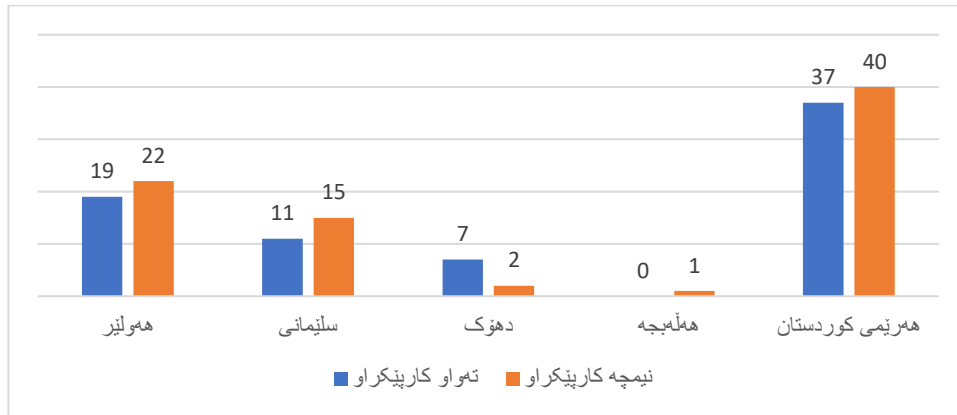
ويىنەي 3: ژمارەي كۆگاي ئاۋى خواردنەۋە، دۆخى كاركردىيان (كارپىكراۋ ياخود نىمچە كارپىكراۋ) لەگەل دابەشبوونىيان لە سەر ئاستى پارىزگاكان لە سالى 2023

بە پێی ئەنجامی روویپووەکە، 23 یەکە کۆکراوەی ئاوی خواردنەوێ بە تەواوی لە کاردان لە ھەرێمی کوردستان ھەن: 4 لە ھەولێر، 15 لە سلێمانی، 1 لە ھەلەبجە و 3 لە دەھۆک. ھەروەھا یەکە کۆکراوەی ئاوی خواردنەوێ کە نیمی کە کارپێکراون ژمارەیان 13 یەکە: 3 لە ھەولێر، 7 لە سلێمانی، 3 لە دەھۆک، و لە ھەلەبجە ھیچ تۆمار نەکراوە. پارێزگای سلێمانی بەرزترین ژمارە ئێم جۆرە یەکانە پێشان دەدات، وەک لە وێنەی 3 دا ھاتوووە.

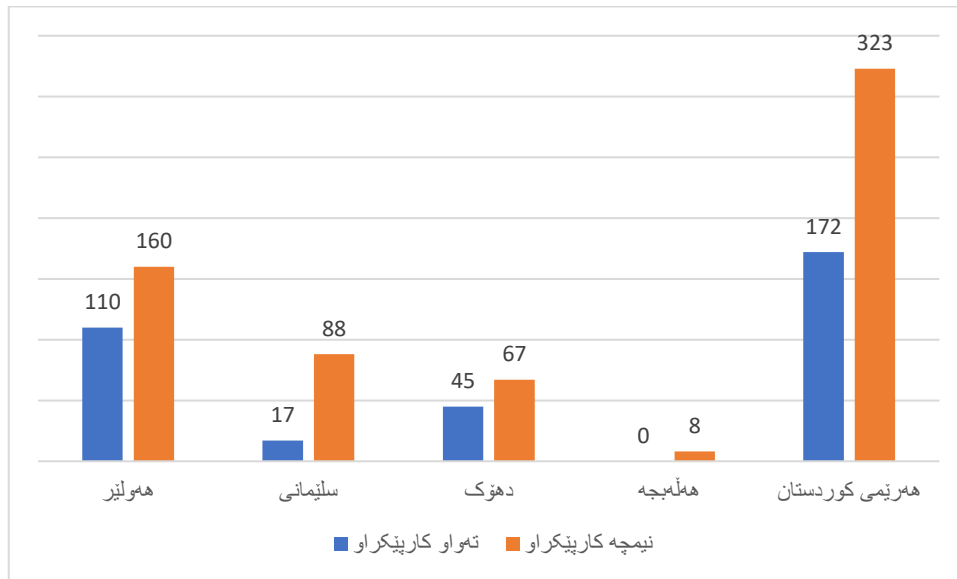
وێنەی 4: ژمارە و یۆسگەکانی پالۆتتی ئاو کە لە سەر کانیوێکان دانراون، دۆخی کارکردن (کارپێکراو یاخود نیمی کە کارپێکراون) لە سەر

ئاستی پارێزگاکان لە ساڵی 2023

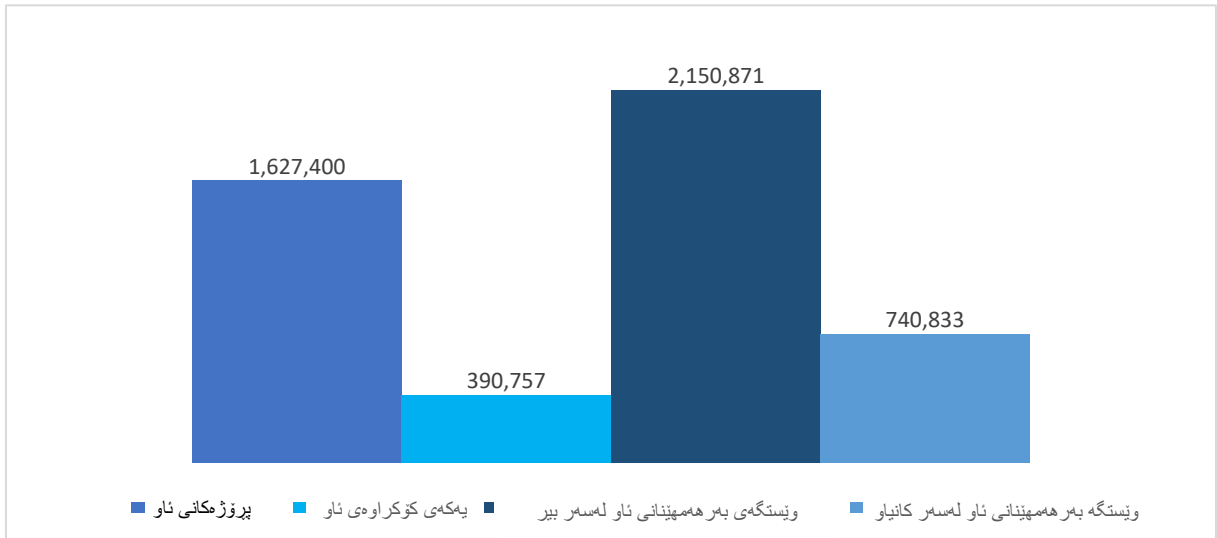
دەرئەنجامی روویپووەکە ئاماژە بە کۆی گشتی 37 و یۆسگە دەکات کە لە سەر کانیوێ دانراون و بە تەواوی لە کارکردن: 19 لە ھەولێر، 11 لە سلێمانی، 7 لە دەھۆک، و ھیچ لە ھەلەبجە تۆمارکراوە، ھەروەھا ئەو و یۆسگەکانی لە سەر کانیوێکان دامەراون و بەشیکی لە کاردا یە: 22 لە ھەولێر، 15 لە سلێمانی، 2 لە دەھۆک، و 1 لە ھەلەبجە یە. بەرزترین ژمارە ئێم پالۆگانە لە پارێزگای ھەولێر بەدی دەکەیت، وەک لە وێنەی 4 دا ھاتوووە.

وینیه‌ی 5: ژماره‌ی ویستگه‌کانی پالوتنی ئاوی خواردنه‌وه‌ که‌ له‌سه‌ر بیره‌کان دانراون، دۆخی کارکردنیان (کارپیکراو یاخود نیمچه کارپیکراون) له‌سه‌ر ئاستی پارێزگا‌کان له‌ سالی 2023

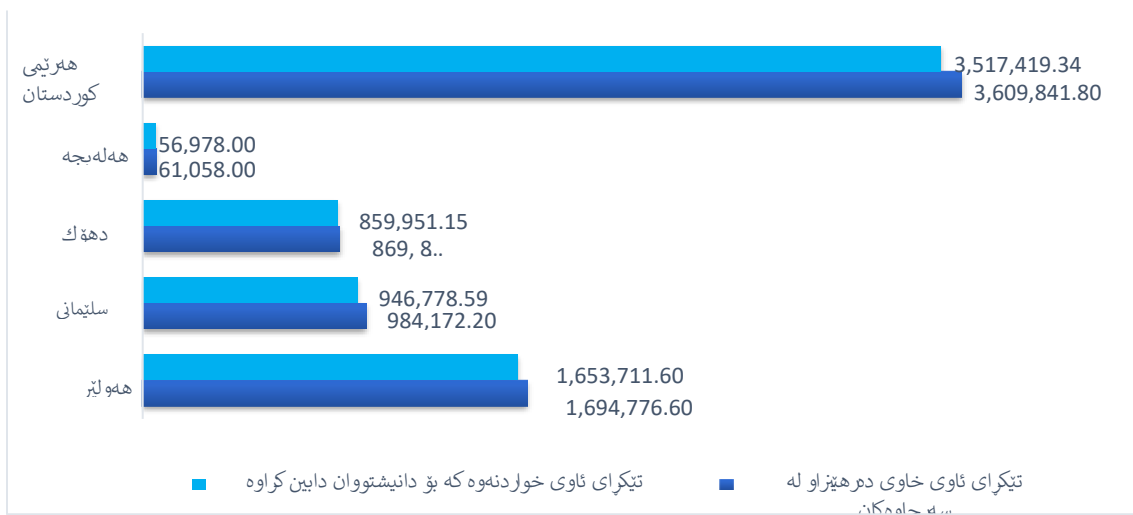
ده‌ره‌نجامه‌کانی روویپوه‌که‌ ئه‌وه‌ پيشان ده‌دات که‌ کۆی گشتی 172 ویستگه‌ی پالوتنی ئاو هه‌ن که‌ له‌سه‌ر بیر دانراون و به‌ته‌واوی کارده‌که‌ن: 110 له‌ هه‌ولێر، 17 له‌ سلیمانی، 45 له‌ ده‌وک، و هه‌یچ له‌ هه‌له‌بجه‌ تۆمارکراون. هه‌روه‌ها، ویستگه‌ی پالوتنی ئاو که‌ له‌سه‌ر ئه‌و بیرانه‌ دانراون که‌ به‌شپکی له‌کاردايه‌: 160 له‌ هه‌ولێر، 88 له‌ سلیمانی، 67 له‌ ده‌وک، له‌گه‌ڵ 8 ویستگه‌ له‌ هه‌له‌بجه‌. پارێزگای هه‌ولێر به‌رزترین ژماره‌ی ئه‌م پالوگانه‌ی پيشانداوه‌، وه‌ک له‌ وینیه‌ی 5 دا هاتووه‌.

ويينه 6: کوی توانای پلانی دارپژراوی وئستگهکانی بهرهمهينانی ټاو به يپي جۆرهکانيان له سالی 2023

به يپي دهره نجامی رووپيوه که، توانای پلانداریژراو بۆ پروژمکانی بهرهمهينانی ټاو 1,627,400 م³ له پروژيکدايه، يهکهي کۆکراوهی ټاو 390,757 م³ له پروژيکدايه، ويستگهکانی بهرهمهينانی ټاو لهسەر بير 2,150,871 م³ له پروژيکدايه، و ويستگهکانی بهرهمهينانی ټاو لهسەر کانپاو 740,883 م³ له پروژيکدايه، وهک له ويينه 6 دا پيشاندراوه.

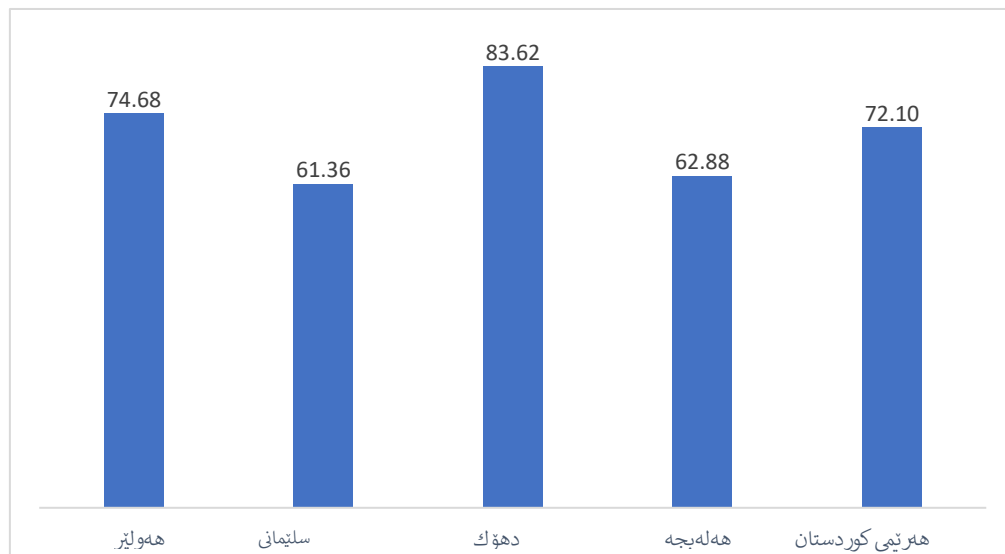
ويينه 7: تيکرای بری ټاوی چارهسهرنهکراو که له سهراچاوه که دهرهينراوه لهگه ل بری ټاوی خواردنهوهی پالپوراو (م/3/پۆز) لهسەر ئاستی پاريزگاکانی ههريمي کوردستان بۆ سالی 2023

رووپىيى ئىنگە كەرتى ئاۋ و خىزمەتگوزارىيە شارەۋانىيەكان لە ھەرئىمى كوردستان بۇ سالى 2023

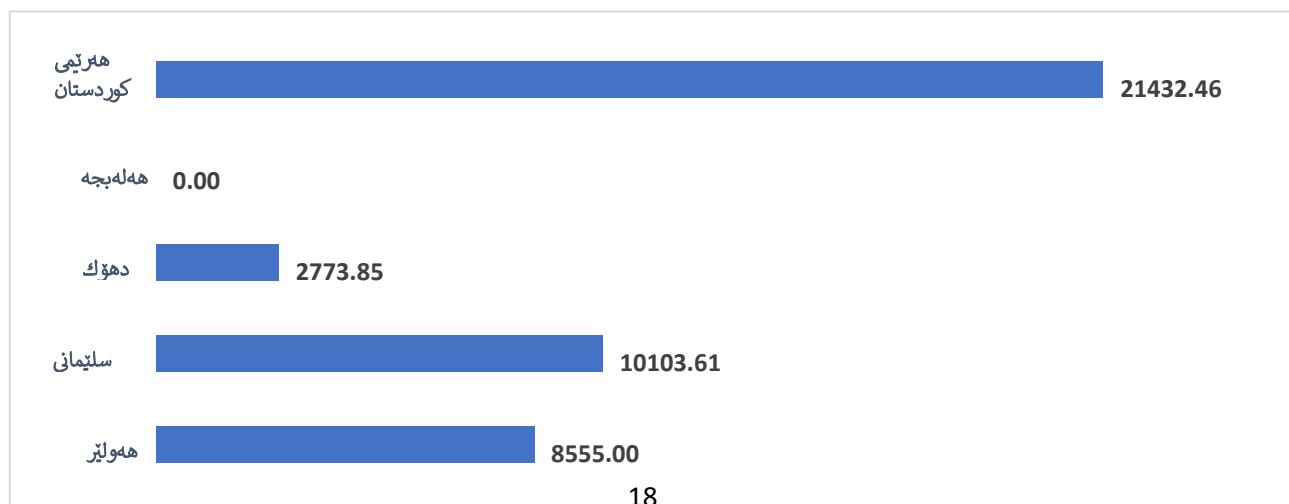
تېكىرپى قەبارەى ئاۋى چارەسەرنەكراۋى دەرھىنراۋ لە سەرچاۋەكان 3,609,841.8 م³ لە پۇژىكدايە، لە كاتىكدا تېكىرپى قەبارەى ئاۋى خواردنەۋەى خاۋىنكراۋ كە بۇ دانىشتوۋان دابىنكراۋە دەگاتە 3,517,419.34 م³ لە پۇژىكدا. پارىژگاي ھەولپىر زۇرتىرىن بىرى ئاۋى چارەسەرنەكراۋى دەرھىنراۋ و ئاۋى خواردنەۋەى پاكرائەۋەى بۇ دانىشتوۋان تۆماركردوۋە، ۋەك لە ۋىنەى 7 دا نىشاندرائە.

ۋىنەى 8: پۇژەى سەدى بىرى ئاۋى بەرھەمھىنراۋ لە كۆى تواناى دارپۇزراۋى ۋىستگەكانى بەرھەمھىنراۋى ئاۋ لە پارىژگايى ھەرئىمى كوردستان بۇ سالى 2023

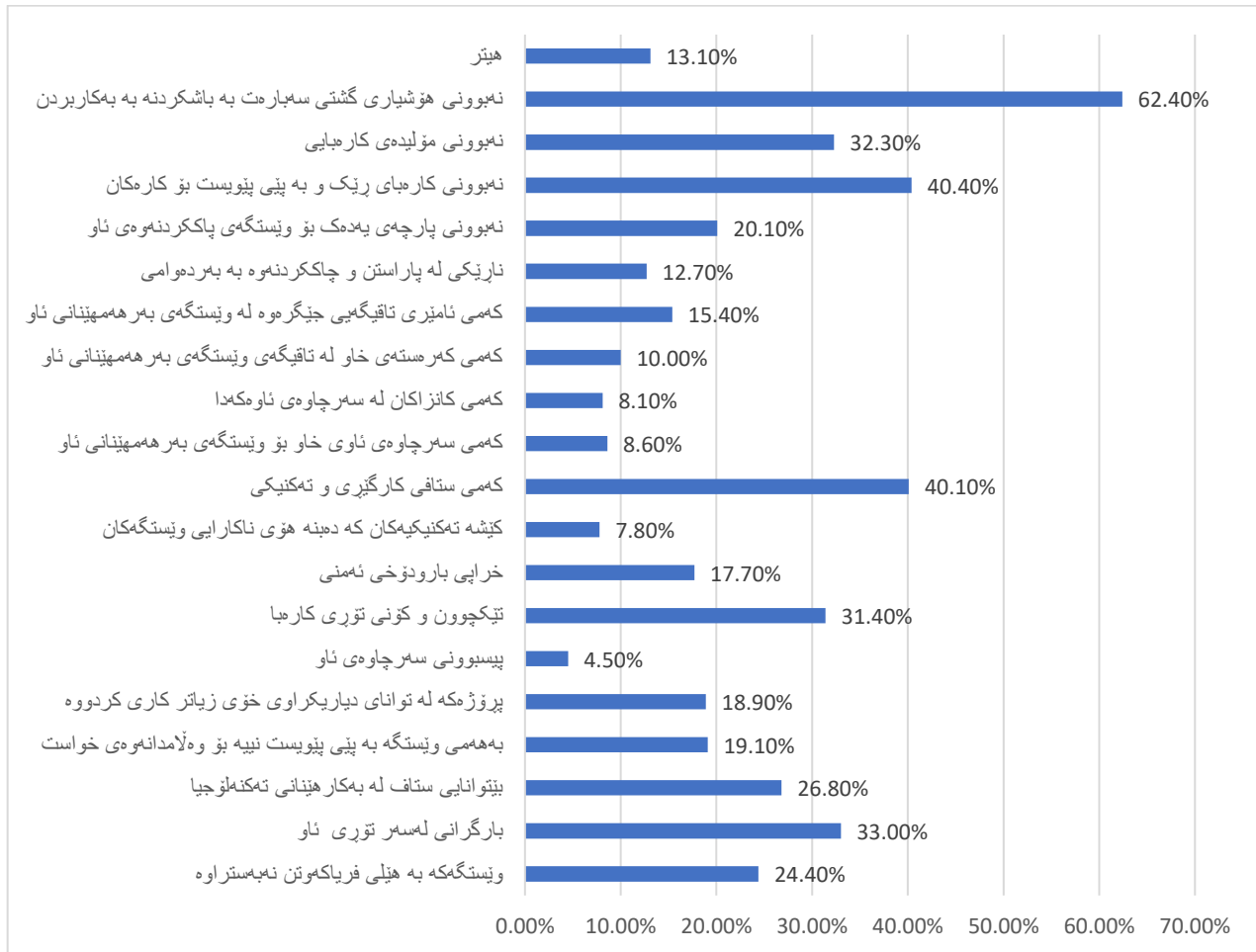
بە پىپى دەرەنجامى پوۋپىۋەكە، لە پارىژگاي دھۆك، پۇژەى سەدى ئاۋى بەرھەمھىنراۋ بە تواناى دارپۇزراۋى ۋىستگەكانى بەرھەمھىنراۋى ئاۋ بەرزترىن ئاستى ھەبوۋە و پۇژەكەى گەيشتوۋە 83.62%، لە كاتىكدا لە پارىژگاي سلىمانى نزمترىن ئاستى ھەبوۋە و پۇژەكەى 61.36%، ۋەك لە ۋىنەى 8 دا ھاتوۋە.

ۋىنەى 9: تېكىرپى بىرى ئاۋى بەفېرۇچوۋ لەنىو ۋىستگەكانى ئاۋ بە پىپى پارىژگايى ھەرئىمى كوردستان بۇ سالى 2023

ھەروھە ئەنجامەكانى رووپىيەكە تىكراي قەبارەي لەدەستدانى ئاۋ پيشان دەدات لە ھەريىمى كوردستان كە 21,432.46 م³ لە پۇژىكدا. زۆرتىر پۇژەي لەدەستدانى ئاۋ لە پارىزگاي سلىمانى بوو، وەك لە وىنەي 9 دا روونكراۋەتەو.

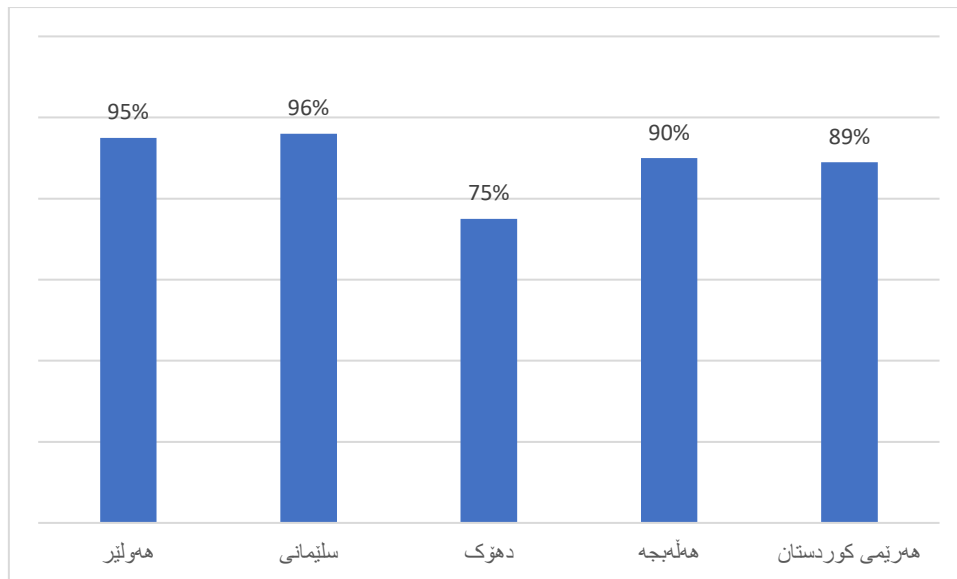
ۋىنەي 10 : پۇژەي سەدى ئەو گىرفتەنەي كە وىستەكانى بەرھەمھيئەتتى ئاۋ رووپەروپيان دەنەو لە سالى 2023

ده‌ره‌نجامه‌کان ئاسته‌نگه‌ گه‌وره‌کانی کهرتی ئاو له سه‌ر ئاستی پارێزگا‌کانی ههریمی کوردستان نیشان ده‌ده‌ن. به‌رزترین پێژه‌ که ده‌گاته 62.4% بۆ که‌می هۆشیاری هاوولاتیان له‌ باش به‌کاربردنی ئاو ده‌گه‌رپته‌وه و 40.4% بۆ که‌می و ناجیگیری کاره‌با ده‌گه‌رپته‌وه که بۆ به‌کاربردن پێویسته . ئینجا 40.1% بۆ که‌می فه‌رمانبه‌ری ته‌کنیکی و کارگیری و 33.0% بۆ بارگرانی له‌سه‌ر تۆپی ئاو به‌هۆی زیاده‌رۆیی هاوولاتیان له‌ به‌کارهێنانی ئاو ده‌گه‌رپته‌وه، هه‌روه‌ک له‌ وینه‌ی 10 دا هاتووه‌.

پرسیارنامه‌ی خیزان بۆ سه‌رچاوه‌ی ئاو

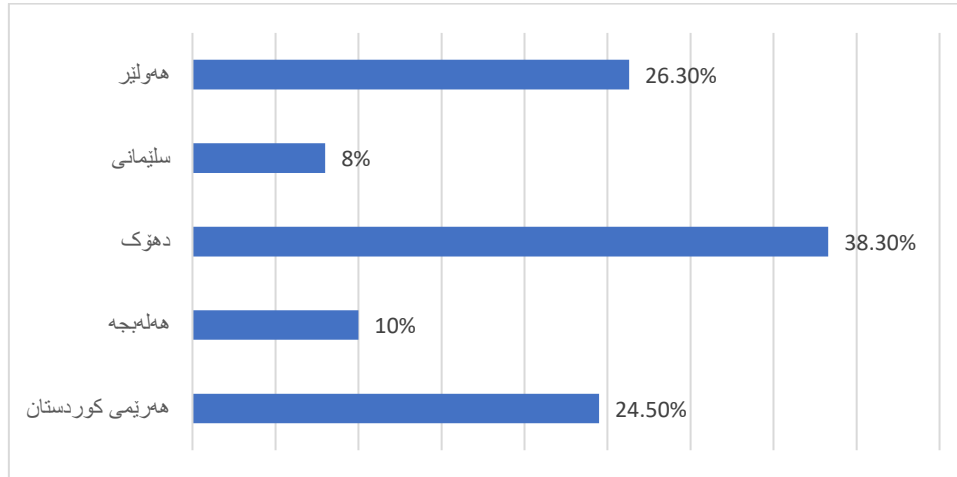
وینه‌ی 11 : پێژه‌ی سه‌دی ئه‌و خیزانانه‌ی که پێوه‌ریکی ئاویان هه‌یه له‌سه‌ر ئاستی پارێزگا‌کانی ههریمی کوردستان بۆ سالی 2023

به‌ پێی وینه‌ی 11، تیکرای پێژه‌ی ئه‌و خیزانانه‌ی که له‌ پارێزگای هه‌ولێر پێوه‌ری ئاویان هه‌یه 95%، له‌ سلیمانی 96%، له‌ ده‌وک 75%، و له‌ هه‌له‌بجه 90% پیکدین، و له‌سه‌ر ئاستی ههریمی کوردستان ده‌گاته 89%.

کورتھێنان/ کەمی ئاوی دابینکراو بۆ مالهەکان بەپێی پارێزگا

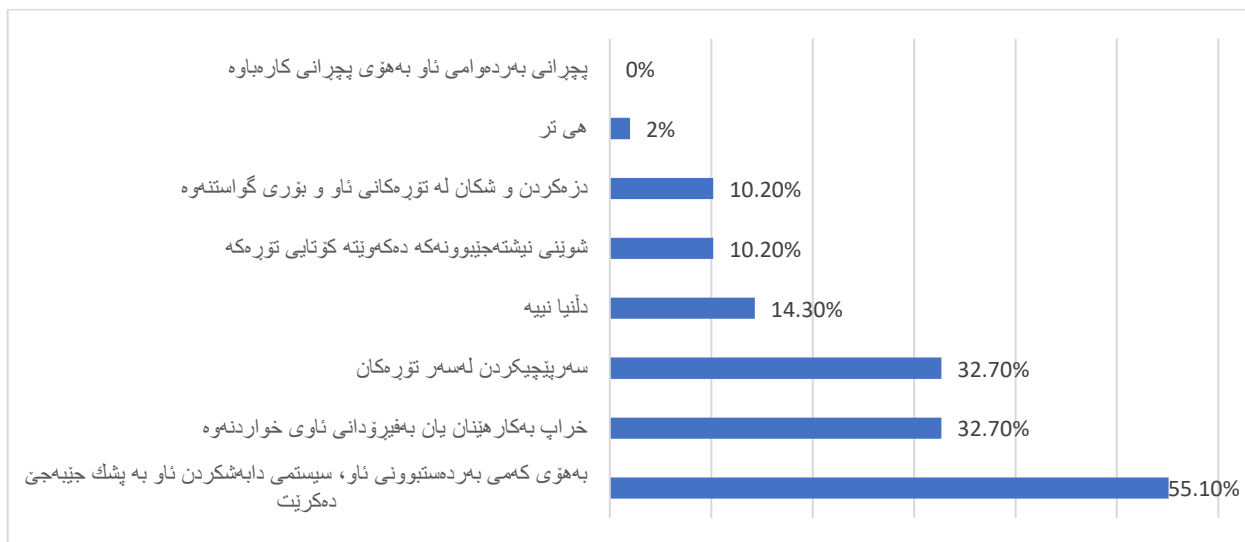
وێنەی 12: پێژەی سەدە ئەو خیزانانەی کە پووبەپوو کورتھێنان یان سنورداری لە دابینکردنی ئاو دەبن لەسەر ئاستی پارێزگا لە ھەرێمی کوردستان بۆ ساڵی 2023

دەرئەنجامەکانی پوویپووەکە دەریانخستووە کە 24.5%ی دانیشتوانی ھەرێم پووبەپووی کەمی ئاو بوونەتەو. پارێزگای دھۆک بە پێژەی 38.3% زۆرتەین پێژەی تۆمارکردوو و پاشان پارێزگاکانی ھەولێر بە پێژەی 26.3%، ھەلەبجە بە پێژەی 10%، و سلێمانی بە پێژەی 8%، وەک لە وێنەی 12 دا دیارە.

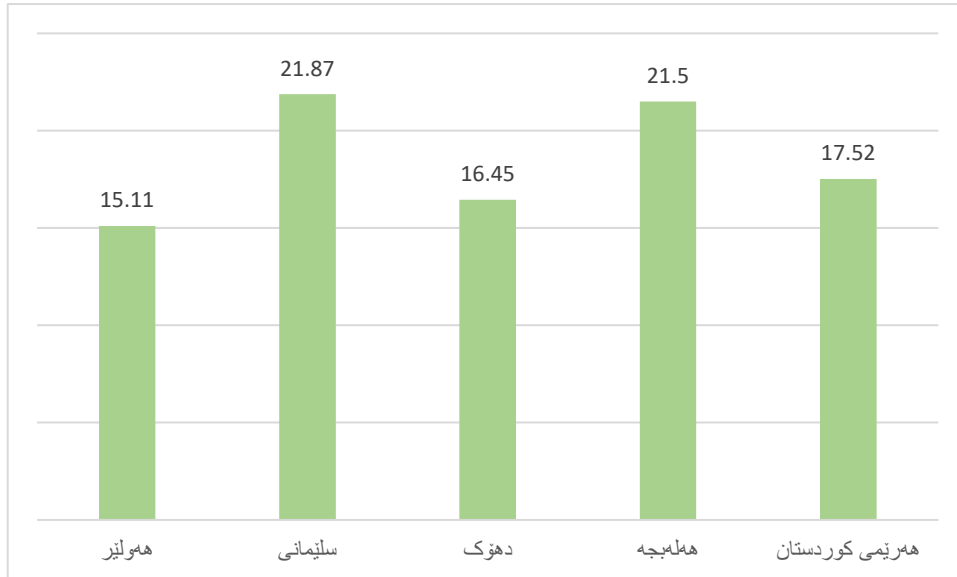
ھۆکارەکانی کەمی ئاوی دابینکراو بۆ مالان

وێنەی 13: ھۆکارەکانی کەمی ئاوی دابینکراو بۆ مالهەکان/ شوێنی نیشتهجێبوون لە ساڵی 2023

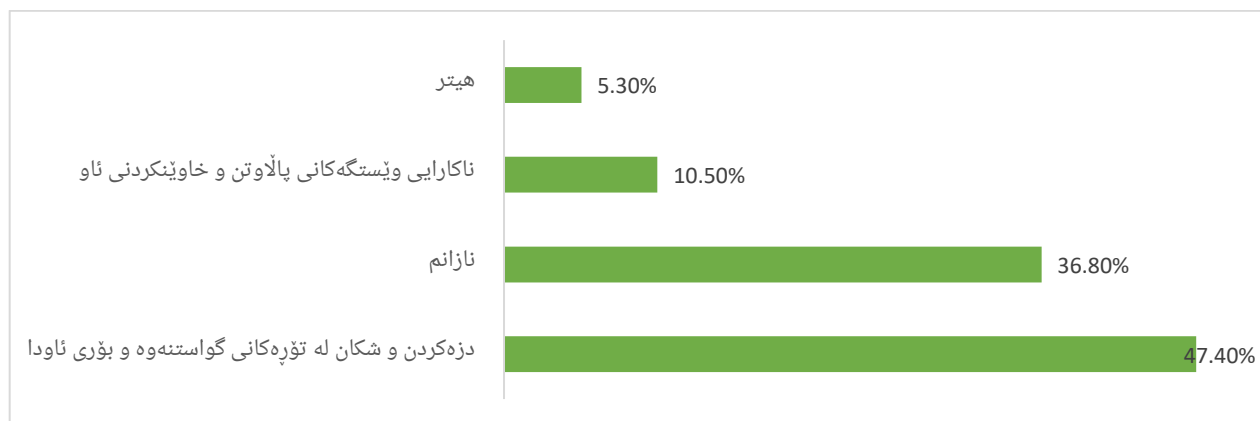
دەرەئەنجامى رووپىيەكە، ھەرۈەك وئىنەي (13) دەریدەخات، ئاماژە بەۋە دەكات كە ھۆكارە سەرەككەيەكانى كەمى ئاۋ بۇ مالىەكان لە ھەموو پارىزگاكان برىتىن لە كەمى ئاۋ و بە پشك دابەشكردى ئاۋە كە دەكاتە بە رېژەي 55.1%، بەفەرپۇدانى ئاۋى خواردنەۋە و پاشان سەرپىچىكردىن لە سەر تۆرەكانى ئاۋ ھەردووكيان بە رېژەي 32.7% دىت.

وئىنەي 14: تىكرپاى كاتژمىرەكانى بەردەستەبوونى ئاۋ لە رۆژئىكدا لەسەر ئاستى پارىزگا لە ھەرئىمى كوردستان بۇ سالى 2023

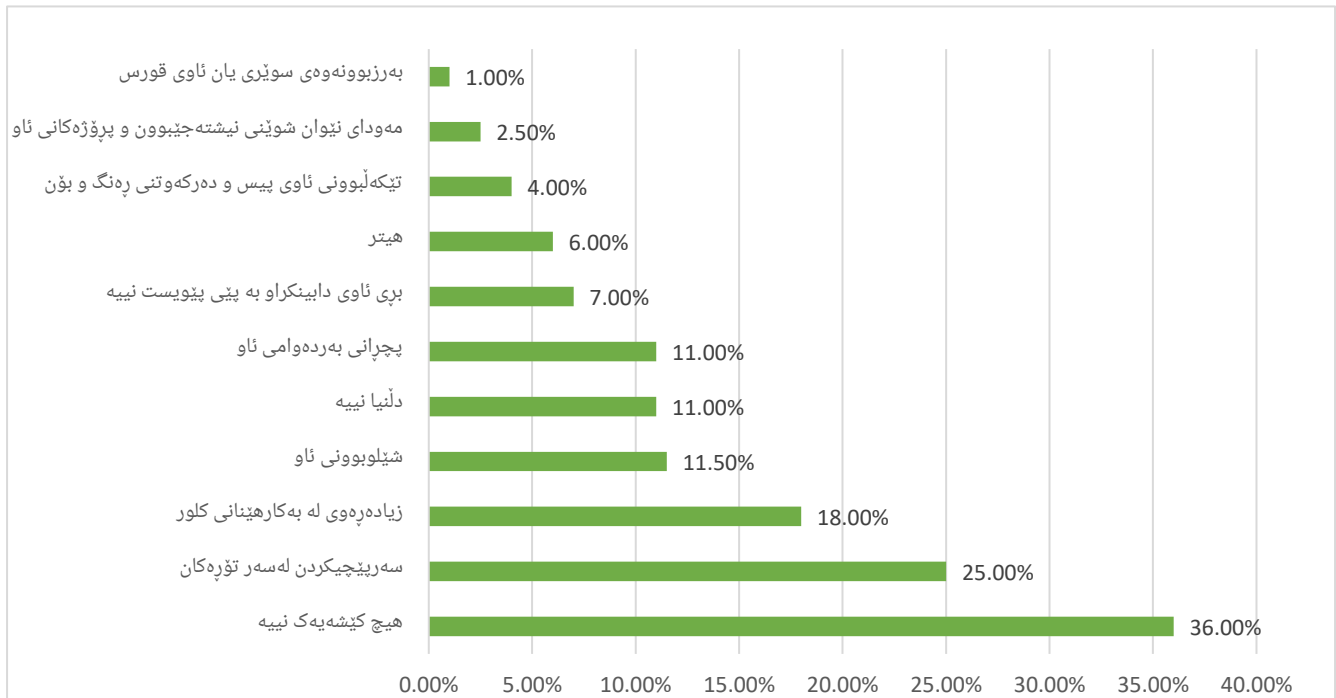
بە پىي وئىنەي 14، تىكرپاى رۆژانەي پچرپانى ئاۋ لە ھەرئىمى كوردستان 17.52 كاتژمىر بوو. زۆرتىن پچرپان لە پارىزگاى سليمانى روويداۋە كە 21.87 كاتژمىر بوو لە رۆژئىكدا، پاشان ھەلەبجە 21.5 كاتژمىر، دواتر دھۆك 16.5 كاتژمىر، و ھەولێر 15.11 كاتژمىر بوو لە رۆژئىكدا.

وئىنەي 15: ھۆكارەكانى پىسبوونى ئاۋ لە سالى 2023

دەرئەنجامەكانى رووپىيەكە دەرىدەخات كە ھۆكارە سەرەككەكانى پىسبوونى ئاۋى دابىنكراۋ بۇ شوپىنى نىشتەجىبوونەكان برىتىن لە دزەكردن و شكانى بۆرى و كۆنبوونى تۆرەكانى گواستەنەۋەيە كە پىژەكەى دەكاتە 47.4%. دووهم زۆرتىن ۋەلام "نازانم" بوو كە پىژەكەى دەكاتە 36.8%، ۋەك لە ۋىنەى 15 دا ھاتوۋە.

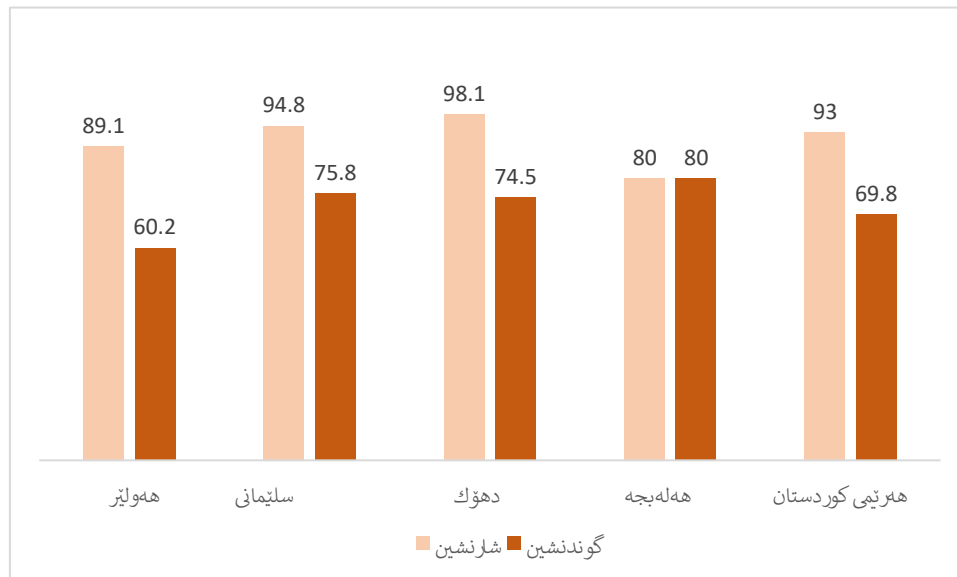
ۋىنەى 16: ئاستەنگە سەرەككەكان كە رووبەروۋى خاۋەن مالاكان بىتتەۋە سەبارەت بە دابىنكردنى ئاۋ بۇ شوپىنى نىشتەجىبوونەكان لە 2023

ھەرۋەك لە ۋىنەى (16) دەردەكەۋىت، دەرئەنجامەكان ئەۋە نىشان دەدەن كە ئەۋ خانەۋادانەى كە ئاۋى خواردن لە كەرتى ئاۋەۋە ۋەردەگرن، كىشەى سەرەككەكان برىتتە لە سەرىپچىكىردن لەسەر تۆرەكان بەپىژەى (25%)، لە دواى ئەۋىش بەرزىبوونى ئاستى بەكارھىنانى ماددەى كلۆرە بەپىژەى (18%)، ئىنجا دابىن نەكردنى ئاۋە بە پىي پىۋىست بەپىژەى (7%)، ۋىنەى 16.

کهرتی خزمه تگوزاری څاره وانی

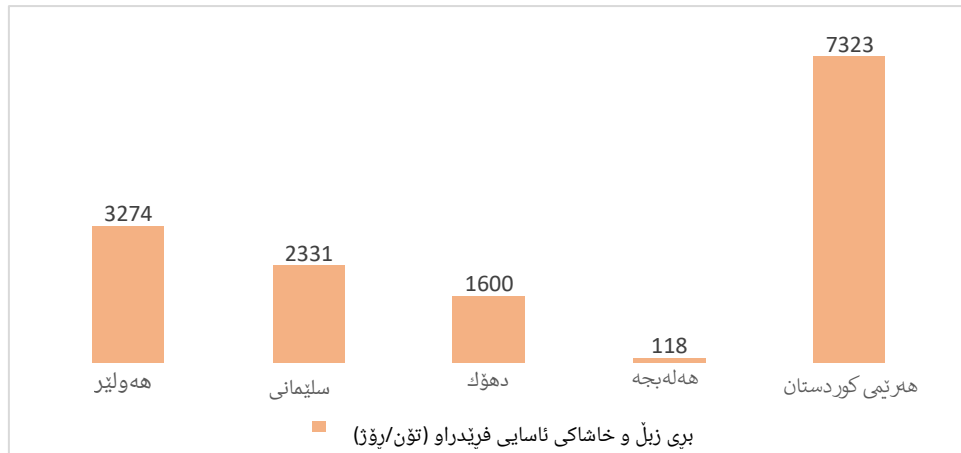
وینه 17: رېژه دی دانېشتووان (ناوچه گوندنشیننه کان و څارنشیننه کان) که خزمه تگوزاری کۆکردنه و دی پاشماوه له له ناوه و دهره و دی سنووری څاره وانییه کان بۇ دابینکراوه له سهر ئاستی پارېزگاگانی هرېمی کوردستان بۇ سالی 2023

رېژه دی سه دی ټاو دانېشتووانه دی که خزمه تگوزاری کۆکردنه و دی پاشماوه له ناوه و دهره و دی سنووره گانی څاره وانییه کان له ناوچه څارنشیننه کان بۇ دابینکراوه له سهر ئاستی هرېمی کوردستان ده گاته 93%، له کاتیکدا له ناوچه گوندنشیننه کان 69.8% به هۆی یاسای هه موارکراوی څاره وانییه گانی عیراق ژماره (165) ی سالی 1964، دامه زراوه گانی څاره وانی به رپرسیارنېن له گه یانندی خزمه تگوزاری له نېو گونده کان یاخود ناوچه دیهاته گانی دهره و دی سنووری څاره وانییه کان و ټمه ش هۆکاریکه بۇ دابه زینی رېژه دی گوندنشیننه کان له وه رگرتنی خزمه تگوزاری له لایهن څاره وانییه کانه وه. ههروهک له وینه (17) دهره که ویت، که مترین رېژه دی گه یانندی خزمه تگوزاری له ناوچه دیهاته کان ده گاته 60.2% که له پارېزگای ههولێره.

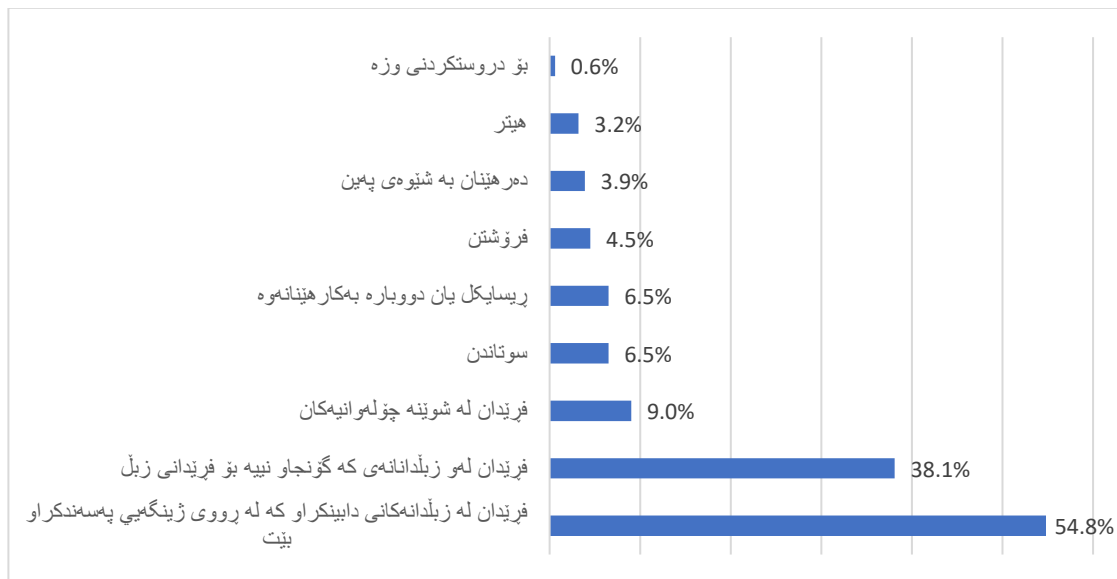
روویپوی ژینگە کەرتی ئاو و خزمەتگوزاریە شارەوانییەکان لە ھەریمی کوردستان بۆ سالی 2023

وینە 18: بری پۆژانە لابرەنی زیل و خاشاکي ئاسایی بە تۆن لەسەر ئاستی پارێزگاکانی ھەریمی کوردستان بۆ سالی 2023

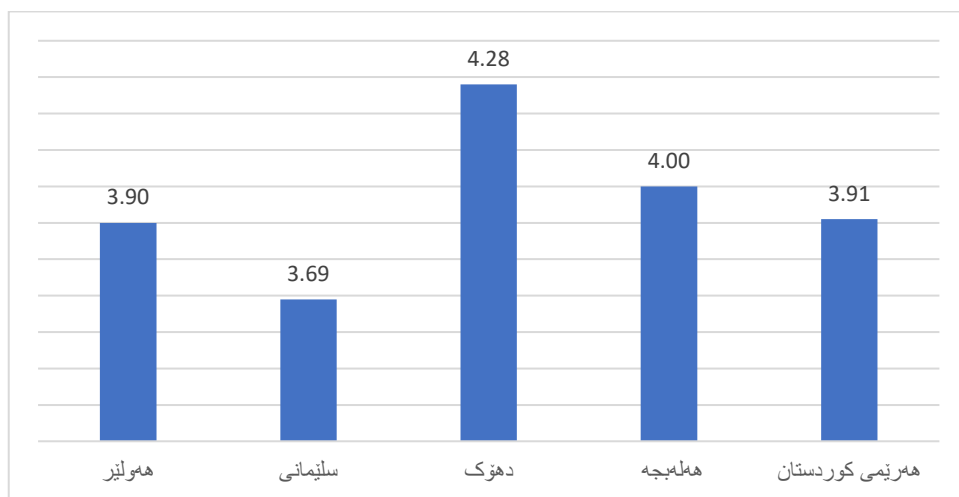
ھەرۆک لە وینە 18 دا ھاتوو، بە گشتی لە شارەوانییەکانی ھەریمی کوردستان، پۆژانە بری 7,323 تۆن زیل و خاشاکي ئاسایی فریدراو، ھەولێر لە پیشەوەیانە بە بری 3,274 تۆن لە پۆژیکدا و پارێزگای ھەلەبجە کەمترین بری پاشماوەی ھەبوو دەگاتە 118 تۆن لە پۆژیکدا.

وینە 19: ئەو رێوشوێنانە کە لەلایەن شارەوانییەکانەو بۆ فریدانی زیل و خاشاک بەکار ھێنراون لە سالی 2023

ئەنجامى رووپىيەكە، دابەشكردنى رېژەي سەدى چارەسەركردنى زېل و خاشاك نیشان دەدات. بەرزترین رېژەي فرېدانى پاشماۋە لەو زېلداۋانىيەكە رەزەمەندى ئىنگەيىيان ھەيە (54.8%) و ئەو زېلداۋانىيەكە رەزەمەندى ئىنگەيىيان نىيە دەگاتە 38.1%. فرېدانى پاشماۋە بۇ نىۋو شوپنە چۆلەۋانىيەكان 9% يىكەيىناۋە، لەكاتىيىكا سووتاندن و دووبارەبەكارەيىناۋە ھەريەكەيان 6.5% پىكەدەيىنن، ئەم دەرنەنجامانە لە وپنەي 19 دا روونكراۋەتەۋە.

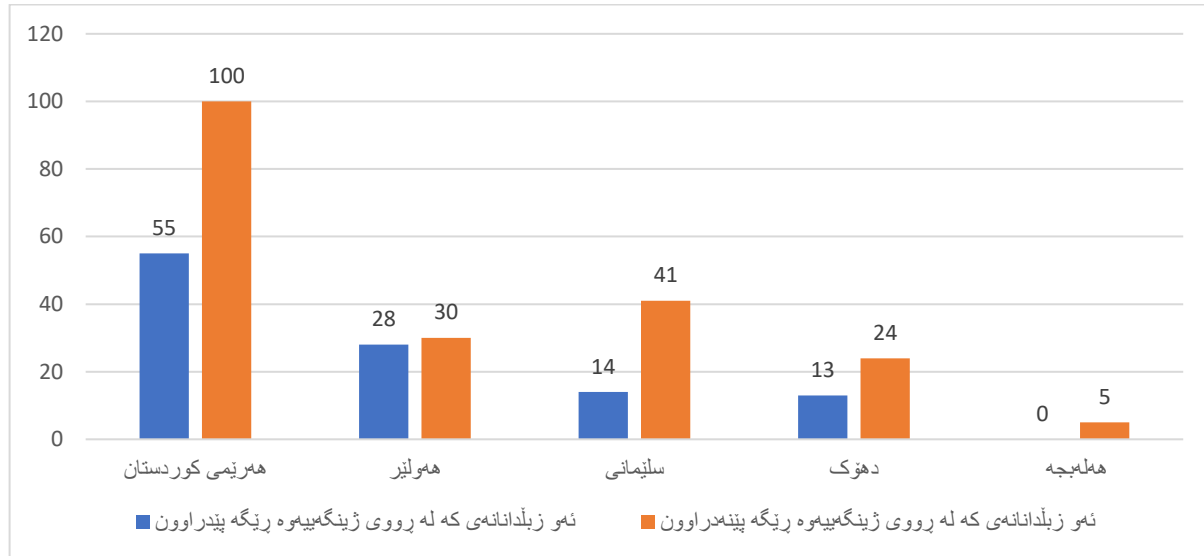
ۋپنەي 20: جارانى كۆكردنەۋەي زېل لە ھەفتەيەكدا لەلەيەن شارەۋانىيەكانەۋە لەسەر ئاستى پارىزگاكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

لە وپنەي 20دا، شارەۋانىيەكانى ناۋچەكە بە تىكرايى نىيەكەي 3.95 جار لە ھەفتەيەكدا پاشماۋەيان كۆكردوۋتەۋە. لە نىۋو ئەمانەدا پارىزگاى دەۋك بەرزترین ژمارەي تۆماركردوۋەكە بە تىكرا دەگاتە 4.28 جار لە ھەفتەيەكدا، لەكاتىيىكا پارىزگاى سەلیمانى نزمترین ژمارەي تۆماركردوۋەكە بە تىكرا دەگاتە 3.69 جار لە ھەفتەيەكدا.

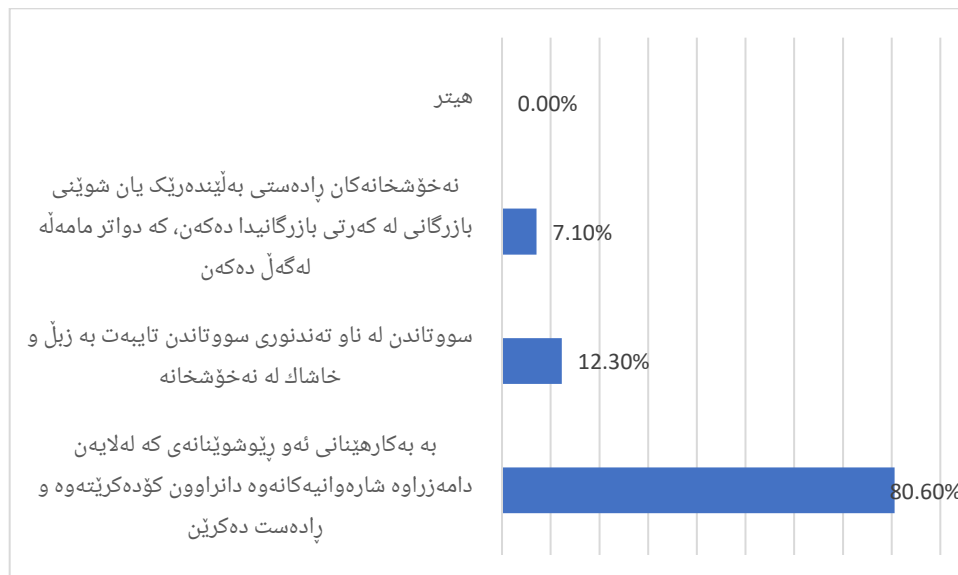
روویپوی ژینگە کەرتی ئاو و خزمەتگوزاریە شارەوانییەکان لە ھەریمی کوردستان بۆ سالی 2023

وینە 21: ژمارە شۆینی زبڵدانە پەسەندکراو بۆ سالی 2023 لەلایەن پارێزگاوە، چ ئەوانە مۆلەتی ژینگەبیان وەرگرتوو و یان ئەوانە مۆلەتی ژینگەبیان نەبوو

بەپێی ئامارەکانی وینە 21 و دەرەنجامی روویپۆوە، 55 شۆینی فرێدانە زبڵ لە ھەریمی کوردستان مۆلەتی ژینگەبیان وەرگرتوو، لەکاتیکیدا 100 شۆین مۆلەتی ژینگەبیان وەرگرتوو.

وینە 22: پێژە سەدی چۆنیەتی چارەسەرکردنی ماددە مەترسیدارەکان بە پێی ئامارەکانی وەرگیراو لە پڕۆتۆکۆلەکانی نەخۆشخانە و ناوەندی تەندروستی لە سالی 2023

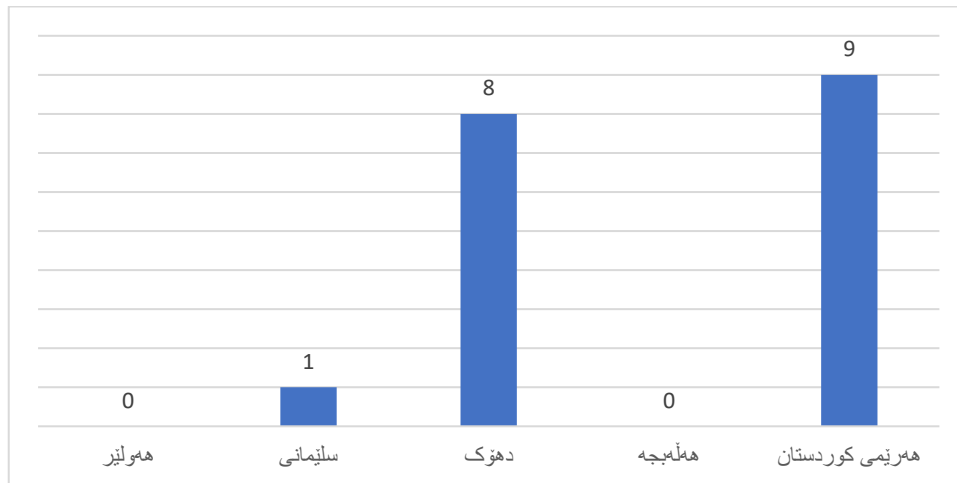

بەپێی زانیاری وینە 22، باوترین شیواز بۆ چارەسەرکردنی پاشماوی مەترسیدار بریتیە لە کۆکردنەو و نۆزاندنەویانە لە لایەن دامەزراوە شارەوانیەکان کە 80.6% ی پیک دەھێنێت. شیوازەکانی تر بریتین لە سووتاندنی

رووپىيى ژىنگەي كەرتى ئاۋ و خزمەتگوزارىيە شارەۋانىيەكان لە ھەرئىمى كوردستان بۇ سالى 2023

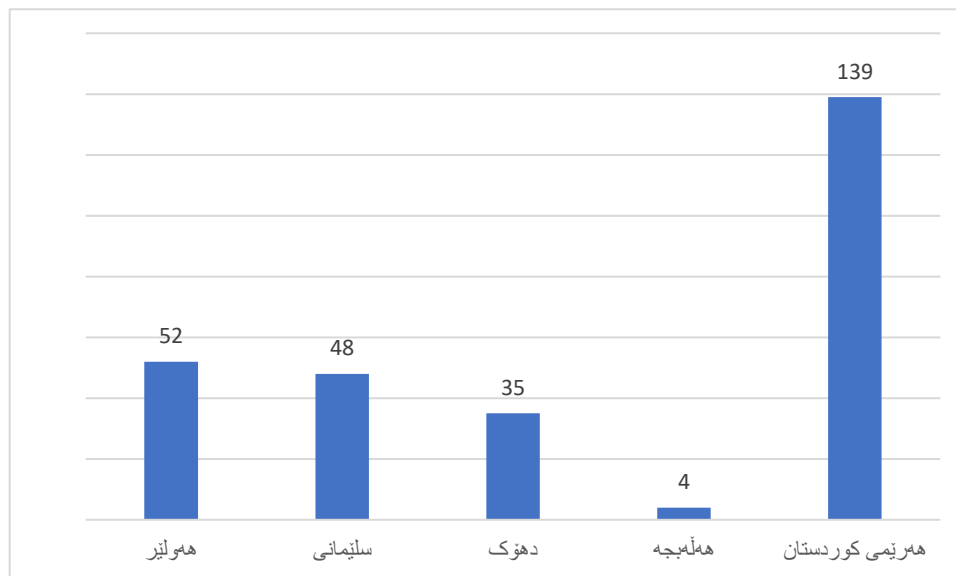
پاشماۋە لە كورەخانەكانى نەخۇشخانەكانە بە رېژەي 12.3%، ھەرۋەھا رادەستكردنى زىلەكان بە بەلپىندەر يان كۆمپانىا تاييەتەكان لە نەخۇشخانەكانە كە دەگاتە بە رېژەي 7.1%.

ۋىنەي 23: ژمارەي كارگەي جياكردنەۋە و رېسايكلەكردنى پاشماۋەن لەسەر ئاستى پارىزگان لە ھەرئىمى كوردستان بۇ سالى 2023

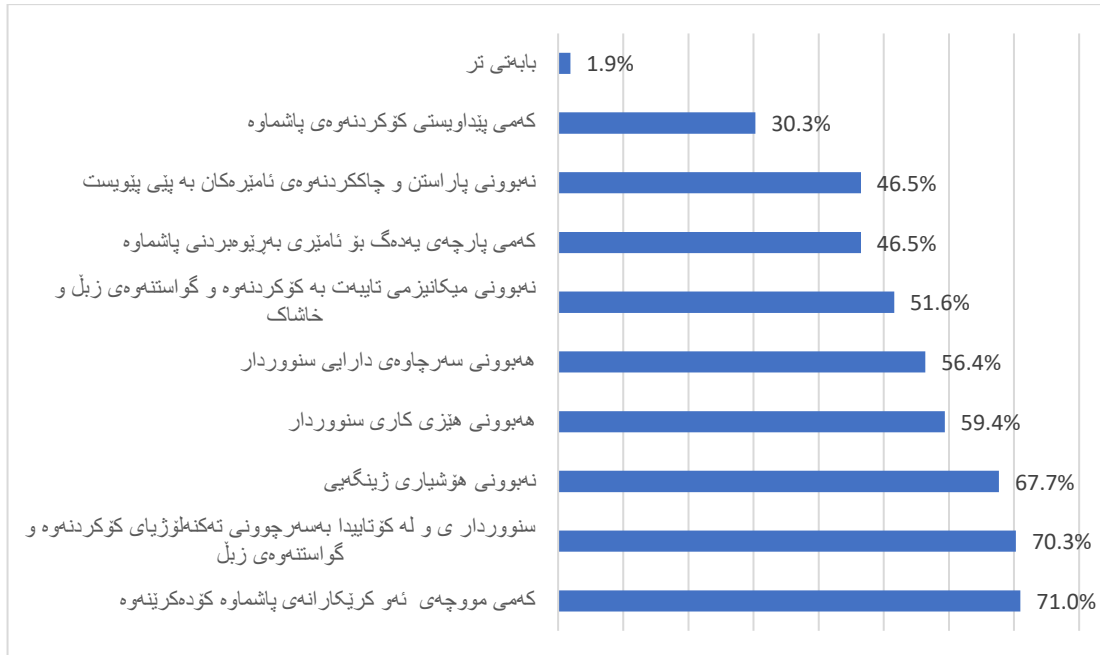
بەپىي داتاكان، ھەرئىمى كوردستان خاۋەنى 9 ۋىستگەي تاييەت بە جياكردن و دووبارە بەكارھىنانەۋەي پاشماۋەيە. پارىزگاي دەۋك بەرزترين ژمارەي ھەيە كە 8 دانەيە، پارىزگاي سلىمانىش خاۋەنى 1 ۋىستگەيە. ئەۋەي جىگاي سەرنجە، لە پارىزگاي ھەولير و ھەلەبجە ئەم جۆرە ۋىستگانە بوونيان نىيە، ۋەك لە ۋىنەي 23 دا ئاماژەي پىكراۋە.

ۋىنەي 24: ژمارەي شارەۋانىيە خۇجىيەكان كە ناميرەكانى تەندروستى و سەلامەتى بېشەي بەكاردەھىنن لەسەر ئاستى پارىزگانى ھەرئىمى كوردستان بۇ سالى 2023

بە پىيى ئەنجامەكانى رووپىيەكە ھەروەك لە وینەي 24 دا ھاتووہ ، 139 شارەۋانى لە سەرتاسەرى ھەرئىمى كوردستان ھەن كە ئامپىرى تەندروستى و سەلامەتى پىشەيى ۋەك دەستكېش، كلاًو و ھتد بەكاردەھيىن بۇ كۆكردنەۋە و فرېدانى پاشماۋە. لەم ژمارەيە 52 لە ھەولېرن، 48 لە سلىمانين، 35 لە دھۆكن، و 4 لە ھەلەبجەن.

وینەي 25: پېژەي ئەو گرتتە سەرەكپانەي كە لەلایەن كەرتى خزمەتگوزارى شارەۋانىيەكان لە كۆكردنەۋەي زېل و خاشاك بۇ سالى 2023 چاۋەپوانكراون

ئەنجامەكانى رووپىيەكە جەخت لەسەر ئەو ئاستەنگە سەرەكپانە دەكەنەۋە كەرتى خزمەتگوزاريىە شارەۋانىيەكان لە كۆكردنەۋەي پاشماۋەدا رووبەروويان دەبىتەۋە كە دەبنە ھۆي تىكچوونى ستانداردەكانى خزمەتگوزاريىەكان. سەرەكيتىرىن ئەوگرفتەنە برىتتىن لە كەمى پىدانى كرىي كرىكاران بۇ كۆكردنى پاشماۋە بە پېژەي 71.0% ، ئىنجا لە پىش ھەمووشيانەۋە، بەردەستەنەبوون و سنووردارى و بەسەرچوونى تەكنەلۇژيائى كۆكردنەۋەي و گواستەۋەي زېل كە دەكاتە 70.3%. وینەي 25 زياتر كەموكوريىە ديارەكانى ۋەك كەمى ھۆشيارى ژىنگەيى (67.7%) و كەمى ھىزى كار (59.4%) لەنپو بابەتە ديارەكانى دىكەدا نىشان دەدات.

خشتهكان

كەرتى ئاۋ

خشتهى 1: ژمارەى وېستگەكانى (پېۋژە، يەكەى كۆكراۋەى ئاۋ، وېستگەى سەربېر، وېستگەى سەركانىاۋ) بەرھەمھېنانى ئاۋى شياۋ بۇ خوارنەۋە بەيپى پارىزگا، جۆرى وېستگە، و ژېنگە بۇ سالى 2023

كۆى نمونەكان			وېستگەى سەركانىاۋ			وېستگەى سەربېر			يەكەى كۆكراۋەى ئاۋ كۆگای ئاۋ			پېۋژەى ئاۋ			پارىزگا		
كۆى گشتى	گوند	شار	كۆى گشتى	گوند	شار	كۆى گشتى	گوند	شار	كۆى گشتى	گوند	شار	كۆى گشتى	گوند	شار	كۆى گشتى	گوند	شار
326	172	154	41	34	7	270	127	143	7	5	2	8	6	2	ھەولېر		
158	67	91	26	16	10	105	40	65	22	9	13	5	2	3	سليمانى		
133	70	63	9	8	1	112	55	57	6	4	2	6	3	3	دھۆك		
11	6	5	1	0	1	8	5	3	1	0	1	1	1	0	ھەلەبجە		
628	315	313	77	58	19	495	227	268	36	18	18	20	12	8	كۆى گشتى		

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتەي 2: ژمارەي ويىستگەكانى بەرھەمھېنانى ئاۋى خواردنەۋە لە سالى 2023 بەيىي جۈرى ويىستگە (پروژە، يەكەي كۆكرۈۋەي ئاۋ، ويىستگەي سەربىر، ويىستگەي سەر كانياۋ)، پارىزگا، و تۈخى كاركردنيان

كۆي نمونەكان			ويىستگەي سەر كانياۋ			ويىستگەي سەربىر			يەكەي كۆكرۈۋەي ئاۋ ۱ كۆگاي ئاۋ			پروژەي ئاۋ			پارىزگا
كۆي گشتى	بەشېكى لەكاردايە	لەكاردا يە	كۆي گشتى	بەشېكى لەكاردايە	لەكاردايە	كۆي گشتى	بەشېكى لەكاردايە	لەكاردا يە	كۆي گشتى	بەشېكى لەكاردايە	لەكاردا يە	كۆي گشتى	بەشېكى لەكاردايە	لەكاردايە	
326	186	140	41	22	19	270	160	110	7	3	4	8	1	7	ھەۋلىر
158	112	46	26	15	11	105	88	17	22	7	15	5	2	3	سليمانى
133	72	61	9	2	7	112	67	45	6	3	3	6	0	6	دھۆك
11	9	2	1	1	0	8	8	0	1	0	1	1	0	1	ھەلەبجە
628	379	249	77	40	37	495	323	172	36	13	23	20	3	17	كۆي گشتى

خشتەي 3: كۆي ژمارە و رېژەي ويىستگەكانى بەرھەمھېنانى ئاۋ بەيپى تواناي ديزاينكراۋ، پوختەي بەرھەمھېنان ، و قەبارەي ئاۋي بەرھەمھېنراۋ و ئاۋي چارەسەرنەكراۋ (خاۋ) لە سالى 2023

پاريزگا	ويىستگە بەرھەمھېنانى ئاۋ	كۆي گشتى تواناي ديزاينكراۋ	كۆي قەبارەي ئاۋي بەرھەم ھېنراۋ (ئاۋي خواردنەۋە)	قەبارەي ئاۋي خاۋي ۋەرگيراي بەيپى سەرچاۋە م ^{۱۰} پۇژ					تېكپاي بېي ئاۋي بەرھەم ھېنراۋ (ئاۋي پاك) بە تواناي ديزاينكراۋ
ژمارە	%	م ^{۱۰} پۇژ	م ^{۱۰} پۇژ	ئاۋي سەرژەۋي	ئاۋي ژېرزەۋي	ويىستگە و كۆگاي ئاۋ	كۆي گشتى		
ھەۋلېر	326	51.9	2,225,969	1,662,266.6	388,200	1,306,576.6	0	1,694,776.6	84.42
سليمانى	158	25.2	1,561,602	958,222.2	394,267	392,905.2	197,000.00	984,172.2	58.67
دھۆك	133	21.2	1,031,720	862,725.0	465,850	403,985.0	0	869,835.0	86.5
ھەلەبجە	11	1.8	90,620	56,978.0	52,848	8,210.0	0	61,058.0	37.09
كۆي گشتى	628	100%	4,909,911	3,540,191.8	1,301,165	2,111,676.8	197,000	3,609,841.8	78.35

خىشتەي 4: ژمارە و رېژەي سەدى پىژۋەكانى ئاۋ بەيىپى تواناي دىزايىنكراۋ، قەبارەي ئاۋى بەرھەمھيىنراۋ ، و قەبارەي ئاۋى خاۋى دەرھيىنراۋ لە سەر ئاستى پارىژگا لە سالى 2023

پارىژگا	پىژۋەي ئاۋ		كۆي گشتى تواناي دىزايىنكراۋ	كۆي قەبارەي ئاۋى بەرھەمھيىنراۋ (ئاۋى خواردينەۋە)	كۆي قەبارەي ئاۋى خاۋى وەرگىراۋ بەيىپى سەرچاۋە م ^{۱۲} پۆژ				تىكپاي بىي ئاۋى بەرھەمھيىنراۋ (ئاۋى پاك) بە تواناي دىزايىنكراۋ
	ژمارە	%	م ^{۱۲} پۆژ	م ^{۱۲} پۆژ	ئاۋى سەرزەۋى	ئاۋى ژيىزەۋى	پىژۋەكانى ئاۋ و كۆگاي ئاۋ	كۆي گشتى	
ھەۋلىر	8	40.00%	570,920	396,590	385,200	43,900	0	429,100	67
سلىپمانى	5	25.00%	493,000	309,050	330,000	0	5,000	335,000	64
دھۆك	6	30.00%	513,480	450,460	457,570	0	0	457,570	87
ھەلەبجە	1	5.00%	50,000	42,528	46,608	0	0	46,608	85
كۆي گشتى	20	100%	1,627,400	1,198,628	1,219,378	43,900	5,000	1,268,278	73

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەي 5: ژمارە و پېژەي سەدى يەكەي كۆكراۋەي ئاۋ بەپېيى تواناي ديزاينكراۋ، قەبارەي ئاۋى بەرھەمھېنراۋ، و قەبارەي ئاۋى خاۋى دەرھېنراۋ لەسەر ئاستى پارىژگا بۇ سالى 2023

پارىژگا	يەكەي كۆكراۋەي ئاۋ/كۆگاى ئاۋ	كۆي گشتى تواناي ديزاينكراۋ	كۆي قەبارەي ئاۋى بەرھەمھېنراۋ (ئاۋى خواردنەۋە)	كۆي قەبارەي ئاۋى خاۋى ۋەرگىراۋ بە پېيى سەرجاۋە م ^{۱۲} پۇژ				تېكراي بېي ئاۋى بەرھەمھېنراۋ (ئاۋى پاك) بە تواناي ديزاينكراۋ
	ژمارە	%	م ^{۱۲} پۇژ	سەرزەۋى ئاۋى	ئاۋى ژىرزەۋى ئاۋى	پروژەكانى ئاۋ و كۆگاى ئاۋ	كۆي گشتى	
ھەۋلىر	7	19.40	7,982	4,292	3,000	1,292	4,292	57.14
سلىمانى	22	61.10	360,455	257,497	64,267	1,230	257,497	82.19
دھۆك	6	16.70	16,080	10,980	8,280	2,700	10,980	67.36
ھەلەبجە	1	2.80	6,240	6,240	6,240	0	6,240	100
كۆي گشتى	36	100	390,757	279,009	81,787	5,222	279,009	75.35

رووپىيى ژېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەي 6: ژمارەي وېستگەكانى بەرھەمھيىنانى ئاۋ كە لەسەر بېرەكان دانراون بە پيى تواناي ديزاينكراۋ, بېي ئاۋى بەرھەمھيىنراۋ (ئاۋى پاك), و بېي ئاۋى خاۋى دەرھيىنراۋ لە سەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023

پارىزگا	وېستگەي لەسەر بېر		كۆي گشتى تواناي ديزاينكراۋ	كۆي قەبارەي ئاۋى بەرھەم ھيىنراۋ (ئاۋى خواردنەۋە)	كۆي قەبارەي ئاۋى خاۋى ۋەرگىراۋ بە پيى سەرچاۋە م ^{۱۳} پۆژ				تېكراي بېي ئاۋى بەرھەم ھيىنراۋ (ئاۋى پاك) بە تواناي ديزاينكراۋ
	ژمارە	%			م ^{۱۳} پۆژ	ئاۋى سەرزەۋى	ئاۋى ژېرزەۋى	پروژەكانى ئاۋ و كۆگاي ئاۋ	
ھەۋلىر	270	54.50	1,160,124	934,717	0	934,717	934,717	0	83.81
سليمانى	105	21.20	476,107	235,755	0	235,755	235,755	0	55.65
دھۆك	112	22.60	489,260	390,185	0	390,185	390,185	0	86.39
ھەلەبجە	8	1.60	25,380	6,710	0	6,710	6,710	0	36.98
كۆي گشتى	495	100	2,150,871	1,567,367	0	1,567,367	1,567,367	0	77.66

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتەي 7: ژمارە و رېژەي وېستگەكانى ئاۋى خواردنەۋە كە لەسەر بېرەكان دانراون بە پېيى بېيى ئاۋى بەرھەمھېنراۋ (ئاۋى پاك)، تواناي ديزاينكراۋ، و قەبارەي ئاۋى خاۋى دەرھېنراۋ لەسەر ئاستى پارىژگا بۇ سالى 2023

پارىژگا	ويىستگەي لەسەر كانىياو		كۆي گىشتى تواناى دىزاينكراو		كۆي قەبارەى ئاوى بەرھەم ھېنراو (ئاوى خواردنەوہ)		كۆي قەبارەى ئاوى خاوى وەرگىراو بە پىنى سەرچاوە ۱۳رۆژ				تىنكراى بېرى ئاوى بەرھەم ھېنراو (ئاوى پاك) بە تواناى دىزاينكراو
	ژمارە	%	۱۳رۆژ	ئاوى سەرزەوى	ئاوى سەر زەوى	ئاوى ژيىرزەوى	پروژەكانى ئاو و كۆگاي ئاو	كۆي گىشتى			
ھەولير	41	53.20	486,943	326,668	0	326,668	0	326,668	94.14		
سليمانى	26	33.80	232,040	155,920	0	155,920	0	155,920	78.85		
دھۆك	9	11.70	12,900	11,100	0	11,100	0	11,100	91.67		
ھەلەبجە	1	1.30	9,000	1,500	0	1,500	0	1,500	16.67		
كۆي گىشتى	77	100	740,883	495,188	0	495,188	0	495,188	87.68		

روویپوی ژینگە بۆ ئاو و کەرتی خەزمەتگوزاریی شارەوانییەکان لە هەریەمی کوردستان بۆ ساڵی 2023

خشته 8: کۆی توانای دیزاینکراوی ویستگاکانی بهرهمهینانی ناو به پیتی جور و ریژهی دابه شبوون له سهه ئاستی پارێزگاکان له ساڵی 2023

ويستگه‌ی سەر كانياو		ويستگه‌ی سەر بير		يه‌که‌کانی کۆکردنی ئاو / کۆگای ئاو		پڕۆژه‌ی ئاو		پاريزگا
%	م ^۳ پوژ	%	م ^۳ پوژ	%	م ^۳ پوژ	%	م ^۳ پوژ	
21.88	486,943	52.12	1,160,124	0.36	7,982	25.65	570,920	هه‌ولير
14.86	232,040	30.49	476,107	23.08	360,455	31.57	493,000	سلیمانی
1.25	12,900	47.42	489,260	1.56	16,080	49.77	513,480	دهۆک
9.93	9,000	28.01	25,380	6.89	6,240	55.18	50,000	هه‌له‌بجه
15.09	740,883	43.81	2,150,871	7.96	390,757	33.15	1,627,400	کۆی گشتی

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتە 9: قەبارەى ئاۋى خاۋى ۋەرگىراۋ لە ئاۋى سەرزەۋى و ئىرزەۋى بە پىي جۆرى ويىستگە (پىۋژەى ئاۋ، يەكەى كۆكراۋەى ئاۋ، وپىستگەى سەر بىر، وپىستگەى سەر كانىياۋ) و پىۋژەى دابەشبوونىان لە سەر ئاستى پارىزگاكان بۇ سالى 2023

پارىزگا		پىۋژەى ئاۋ		يەكەكانى كۆكردنى ئاۋ كۆگى ئاۋ		وپىستگەى سەر بىرەكان		وپىستگەى سەر كانىياۋەكان		كۆى گشتى	
مۋژەى	%	مۋژەى	%	مۋژەى	%	مۋژەى	%	مۋژەى	%	مۋژەى	%
ھەۋلىر	25.32	429,100	0.25	4,292	55.15	934,717	19.27	326,668	100	1,694,777	100
سلىمانى	34.04	335,000	26.16	257,497	23.95	235,755	15.84	155,920	100	984,172	100
دھۆك	52.6	457,570	1.26	10,980	44.86	390,185	1.28	11,100	100	869,835	100
ھەلەبجە	76.33	46,608	10.22	6,240	10.99	6,710	2.46	1,500	100	61,058	100
كۆى گشتى	35.13	1,268,278	7.73	279,009	43.42	1,567,367	13.72	495,188	100	3,609,842	100

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتە 10: قەبارەى گشتى ئاۋى بەرھەمھېنراۋ (ئاۋى پالېوراۋ) لە وىستگەكانى بەرھەمھېنراۋ ئاۋ بەپىيى جۆر و پېژەى دابەشبوون لە سەر ئاستى پارىزگان لە سالى 2023

پارىزگا		پروژەى ئاۋ		يەكەكانى كۆكردنى ئاۋ كۆگاي ئاۋ		ويستگەكانى سەر بېر		ويستگەكانى سەر كانىياۋەكان		*كۆى گشتى قەبارەى ئاۋى بەرھەمھېنراۋ	
م ^۳ پوژ		%		م ^۳ پوژ		%		م ^۳ پوژ		%	
ھەولير	396,590	23.86	4,292	0.26	934,716.6	56.23	326,668	19.65	1,662,266.6	100	
سليمانى	309,050	32.25	257,497	26.87	235,755.2	24.60	155,920	16.27	958,222.2	100	
دھۆك	450,460	52.21	10,980	1.27	390,185.0	45.23	11,100	1.29	862,725.0	100	
ھەلەبجە	42,528	74.64	6,240	10.95	6,710.0	11.78	1,500	2.63	56,978.0	100	
كۆى گشتى	1,198,628	33.86	279,009	7.88	1,567,366.8	44.27	495,188	13.99	3,540,191.8	100	

رووپىيى ژېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەى 11: قەبارەى ئاۋى خاۋى دەرھېنراۋ، ئاۋى پاكى بەرھەم ھېنراۋ، قەبارەى ئاۋى گەپنېنراۋ، بۇ سەرچاۋەكى دۋاى پالاۋتن، و تېكراى ئاۋى بەفېرۋچوۋ، و ئاۋى دابېنكراۋ بۇ دانېشتۋان لە سەر ئاستى پارېزگا لە سالى 2023

پارېزگا	تېكراى ئاۋى ۋەرگىراۋ لە ۋېستگەكانى بەرھەمھېننى ئاۋ	تېكراى قەبارەى ئاۋى بەرھەمھېنراۋ (ئاۋى پاك) لە ۋېستگەكانى بەرھەمھېننى ئاۋ.	قەبارەى ئاۋى پالېۋراۋ كە گەراۋەتەۋە بۇ سەرچاۋەكە	كۆى قەبارەى ئاۋى بە فېرۋچوۋ (دزەكراۋ) لە ناۋ ۋېستگەكاندا	تېكراى بېرى ئاۋى خواردنەۋە كە بۇ دانېشتۋان دابېن كراۋە
	م ^۳ پۇژ	م ^۳ پۇژ	م ^۳ پۇژ	م ^۳ پۇژ	م ^۳ پۇژ
ھەۋلىر	1,694,776.6	1,662,266.6	33,610.0	8,555.00	1,653,711.60
سلېمانى	984,172.2	958,222.2	21,311.6	10,103.61	946,778.59
دھۆك	869,835.0	862,725.0	10,270.0	2,773.85	859,951.15
ھە لە بچە	61,058.0	56,978.0	4,080.0	0.0	56,978.00
كۆى گشتى	3,609,841.8	3,540,191.8	69,271.6	21,432.46	3,517,419.34

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارهۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەي 12: ژمارە و پېژەي وېستگەكانى بەرھەمھېنانى ئاۋ كە سەرچاۋەي ئاۋى جېگرەۋەيان ھەيە لە كاتى فرىاگوزارىيدا بە پېيى سەرچاۋەي دابىنكردى ئاۋ و ئاۋى جېگرەۋە لە سەر ئاستى پارېزگاگان لە سالى 2023

ژماره و پېژەي ئەو وېستگانهي که سەرچاوهي ئاوي جېگروهه يان ههيه له کاتي فرياگوزاريدا			وېستگه کاني سەر کانپياو				وېستگه کاني سەر بېر				وېستگهي کۆکردنهوهي ئاو /يهکه کاني کۆگاي ئاو				پېرۆژهي ئاو				پاريزگا
			سەرچاوهي دايينکردني ئاو				سەرچاوهي دايينکردني ئاو				سەرچاوهي دايينکردني ئاو				سەرچاوهي دايينکردني ئاو				
کۆي گشتي ژمارهي وېستگه کان	ژمارهي وېستگه کان به پيئي هه بووني سەرچاوهي ئاوي جېگروهه	%	هيتر	بېر	کانپياو	پووبار	هيتر	بېر	کهنيپياو	پووبار	هيتر	بېر	کانپياو	پووبار	هيتر	بېر	کانپياو	پووبار	
326	62	19.0%	0	1	41	0	0	270	0	0	0	5	2	1	0	0	2	6	ههولير
158	13	8.2%	0	0	26	1	0	105	0	0	0	5	4	13	0	0	0	5	سليمانی
133	23	17.3%	0	0	9	0	0	112	0	0	0	1	1	4	0	0	0	6	دهۆک
11	1	9.1%	0	0	1	0	0	8	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	هه له بجه
628	99	15.8%	0	1	77	1	0	495	0	0	0	11	7	19	0	0	2	18	کۆي گشتي

رووپىيى ژېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەي 13: ژمارە و رېژەي وئىستگەكانى بەرھەمھېنانى ئاۋ بەيىي جۆرى چارەسەرکردن لەسەر ئاستى پارىژگا بۇ سالى 2023

پاریژگا	پروژەى ئاۋ				يەكەى كۆكردنى ئاۋ/ كۆگای ئاۋ				وئىستگەى سەر بىرەكان				وئىستگەى سەر كانىياۋەكان				كۆى ژمارەى نمونهى وەرگىراۋ			
	جۆرى چارەسەرکردن				جۆرى چارەسەرکردن				جۆرى چارەسەرکردن				جۆرى چارەسەرکردن				جۆرى چارەسەرکردن			
	تەعقىمکردن	%	پالائوتن و تەعقىمکردن	%	تەعقىمکردن	%	پالائوتن و تەعقىمکردن	%	تەعقىمکردن	%	پالائوتن و تەعقىمکردن	%	تەعقىمکردن	%	پالائوتن و تەعقىمکردن	%	تەعقىمکردن	%		
هەۋلىر	0	0	8	100	6	85.7	1	14.3	270	100	0	0	41	100	0	317	97	9	3	
سلىمانى	0	0	5	100	17	77.3	5	22.7	105	100	0	0	26	100	0	148	94	10	6	
دھۆك	0	0	6	100	1	16.7	5	83.3	112	100	0	0	9	100	0	122	92	11	8	
هەلەبجە	0	0	1	100	1	100	0	0	8	100	0	0	1	100	0	10	91	1	9	
كۆى گشتى	0	0	20	100	25	69.4	11	30.6	495	100	0	0	77	100	0	597	95	31	5	

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتەي 14: دووبارە كىردنەۋەي تاقىكىردنەۋەي بايلىۋجى لەسەر ئاۋى خاۋ (چارەسەر نەكراۋ)، ژمارەي نمونەكانى ۋەرگىراۋ لە ۋىستگەكانى بەرھەمھېنانى ئاۋ و كەمترىن و زۇرتىن ئاستەكانىيان بەپىي پارىزگان بۇ سالى 2023

پارىزگا	ژمارەى ئەو وۇستگانەى تاقىكردنەوەى لەسەر ئاوى خاو ئەنجامدراوە		تاقىكردنەوەى بايلۇجى											
			ژماردنى بەكتريايى				بەكترياي قۇلۇن				بەكترياي كۇليفۇرمى پيسايى			
			ژمارەى نمونە/ 1 ميللي لىتر				بەكترياي قۇلۇنى تى/ 100 ميللى لىتر (T.Coliform / 100 ml)				ئى كۇلى/ 100 ميللى لىتر (E.coli / 100 ml)			
ژمارە	%	ژمارەى نمونەى وەرگىراو لە ئاوى خاو	نۇمتريىن ئاست	بەرۇرتريىن ئاست	تىكرا	ژمارەى نمونەى وەرگىراو لە ئاوى خاو	نۇمتريىن ئاست	بەرۇرتريىن ئاست	تىكرا	ژمارەى نمونەى وەرگىراو لە ئاوى خاو	نۇمتريىن ئاست	بەرۇرتريىن ئاست	تىكرا	
ھەولير	2	0.6%	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
سليمانى	5	3.2%	10	0	16	8.00	21	0	16	21	7.20	0	0	0
دھۆك	6	4.5%	1	0	0	0.00	0	0	0	0	0	0	0	0
ھەلەبجە	1	9.1%	250	70	2000	200.00	—	—	—	—	—	—	—	—
كۆى گشتى	14	2.2%	261	0	2000	26.67	21	0	16	4.50	0	0	0	0

خشته ي 15: ژماره و رېژده ي ئه و وېستګانه ي كه تاقېكردنه وه له سهر ئاوي چاره سهر نه كراويان كړدووه له سهر ئاستي پارېژگانان بۇ سالى 2023

ژماره ي ئه و وېستګانه ي كه تاقېكردنه وه له سهر ئاوي خاويان كراوه		پارېژگا
%	ژماره	
0.6	2	هه ولېر
3.2	5	سلېمانى
4.5	6	دهوك
9.1	1	هه له بجه
2.2	14	كۆي گشتى

خشتەي 16: ژمارەي نمونەي وەرگىراۋ، نزمترین و بەرزترین ئاست، و تىكراي دەرئەنجامەكانى تاقىكدنەۋەي فيزيايى و كيميائى لەسەر ئاۋى چارەسەرەنەكراۋ بە پىيى جۆرى تاقىكدن بۇ سالى 2023

ھەلەبجە				دھۆك				سايئامانى				ھەولير				پاريزگا
تيكرا	بەررترين ئاست	نۆمترين ئاست	ژمارەى نمونه	تيكرا	بەررترين ئاست	نۆمترين ئاست	ژمارەى نمونه	تيكرا	بەررترين ئاست	نۆمترين ئاست	ژمارەى نمونه	تيكرا	بەررترين ئاست	نۆمترين ئاست	ژمارەى نمونه	تاقىكردنى كيميائىي و فيزيائىي
15,004	3,000	3	5	0.81	7	0	7	0	0	0	0	-	-	-	-	رەنگ
15	25	4	1	10.4	27	0	9	6.15	12.9	0	4	-	-	-	-	پلەى گەرم(°C)
15,057	30,000	113	1	28.03	10000	0	135	5.2	9.8	0	142	178.13	1500	9	49	شيلو (N.T.U)
8	8.25	7.6	1	6.65	9.5	0	26	7.78	8.5	0	32	8.45	8.9	8	49	پى ئىچ (pH)
228	228	228	1	138	345	0	23	161.04	400	0	30	-	-	-	-	تفتى (مىلى گرام/ليتر)
80	90	70	1	80.6	190	51	26	58.92	150	0	30	-	-	-	-	كالىسيۆم (مىلى گرام/ليتر)
37.5	50	25	1	17.56	42	0	22	31.62	100	0	30	-	-	-	-	مەگنيسيۆم (مىلى گرام/ليتر)
600	700	500	1	450.2	1069	280	26	266.6	500	0	31	-	-	-	-	گەينەرى كارەبا (µs/cm)
350	450	250	1	259.6	684	186	26	218.1	500	0	31	184	190	180	21	ماددە رەقە تواۋەكان (مىلى گرام/ليتر)
-	-	-	-	52.5	190	0	4	42.5	0	0	1	-	-	-	-	ماددە رەقە ھەلۋاسراۋەكان (مىلى گرام/ليتر)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	گۆگرد (مىلى گرام/ليتر)
-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-	فلۇرايد (مىلى گرام/ليتر)
-	-	-	-	0.4	1	0	2	0	0	0	0	-	-	-	-	ئامۇنيا (مىلى گرام/ليتر)
-	-	-	-	14.14	35	2	26	9.5	19	0	2	-	-	-	-	نيتريت (مىلى گرام/ليتر)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	نيترات (مىلى گرام/ليتر)
1.2	204	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-	سيليكات (مىلى گرام/ليتر)
-	-	-	-	0	0	0	0	0.08	0.2	0	96	-	-	-	-	فۇسفات (مىلى گرام/ليتر)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	كادميۇم (مىلى گرام/ليتر)

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەي 16 (بەردەۋامى): ژمارەي نمونەي ۋەرگىراۋ، نزمترین و بەرزترین ئاست، و تېكرای دەرئەنجامەكانى تاقىكردنەۋەي فيزييىي و كيميىي لەسەر ئاۋى چارەسەرەنەكراۋ بە پىيى جۆرى تاقىكردن و پارىزگا بۇ سالى
2023

لەبجە				دھۆك				سلىمانى				ھەولنر				پارىزگا
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	قۇرقۇشم (مىلى گرام/لىتر)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	مەنگەنيز (مىلى گرام/لىتر)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	مس (مىلى گرام/لىتر)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	كروم (مىلى گرام/لىتر)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	زىنك (مىلى گرام/لىتر)
-	-	-	-	9.625	15	0	8	22.24	200	0	28	-	-	-	-	سۇديۇم (مىلى گرام/لىتر)
-	-	-	-	8.713	35	1.1	8	1.8	12	0	28	-	-	-	-	(مىلى گرام/لىتر) پۇتاسيوم
-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-	ئارسنىك (مىلى گرام/لىتر)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	جيوە (مىلى گرام/لىتر)

خشتەي 17: ژمارە و رېژەي نمونهكانى وەرگىراو بۇ ئاۋى بەرھەمھېنراو و ئەنجامە شىكىستخواردوۋەكان بۇ تاقىكىردنەۋە بابۇلۇژىيەكان لە سالى 2023

تاقىكردنەۋەى بايلۇجى													پارىژگا	
بەكتىرياي كۆلىفۇرمىسى پىسايى				بەكتىرياي قۇلۇن				ژماردىنى بەكتىريايى				ژمارەى وىستىگەكانى		
												بەرھەمەينانى ئاۋ كە تاقىكردنەۋەى ئاۋيان ئەنجامداۋە		
پىژەى شكىست هينان	ژمارەى نومەكانى شكىستخواردوو	ژمارەى نومەكانى ۋەرگىراۋ بۇ ئاۋى بەرھەم هينراۋ		پىژەى شكىست هينان	ژمارەى نومەكانى شكىستخواردوو	ژمارەى نومەكانى ۋەرگىراۋ بۇ ئاۋى بەرھەم هينراۋ		پىژەى شكىست هينان	ژمارەى نومەكانى شكىستخواردوو	ژمارەى نومەكانى ۋەرگىراۋ بۇ ئاۋى بەرھەم هينراۋ		ژمارە %		
0	0	61		0	0	61		0	0	62.6		17.50	57	ھەۋلىر
0	0	15		0.05	1	19		0	0	19		22.80	36	سلىمانى
0	0	75		0	0	75		0	0	95		42.10	56	دھۆك
—	—	—		—	—	—		—	—	—		9.10	1	ھەلەبجە
0	0	151		0.01	1	155		0	0	176.6		23.90	150	كۆى گشتى

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتە 18 : ژمارە و رېژىدەى نمونەى وەرگىراۋ بۇ تاقىكىردنەۋەى ئاۋى بەرھەم ھېتىراۋ لەسەر ئاستى پارىزگاكان بۇ سالى 2023

ژمارەى ئەو وىستگانەى كە تاقىكىردنەۋە لەسەر ئاۋى بەرھەم ھېتىراۋ ئەنجامدەدەن		پارىزگا
ژمارە	%	
57	17.5	ھەۋلىر
36	22.8	سلىمانى
56	42.1	دھۆك
1	9.1	ھەلەبجە
150	23.9	كۆى گشتى

رووپيوي ژينگه بۇ ئاو و كهرتى خزمه تگوزاريى شاره وانيه كان له ههرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشته ى 19: ژماره و پيژدهى نمونهى وەرگيراو بۇ ئەنجامدانى تاقىكردنه وهى كيميائى و فيزيائىي ئاوى بهرهم هينراو ، ژماره و پيژدهى سهدى نمونهى سهرنه كه وتوو به پيى جوړى تاقىكردنه وه له سه ر ئاستى پاريزگا له

سالى 2023

پاريزگا			هولير			سلنماتى			دهوك			ههله بجه		
تاقىكردنه وهى كيميائى و فيزيائىي	ژمارهى نمونهى وهرگيراو	نمونهى شكستخواردوو	پيژدهى شكستهينان	ژمارهى نمونهى وهرگيراو	نمونهى شكستخواردوو	پيژدهى شكستهينان	ژمارهى نمونهى وهرگيراو	نمونهى شكستخواردوو	پيژدهى شكستهينان	ژمارهى نمونهى وهرگيراو	نمونهى شكستخواردوو	پيژدهى شكستهينان	ژمارهى نمونهى وهرگيراو	نمونهى شكستخواردوو
برهنگ	28	0	0	14	0	0	68	0	0	1	0	0	0	0
پلهى گهرمى	47	0	0	29	0	0	61	0	0	1	0	0	0	0
گلاوى	1504	0	0	41	11	5.71	319	0	0	1	0	0	0	0
پى نىچ (pH)	163	3	0.08	34	0	0	74	15.78	0.17	1	0	0	0	0
تفتى	71.7	0	0	29	2	0	68	0	0	1	0	0	0	0
كاليسيوم	743	0	0	32	0	0	84	64	1.14	1	0	0	0	0
كلور	364.2	10	0	435	3	0.01	318	52	0.95	1	0	0	0	0
مهگنيسيوم	436	0	0	27	0	0	80	23.4	0.57	1	0	0	0	0
گهينهرى كارها	8190	0	0	34	1	0.05	82	0	0	1	0	0	0	0
نهله منيؤم	31	0	0	3	0	0	52	0	0	1	0	0	0	0
مادده رقه تواو هكان	3373	0	0	33	1	0	83	0	0	1	0	0	0	0
ناسن	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
گوگرد	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
فلورايد	25	0	0	2	0	0	42	0	0	0	0	0	0	0
نامونيا	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
نيترىت	343	1	0.09	11	1	5.26	81	31	0.56	—	—	—	—	—

رووپىيى ژېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارهۋانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	نېترات
–	–	–	1.4	59	37	0	0	0	0	0	81	سېلىكات
–	–	–	0	0	50	0	0	1	0	0	35	فوسفات
–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	كادميوم
–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	فۇرۇشۇم (رەسەس)
–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	مەنگەنېز
–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	مىس
–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	كروم
–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	زېنك
–	–	–	0	0	56	0	0	10	0	0	460	سۇلدۇم
–	–	–	0	0	53	0	0	14	0	0	64	پۇتاسىيۇم
–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	ئارسىنىك
–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	جىۋە

خىشتەي 20 : ئاستەنگەكانى بەردەم و ئىستگەكانى بەرھەمھېنانى ئاۋ لە سەر ئاستى پارىژگا بۇ سالى 2023

ئاستەنگەكانى بەردەم و ئىستگەكانى بەرھەمھېنانى ئاۋ																پارېژگا	وېستگەكانى بەرھەمھېنانى ئاۋ
كەمى ئامىرى يەدەك بۇ وېستگەى بەرھەمھېنانى ئاۋ		كەموكوپى لە پاراستن و بەردەواميدان بە پاراستن		بەرھەمەكە بەشى داۋاكارىيەكان ناكات		كۆنبوون و شكانى تۆرەكە		پىسبونى سەرچاۋەى ئاۋەكە		كەمى ئاۋى خاۋ لە سەرچاۋەى ئاۋەكەدا		وېسگەكە بەھۆى ھەلەيەكى تەكنىكىيەۋە كارناكات					
%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە				
11.0	36	6.1	20	15.3	50	25.2	82	3.7	12	4.0	13	5.2	17	326	ھەولير		
44.9	71	35.4	56	27.8	44	43.7	69	8.9	14	16.5	26	17.7	28	158	سليمانى		
11.3	15	3.0	4	18.8	25	30.1	40	1.5	2	8.3	11	3.0	4	133	دھۆك		
36.4	4	0.0	0	9.1	1	54.5	6	0.0	0	9.1	1	0.0	0	11	ھەلەبجە		
20.1	126	12.7	80	19.1	120	31.4	197	4.5	28	8.1	51	7.8	49	628	كۆى گىشتى		

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتەي 20 (بەردەۋامى): ئاستەنگەكانى بەردەم وىستگەكانى بەرھەمھېنانى ئاۋ لەسەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023

ئاستەنگەكانى بەردەم وېستگەكانى بەرھەمھېنانى ئاۋ																پارېزگا	ژمارەى وېستگەكانى بەرھەمھېنانى ئاۋ					
نەبوونى مۆلیدەى كارەبايى			نەبوونى كارەباى بەردەوام و بە پيى پيويست بۇ كارکردن			كەمى تواناى كادرى تەكنىكى			كەمى پېداۋىستى تاقىگەيى بۇ وېستگەى بەرھەمھېنانى ئاۋ			كەمى پارچەى يەدەگ بۇ ئامېرى تاقىگە لە وېستگەى بەرھەمھېنانى ئاۋ			كەمى كەرستەى خاۋ بۇ وېستگەكانى بەرھەمھېنانى ئاۋ							
%	ژمارە		%	ژمارە		%	ژمارە		%	ژمارە		%	ژمارە		%			ژمارە				
39.0	127		33.4	109		23.6	77		31.9	104		1.8	6		4.9	16		2.8	9		326	ھەولنېر
24.7	39		46.8	74		40.5	64		55.7	88		13.3	21		26.6	42		19.0	30		158	سلىمانى
24.8	33		47.4	63		18.8	25		40.6	54		25.6	34		27.1	36		10.5	14		133	دھۆك
36.4	4		72.7	8		18.2	2		54.5	6		18.2	2		27.3	3		9.1	1		11	ھەلەبجە
32.3	203		40.4	254		26.8	168		40.1	252		10.0	63		15.4	97		8.6	54		628	كۆى گشتى

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتەي 20 (بەردەۋامى): ئاستەنگەكانى بەردەم وىستگەكانى بەرھەمەينانى ئاۋ لەسەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023

ئاستەنگەكانى بەردەم وېستگەكانى بەرھەمھېنانى ئاۋ																پارېزگا	ژمارەى وېستگەكانى بەرھەمھېنانى ئاۋ	
ھېتر			خراپى بارۇدۇخى ئەمنى			پېۋژەكە لە تواناى خۇى زياتر كاردەكات			كەمى ھۆشيارى ھاۋلاتيان سەبارەت بە چۈنيەتى بەكارھېنانى ئاۋ			سەرىپچى ھاۋلاتيان لە ياساكانى تۇرى ئاۋ			وېستگە بە ھېلى فرياگوزارى نەبەستراۋەتەۋە			
%	ژمارە		%	ژمارە		%	ژمارە		%	ژمارە		%	ژمارە		%	ژمارە		
16.90	55		16.00	52		21.80	71		62.90	205		31.60	103		22.10	72	326	ھەۋلىر
17.10	27		5.70	9		19.00	30		62.00	98		36.10	57		30.40	48	158	سلىمانى
0.00	0		36.80	49		12.00	16		63.20	84		33.80	45		23.30	31	133	دھۆك
0.00	0		9.10	1		18.20	2		45.50	5		18.20	2		18.20	2	11	ھەلەبجە
13.10	82		17.70	111		18.90	119		62.40	392		33.00	207		24.40	153	628	كۆى گىشتى

كەرتى ئاۋ (پرسیارنامەى خیزان)

خشتەى 21 :ژمارەى پرۆژەكانى ئاۋ، ژمارەى خیزانەكان بە پىيى ژېنگە، چۆرەكانى يەكەكانى نىشتەجىيوون، و پارىزگا بۇ سالى 2023

كۆى گشتى	جۆرى يەكەى نىشتەجىيوون%							كۆى گشتى	ژېنگە %		ژمارەى خیزانەكان	ژمارەى پرۆژەكانى ئاۋ	پارىزگا
	هيتىر	خانوو/خيمه	كارهقان	خانووى به پۆش	خانووى قوپ	ئاپارتمان	خانوو		گوندنشىن	شارنشىن			
100%	0%	0%	0%	0%	0%	1.3%	98.8%	100%	13.8%	86.3%	80	8	ههولير
100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%	0%	100%	50	5	سليمانى
100%	0%	0%	0%	0%	1.7%	5%	93.3%	100%	21.7%	78.3%	60	6	دهۆك
100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%	0%	100%	10	1	ههله بجه
100%	0%	0%	0%	0%	0.5%	2%	97.5%	100%	12%	88%	200	20	كۆى گشتى

رووپىيى ژېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەي 22: تېكراي دوورى نېوان مال و ويستگەي ئاۋ، و دابەشبوونى رېژەي خېزانەكان بەپىي ھەبوونى پېوھرىكى ئاۋ لە شوينى نېشتەجېبوونيان، دۇخى كارکردنى پېوھرەكە لە سەرئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023

پارىزگا	تېكراي دوورى نېوان شوينى نېشتەجېبوون و ويستگەي ئاۋ (بە مەتر)	ئايا خانوۋەكە پېوھرى ئاۋى ھەيە		كۆي گشتى	ژمارەي ئەو شوينە نېشتەجېبووانە كە پېوھرىكى ئاۋيان ھەيە	بارودۇخى پېوھرەكانى ئاۋ		كۆي گشتى	ژمارەي شوينە ئەو نېشتەجېبووانە كە ھىچ پېوھرىكى ئاۋيان نىيە
		بەلى	نەخىر			كاردەكەن	كارناكەن		
ھەولير	20,256.43	95%	5%	100%	76	94.7%	5.3%	100%	4
سليمانى	30,665.40	96%	4%	100%	48	97.9%	2.1%	100%	2
دھۆك	14,003.17	75%	25%	100%	45	100%	0%	100%	15
ھەلەبجە	15,000.00	90%	10%	100%	9	88.9%	11.1%	100%	1
كۆي گشتى	20,719.87	89%	11%	100%	178	96.6%	3.4%	100%	22

رووپىيى ژېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەي 23 :رېژەي دابەشبووني خيزانەكانى رووپىيوكرارو، بەپيى ئاستەنگى كەمى يان نەبووني ئاۋ ، ھۆكارەكانى كەمى يان نەبووني ئاۋ لەسەر ئاستى پارىزگان بۇ سالى 2023

ھۆكارەكانى كەمى ئاۋ بۇ مالان									ئەو خىزانانەى كە رووبەرووى كەمى ئاۋ دەبنەۋە	كۆى گشتى	كەمى يان نارېكى لە دابىنكردنى ئاۋ بۇ مالان %		پارېزگا
نازانم	ھىچ ھۆكارېك نييە	ھىتر	خانۋەكە دەكەوېتە خالى كۆتايى تۆرەكە	يچرانى بەردەوامى ئاۋ بەھۆى يچرانى كارەباۋە	دابىننەكردنى ئاۋ بە پىئى پىئويست و بەكارھىنانى سىستەمى دابەشكردن بە پىشك	خراپ بەكارھىنانى ئاۋ (بە فىرۋدانى ئاۋ)	دزەكردن و شكان لە بۆرى ئاۋ و كۆنبوونى تۆرەكان	بارگرانى لەسەر توپى ئاۋ			ھەيە	نييە	
											ھەۋلىر	73.8%	
4.8%	—	0%	19.0%	0%	57.1%	9.5%	23.8%	4.8%	21	100%	73.8%	26.3%	ھەۋلىر
75%	—	0%	0%	0%	0%	25.0%	0%	0%	4	100%	92%	8%	سلىمانى
13%	—	4.3%	4.3%	0%	60.9%	56.5%	0%	65.2%	23	100%	61.7%	38.3%	دھۆك
0%	—	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	1	100%	90%	10%	ھەلەبجە
14.3%	—	2%	10.2%	0%	55.1%	32.7%	10.2%	32.7%	49	100%	75.5%	24.5%	كۆى گشتى

خشتەى 24: تىكرای پچرانى خزمەتگوزارى رۇژانەى ئاۋ بەپىيى ئاستى پيسبوونى ئاۋى دابىنكراۋ و رېژەى ھۆكارى پيسبوونى ئاۋ لەسەر ئاستى پارىزگاكان بۇ سالى 2023 نا

پاريزگا	تيكراي كاتزميره كانى بچرانى ئاۋ لە رۇژيكدە	دابەشبوونى ئاۋ بەسەر شوپىنى نيشتەجىبوون بە پىنى ئاستى پيسبوون		كۆى گشتى	ئەۋ شوپىنە نيشتەجىبووانەى كە كارىگەرپىيان لەسەرە بەھۆى ھاتنى ئاۋى پيسەۋە بۇ ئاۋ شوپىنەكە	ئەۋ ھۆكارانەى كە دەبنە ھۆى پيسبوونى ئاۋ لە شوپىنە نيشتەجىبوۋەكاندا				
		پيس بوۋە	پيس نەبوۋە			باشكارنەكردنى ويستگەكانى پالائوتن ۋ پاككردنەۋە	دزەكردن ۋ شكان لە ئاۋ بۆرى ئاۋ ۋ تۆرى ئاۋ	ھيتر	ھىچ ھۆكارىك نييە	نازانم
ھەۋلىر	15.11	13.8%	86.3%	100%	11	18.2%	45.5%	9.1%	—	27.3%
سليمانى	21.87	4%	96.0%	100%	2	0%	50%	0%	—	50%
دھۆك	16.45	6.7%	93.3%	100%	4	0%	75%	0%	—	25%
ھەلەبجە	21.5	20%	80%	100%	2	0%	0%	0%	—	100%
كۆى گشتى	17.52	9.5%	90.5%	100%	19	10.5%	47.4%	5.3%	—	36.8%

خشتەي 25 : رېژەي سەدى بەكارھينانى ئاۋى دابىنكراۋ بۇ شوئىنە نىشتە جىبوۋەكان بە پىيى بابەت لە سەر ئاستى پارىزگان بۇ سالى 2023

رېژەي سەدى بەكارھينانى ئاۋى دابىنكراۋ بۇ شوئىنە نىشتە جىبوۋەكان بە پىيى بابەت									پارىزگا
ھىتر	مەلە وانگە	شۆشتنى كۆلان	شۆشتنى ئۆتۆمبىل	ئاۋدانى پوۋەكەكان	پاككردن	شۆشتن	چىشتلىنان	خواردنەۋە	
0%	1.3%	18.8%	42.5%	58.8%	96.3%	96.3%	96.3%	93.8%	ھەولير
0%	2%	54%	36%	58%	98%	98%	90%	76%	سلىمانى
0%	5%	31.7%	41.7%	38.3%	93.3%	100%	100%	96.7%	دھۆك
0%	0%	0%	0%	90%	100%	100%	90%	100%	ھەلەبجە
0%	2.5%	30.5%	38.5%	54%	96%	98%	95.5%	90.5%	كۆي گشتى

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتەي 26: ژمارە و رېژەي سەدى خېزانەكانى بەشدار بوو لە رووپىيەكە بە پېي ئاستەنگ لە دابىنكردى ئاۋ بۇ شوئىنى نېشتە جېببونيان لەسەر ئاستى پارىژگا بۇ سالى 2023

پارىژگا		بەرزى شىلويى ئاۋ		نمونەي ئاۋ كە ئاستى شىلو بەرزە		زىادكردى رېژەي كلۆر		زىادبوونى ئاستى خوئ (ئاۋى قورس)		كوالىتتى نزم	
ھەولير	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە
ھەولير	5	6.3	8	10	19	23.8	1	1.3	3	3.8	0
سليمانى	1	2	1	2	0	0	1	2	0	0	0
دھۆك	2	3.3	13	21.7	13	21.7	0	0	11	18.3	0
ھەلەبجە	0	0	1	10	4	40	0	0	0	0	0
كۆي گشتى	8	4	23	11.5	36	18	2	1	14	7	7

خىشتەي 26 (بەردەوامى): ژمارە و رېژەي سەدى خېزانەكانى بەشدار بوو لە رووپىيەكە بە پېي ئاستەنگ لە دابىنكردى ئاۋ بۇ شوئىنى نېشتە جېببونيان لەسەر ئاستى پارىژگا بۇ سالى 2023

پارىژگا		سەرىپچى كوردى ھاۋلاتيان لەسەر تۆرەكە		دوورى مەۋداي مالاكە لە پرۆژەي ئاۋ		بچپانى ئاۋ ماۋە بە ماۋە		ھىتر		ھىچ ئاستەنگىك نىيە		نازانم	
ھەولير	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە
ھەولير	7	8.8	2	2.5	1	1.3	3	3.8	22	27.5	21	26.3	0
سليمانى	2	4.0	0	0.0	0	0.0	9	18.0	37	74.0	0	0.0	0
دھۆك	41	68.3	3	5.0	21	35.0	0	0.0	7	11.7	1	1.7	0
ھەلەبجە	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	6	60.0	0	0.0	0
كۆي گشتى	50	25.0	5	2.5	22	11.0	12	6.0	72	36.0	22	11.0	0

رووپىيى ژېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خستەي 27: جۇرى تاقىكردنه وه، بەرزتن و نزمترين ئاست، تىكرپاي دەرئەنجامى تاقىكردنه وهكان، و رېژەي شكستى تاقىكردنه وهكان بۇ نمونەكانى ئاۋى شوئىنى نىشتە جىبوون بەيى پارىزگا بۇ سالى 2023

پەلەي گەرمى(°C)				رەنگ					پارىزگا
تىكرپاي دەرئەنجامى تاقىكردنه وهكان	بەرزترين ئاست	نزمترين ئاست	ژمارەي تاقىكردنه وهكان	رېژەي شكستى تاقىكردنه وهكان لە سەر بنەماي ستانداردەكانى ئاۋى خواردنه وه لە عىراق	تىكرپاي دەرئەنجامى تاقىكردنه وهكان	بەرزترين ئاست	نزمترين ئاست	ژمارەي تاقىكردنه وهكان	
9.46	20	0	80	0%	0.13	1	0	80	ھەولير
18.34	27	14.7	50	0%	0	0	0	50	سليمانى
6.31	25.2	0	60	0%	0	0	0	60	دھۆك
0	0	0	10	0%	0	0	0	10	ھەلەبجە
10.26	27	0	200	0%	0.05	1	0	200	كۆي گشتى

خشتەي 27 (بەردەوامى): جۇرى تاقىكردنەو، بەرزترن و نزمترين ئاست، تىكرپاي دەرئەنجامى تاقىكردنەوكان، و رېژەي شكىستى تاقىكردنەوكان بۇ نمونەكانى ئاۋى شوئىنى نىشتە جىيىون بەيىي پارىزگا بۇ سالى 2023

پى ئىچ (pH)					شېلو(مىلى گرام/لىتر)					پاريزگا
رېژەي شكىستى تاقىكردنەوكان لەسەر بنەماي ستانداردەكانى ئاۋى خواردنەو لە عىراق	تىكرپاي دەرئەنجامى تاقىكردنەوكان	بەرزترين ئاست	نزمترين ئاست	ژمارەي تاقىكردنەوكان	رېژەي شكىستى تاقىكردنەوكان لەسەر بنەماي ستانداردەكانى ئاۋى خواردنەو لە عىراق	تىكرپاي دەرئەنجامى تاقىكردنەوكان	بەرزترين ئاست	نزمترين ئاست	ژمارەي تاقىكردنەوكان	
5.3%	8	8.9	7.5	80	0%	0.69	1.2	0.10	80	ھەولنر
57.9%	7.9	8.8	7.3	50	0%	0.47	2.9	0	50	سليمانى
36.8%	6.71	7.88	0	60	100%	3.57	8.95	0.7	60	دھۆك
0%	8.1	8.4	7.8	10	0%	1.51	4	0.2	10	ھەلەبجە
100%	7.59	8.9	0	200	100%	1.54	8.95	0	200	كۆي گشتى

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەي 27 (بەردەۋامى): جۇرى تاقىكردنەۋە، بەرزتن و نزمترين ئاست، تىكراي دەرنەنجامى تاقىكردنەۋەكان، و رېژەي شكىستى تاقىكردنەۋەكان بۇ نمونەكانى ئاۋى شوئىنى نىشتەجىيوون بەپىي پارىزگا بۇ سالى

2023

پارىزگا	تفتى (مىلى گرام/لىتر)				كالىسيۇم (مىلى گرام/لىتر)			
	تاقىكردنەۋەكان	نزمترين ئاست	بەرزتنين ئاست	تىكراي دەرنەنجامى تاقىكردنەۋەكان	ژمارەي تاقىكردنەۋەكان	نزمترين ئاست	بەرزتنين ئاست	تىكراي دەرنەنجامى تاقىكردنەۋەكان
ھەۋلىر	80	0	280	160.7	80	0	110	49.33
سلىمانى	50	7.3	246	163.81	50	31	111.4	66.46
دھۆك	60	0	264	83.07	60	0	99	33.8
ھەلەبجە	10	172	204	190	10	81	106	93.41
كۆي گشتى	200	0	280	139.65	200	0	111.4	51.16

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەي 27 (بەردەوامى): جۆرى تاقىکردنەۋە، بەرزترن و نزمترین ئاست، تىكپاي دەرنەنجامى تاقىکردنەۋەكان، و پېژەي شىكىستى تاقىکردنەۋەكان بۇ نمونەكانى ئاۋى نېشتەجىيوون بەپېي پاریزگا بۇ سالى 2023

مەگىسىۆم (میلی گرام/لیتر)					کلۆر (میلی گرام/لیتر)					پاریزگا
پېژەي شىكىستى تاقىکردنەۋەكان لە سەر بنەماي ستانداردەكانى ئاۋى خواردنەۋە لە عېراق	تىكپاي دەرنەنجامى تاقىکردنەۋەكان	بەرزترن ئاست	نزمترین ئاست	ژمارەي تاقىکردنەۋەكان	پېژەي شىكىستى تاقىکردنەۋەكان لە سەر بنەماي ستانداردەكانى ئاۋى خواردنەۋە لە عېراق	تىكپاي دەرنەنجامى تاقىکردنەۋەكان	بەرزترن ئاست	نزمترین ئاست	ژمارەي تاقىکردنەۋەكان	
0%	13.57	55.2	0	80	45.3%	5.88	30	0	80	ھەولېر
0%	18.05	31.2	8.25	50	22.7%	0.35	1	0	50	سليمانى
0%	2.26	18.8	0	60	32%	19.21	151	0	60	دھۆك
0%	17.63	52.11	2.84	10	0%	65.91	133	23.4	10	ھەلەبجە
0%	11.50	55.2	0	200	100%	11.5	151	0	200	كۆي گشتى

رووپىيى ژېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەي 27 (بەردەوامى): جۆرى تاقىكردنهۋە، بەرزترن و نزمترين ئاست، تىكرپاي دەرئەنجامى تاقىكردنهۋەكان، و رېژەي شكىستى تاقىكردنهۋەكان بۇ نمونەكانى ئاۋى نىشتەجىيوون بەپپى پارىزگا بۇ سالى 2023

مادده پەقە تواۋەكان (مىلى گرام/لىتر)					گەينەرى كارەبا (µs/cm)				پارىزگا
پېژەي شكىستى تاقىكردنهۋەكان لەسەر بنەماي ستانداردەكانى ئاۋى خواردنەۋە لە عيراق	تىكرپاي دەرئەنجامى تاقىكردنهۋەكان	بەرزترين ئاست	نزمترين ئاست	ژمارەي تاقىكردنهۋەكان	تىكرپاي دەرئەنجامى تاقىكردنهۋەكان	بەرزترين ئاست	نزمترين ئاست	ژمارەي تاقىكردنهۋەكان	
0%	201.03	400	0	80	739	341.2	0	80	ھەولنر
0%	159.98	294	57	50	296,172	6,173.88	114	50	سليمانى
0%	251.45	303	193	60	474	347.18	38.6	60	دھۆك
0%	0	0	0	10	824	711.1	649	10	ھەلەبجە
0%	195.84	400	0	200	296,172	1,819.66	0	200	كۆي گشتى

كەرتى خزمەتگوزارى شارەوانى

خشتەى 28 : ژمارەى دامەزراۋە شارەوانىيەكان بەپىي پلە و پارىژگا لەسەربنەماى ژمارەى ئەو دانىشتوانانەى كە خزمەتگوزارىيان پىگەيشتوۋە بۇ سالى 2023

پلەى شارەوانى					ژمارەى دامەزراۋە شارەوانىيەكان	پارىژگا
چوارەم	سىيەم	دوۋەم	يەكەم	ناياب		
30	12	11	5	0	58	ھەولير
34	8	11	1	1	55	سلىمانى
14	13	7	3	0	37	دھۆك
2	2	1	0	0	5	ھەلەبجە
80	35	30	9	1	155	كۆى گشتى

خشتەي 29: ژمارەي دانىشتوانى سنوورى شارەۋانىيەكان، ژمارە و پېژەي ئەو دايشتوانەي خزمەتگوزارى كۆكردنەۋەي پاشماۋە پېدەگات بە پېي ئېنگە و پارىژگا لە سالى 2023

شارنشین									
گوندنشین				كۆي گشتی					
پاريزگا	ژمارەي دانىشتوان	ژمارەي ئەو دانىشتوانانەي كە	پېژەي سەدي ئەو دايشتوانەي خزمەتگوزارى كۆكردنەۋەي پاشماۋە ۋەردەگرن	پېژەي سەدي ئەو دايشتوانەي خزمەتگوزارى كۆكردنەۋەي پاشماۋە ۋەردەگرن	ژمارەي ئەو دانىشتوانانەي خزمەتگوزارى كۆكردنەۋەي پاشماۋە ۋەردەگرن	ژمارەي ئەو دانىشتوانانەي خزمەتگوزارى كۆكردنەۋەي پاشماۋە ۋەردەگرن	پېژەي سەدي ئەو دايشتوانەي خزمەتگوزارى كۆكردنەۋەي پاشماۋە ۋەردەگرن	ژمارەي ئەو دانىشتوانانەي خزمەتگوزارى كۆكردنەۋەي پاشماۋە ۋەردەگرن	پېژەي سەدي ئەو دايشتوانەي خزمەتگوزارى كۆكردنەۋەي پاشماۋە ۋەردەگرن
ھەولير	2,334,512	2,270,762	89.07	401,613	291,063	60.21	2,736,125	2,561,825	84.83
سلېمانى	2,180,962	2,123,613	94.76	289,060	243,600	75.76	2,470,022	2,367,213	92.54
دھۆك	1,199,347	1,189,739	98.14	293,150	210,808	74.49	1,492,497	1,400,547	93.49
ھەلەبجە	115,172	115,172	80	14,878	14,478	80.00	130,050	129,650	80
كۆي گشتی	5,829,993	5,699,286	92.96	998,701	759,949	69.77	6,828,694	6,459,235	89.57

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتەي 30 : قەبارە و ئېژەي پاشماۋەي كۆكراۋە و فېرېدراۋى رېۋانەي بە پىي جۆر (لەۋانەش پاشماۋەي ئاسايى، بېناسازى و سكراپ) لەسەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023

پارىزگا				بې پاشماۋەي فېرېدراۋ (تۆن/رېۋ)				رېژەي سەدى پاشماۋەي فېرېدراۋ بە پىي جۆر			
پاشماۋەي ئاسايى	پاشماۋەي تېكدانى بېنا و بېناسازى	سكراپ	كۆي گشتى	پاشماۋەي ئاسايى	پاشماۋەي تېكدانى بېنا و بېناسازى	سكراپ	كۆي گشتى	پاشماۋەي ئاسايى	پاشماۋەي تېكدانى بېنا و بېناسازى	سكراپ	كۆي گشتى
3,274	569	5	3,848	85	15	0	100	3,274	569	5	3,848
2,331	300	3	2,634	88	11	0	100	2,331	300	3	2,634
1,600	110	5	1,715	93	6	0	100	1,600	110	5	1,715
118	0	0	118	100	0	0	100	118	0	0	100
7,323	979	13	8,315	88	12	0	100	7,323	979	13	8,315

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتە ى 31: تىكرپاى پاشماۋەى ئاسايى بەرھەمھېنراۋ بۇ ھەر تاكىك و قەبارەى پاشماۋەى ئاسايى فېدراۋ لەسەر ئاستى پارىزگاكان لە ھەرىمى كوردستان لە سالى 2023

پارىزگا	ژمارەى ئەو كەسانەى كە خىزمەتگوزارى كۆكردنەۋەى پاشماۋە ۋەردەگرن	قەبارەى پاشماۋەى ئاسايى فېدراۋ لە پۇژىكا (تۇن) لە ئاستى پالرىزگا	تىكرپاى پاشماۋەى فېدراۋ لە پۇژىكا (تۇن) بۇ ھەر شارەۋانىيەك	تىكرپاى پاشماۋە بۇ ھەر تاكىك (كگم) لە پۇژىكا
ھەۋلىر	2,561,825	3,274	56.45	1.43
سلىمانى	2,367,213	2,331	42.38	1.25
دھۆك	1,400,547	1,600	43.24	1.00
ھەلەبجە	129,650	118	23.60	0.95
كۆى گشتى	6,459,235	7,323	47.25	1.25

خشته 32: ژماره و رڼژهي سهدى دامه زراوه شاره وانيه كان به پڼي شڼوازه ستاندارده كانى فرڼدانى پاشماوه له سالى 2023

شڼوازه كانى چاره سه ركردنى پاشماوه									ژماره ى دامه زراوه شاره وانيه كان	پاريژگا
هيتر	فروشتن	گورڼ بۇ وزه	گورڼ بۇ پهين	سووتانندن	ريسايكل يان دوو باره به كار هيتانه وه	فرڼدان له زه وييه چۆله كاندا	فرڼدانى پاشماوه له و شوڼانه ى كه مۆله تى ژينگه بيان نيبه	فرڼدانى پاشماوه له و شوڼانه ى كه مۆله تى ژينگه بيان هه به		
0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	8.6%	1.7%	8.6%	29.3%	62.1%	58	ههولنر
3.6%	0.0%	0.0%	0.0%	1.8%	1.8%	3.6%	54.5%	41.8%	55	سلڼمانى
8.1%	18.9%	2.7%	16.2%	10.8%	21.6%	16.2%	32.4%	59.5%	37	دهوك
0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	20.0%	0.0%	80.0%	5	ههله بجه
3.2%	4.5%	0.6%	3.9%	6.5%	6.5%	9.0%	38.1%	54.8%	155	كوى گشتى

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىستەي 33: ئمارەي دەفرەكانى كۆكردنەۋەي پاشماۋە كە مۆلكى دامەزراۋە شارەۋانىيەكانن و دابەشكردنى ئەو دەفرانە (ھاۋىيە) بە پىي شۋىنە جىاۋازەكان لە سەر ئاستى پارىژگا بۇ سالى 2023

ئمارەي دەفرى دابىنكراۋ بۇ كۆكردنى پاشماۋە بە پىي شۋىن						ئمارەي دامەزراۋە شارەۋانىيەكان بە پىي ھەبوون يان نەبوونى دەفر (ھاۋىيە)			پارىژگا
كۆي گشتى	شەقامى گشتى	پارکە گشتىيەكان	دامەزراۋە حكومىيەكان	بازرگانى	شۋىنى نىشتە جىبوون	كۆي گشتى	نىيە	ھەيە	
16,313	1,233	319	1,185	1,081	12,495	58	6	52	ھەۋلىر
3,236	884	293	698	544	817	55	4	51	سلىمانى
27,506	257	143	650	829	25,627	37	19	18	دەۋك
286	109	36	69	31	41	5	1	4	ھەلەبجە
47,341	2,483	791	2,602	2,485	38,980	155	30	125	كۆي گشتى

خشتەي 34: رېژەي سەدى دابەشكردى دەفرەكانى (حاويە) كۆكردنەۋەي پاشماۋە كە مۆلكى دامەزراۋە شارەوانىيەكانن بە پىيى شوپنە جياۋازەكان لە سەرئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023

رېژەي سەدى دابەشكردى دەفرەكانى كۆكردنەۋەي پاشماۋە بەپىي شوپن						رېژەي سەدى دابەشبوونى دامەزراۋە شارەوانىيەكان بە پىيى ھەبوون يان نەبوونى دەفر			پاريزگا
كۆي گشتى	شەقامى گشتى	پاركى گشتى	دامەزراۋە حكوميىەكان	بازرگانى	نيشتەجيىوون	كۆي گشتى	نيىە	ھەيە	
100	7.6	2.0	7.3	6.6	76.6	100%	51.4%	48.6%	ھەولير
100	27.3	9.1	21.6	16.8	25.2	100%	10.3%	89.7%	سليمانى
100	0.9	0.5	2.4	3.0	93.2	100%	20.0%	80.0%	دھۆك
100	38.1	12.6	24.1	10.8	14.3	100%	7.3%	92.7%	ھەلەبجە
100	5.2	1.7	5.5	5.2	82.3	100%	19.4%	80.6%	كۆي گشتى

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشەي 35: ئمارەي دامەزراۋە شارەۋانىيەكان، دابىنكردى دەفر و ئېزەي بەكاھىنانى لە لايەن دانىشتوانەۋە بە پىيى دابەشكردى دەفر بۇ كۆكردى پاشماۋە بۇ سالى 2023

پېزەي سەدى دابەشبوۋنى دامەزراۋە شارەۋانىيەكان پىيى بەكاھىنانى دەفر لە لايەن دانىشتوانەۋە				ئمارەي دامەزراۋە شارەۋانىيەكان كە بۇ دانىشتوانىان دەفر دابىنكراون بە پىيى بەكارھىنان				ئمارەي دامەزراۋە شارەۋانىيەكان	پاريزگا
كۆي گشتى	بەكارناھىنان	ھەندىكجار	بەكا دىنن	كۆي گشتى	بەكارناھىنان	ھەندىكجار	بەكاردىنن		
100%	1.9%	1.9%	96.2%	52	1	1	50	58	ھەولير
100%	0%	0%	100%	51	0	0	51	55	سليمانى
100%	0%	16.7%	83.3%	18	0	3	15	37	دھۆك
100%	0%	0%	100%	4	0	0	4	5	ھەلەبجە
100%	0.8%	3.2%	96%	125	1	4	120	155	كۆي گشتى

خشتهي 36: ټېكړاي دووباره بوونه وې كړداري به تال كړدني دهفري پاشماوه له حفته يه كدا ، ژماره و رېژدې سهدې ئه م دامه زراوانه كه به م كار هه لدهستن له سهر ئاستي پارېژگا بۇ سالى 2023

ټېكړاي جاراني به تال كړدنه وې دهفريه كان له حفته يه كدا به پي قه باره ي دهفري		دابه شبووني دامه زراوه شارهوانېيەكان به رېرس له به تال كړدني دهفري له ناوچه جياوازه كان		پارېژگا
دهفري گه وړه (8 م ³)	دهفري مامناوهند (6 م ³)	دهفري بچووك (1 م ³)	دهفري به قه باره ي جياواز	
ژماره	رېژدې	ژماره	رېژدې	
هه ولېر	51	98.1%	1	1.9%
سلېماني	51	100.0%	0	0.0%
دهوك	18	100.0%	0	0.0%
هه له بجه	4	100.0%	0	0.0%
كوي گشتي	124	99.2%	1	0.8%

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خستەي 37: ژمارە و پېژەي سەدى ئەو دامەزراۋە شارەوانىيە حكوميانە كە لە خەفتەيەكدا زياتر لە جارېك پاشماۋە لە شوئىنى نېشتەجىبوون و شوئىنەكانى ديكە كۆ دەكەنەۋە بە پېي ھەبوونى ئامير و كۆمپرىسەرى پېويست بۇ بەردەوامبوونى ئەم خزمەتگوزارىيە لەسەر ئاستى پارىزگاكان بۇ سالى 2023

دامەزراۋە شارەوانىيەكان پۆلىنكراۋ بە پېي ئاستى لىھاتووويان لە ھەبوونى كۆمپرىسەر و ئامير بۇ بەردەواميدان بە دابىنكردنى خزمەتگوزارىيەكانيان		دامەزراۋە شارەوانىيەكان كە پاشماۋە مالان بە شىۋەيەكى خەفتانە كۆ دەكەنەۋە		ژمارەي دامەزراۋە شارەوانىيەكان		پاريزگا	
پېژەي سەدى	ژمارە	پېژەي سەدى	ژمارە	پېژەي سەدى	ژمارە		
11.8%	6	46.6%	27	98.0%	50	58	ھەولير
25.5%	13	34.5%	19	96.1%	49	55	سلىمانى
16.7%	3	40.5%	15	94.4%	17	37	دھۆك
0.0%	0	80.0%	4	100.0%	4	5	ھەاەبجە
17.7%	22	41.9%	65	96.8%	120	155	كۆي گشتى

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەى 38: ژمارە و رېژەى سەدى ئەو دامەزراۋە شارەوانىيە حكومىيەنەى كە سىستىمى تايىبەت بە خۇيان بۇ كۆكردنەۋەى پاشماۋەى مالان بەكاردينن لە ماۋەى ھەفتەدا لە سەر ئاستى پارىژگا بۇ سالى 2023

ئەو دامەزرا شارەوانىيەنە كە پابەند نەن بە كۆكردنى پاشماۋەى مالان لە ماۋى ھەفتەدا		دامەزراۋە شارەوانىيەكان كە بە ھەترەى ناپىك پاشماۋەى مالەكان كۆدەكەنەۋە		دامەزراۋە شارەوانىيەكان كە لەسەر بنەماى ھەفتانە پاشماۋەى مالەكان كۆدەكەنە			ژمارەى دامەزراۋە شارەوانىيەكان	پارىژگا
رېژە	ژمارە	رېژە	ژمارە	تېكىراى ژمارەى جاران / ھەفتە	رېژە	ژمارە		
0.0%	0	0.0%	0	3.90	100.0%	58	58	ھەولېر
0.0%	0	1.8%	1	3.69	98.2%	54	55	سلىمانى
0.0%	0	13.5%	5	4.28	86.5%	32	37	دھۆك
0.0%	0	0.0%	0	4.00	100.0%	5	5	ھەلەبجە
0.0%	0	3.9%	6	3.91	96.1%	149	155	كۆى گشتى

رووپىيى ژېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەى 39: ژمارەى ئەو دامەزراۋە شارەوانىيە حكوميپانە كە خاۋەنى شوئىنى فرېدانى پاشماۋە و وېستگەى گواستنەۋەى فەرمى و نافەرمىن (شوئىنى كۆكدنەۋەى كاتى)، كە مۆلەتى ژېنگەيىپان لە پارېزگا ۋەگرىتوۋە يان ۋەرنەگرىتوۋە بۇ سالى 2023

ژمارەى دامەزراۋە شارەوانىيەكان				ژمارەى دامەزراۋە شارەوانىيەكان	پارېزگا
شوئىنى فرېدانى ژېل كە مۆلەتى ژېنگەيىپان پى نەدراۋە	شوئىنى فرېدانى ژېل كە مۆلەتى ژېنگەيىپان پى دراۋە	شوئىنى كۆكدنەۋەى كاتى كە وېستگەى گواستنەۋەى ئاسايى نىن	وېستگەى گواستنەۋەى فەرمى		
30	28	0	0	58	ھەۋلىر
41	14	9	1	55	سلىمانى
24	13	5	2	37	دھۆك
5	0	0	0	5	ھەلەبجە
100	55	14	3	155	كۆى گشتى

خىشتە 40: ژمارە و رېژەي وېستگەكانى گۆرپىنى ستاندارد كە مۆلەتى ئىنگەيىيان پېدراۋە يان پېنەدراۋە لەسەر ئاستى پارىژگا بۇ سالى 2023

ژمارەي وېستگەكانى گواستەنەۋەي ستاندارد بە پىنى ھەبوون يان نەبوونى مۆلەتى ئىنگەيى			دامەزراۋە شارەۋانىيەكان كە خاۋەنى وېستگەي گواستەنەۋەي ئاساين		ژمارەي دامەزراۋە شارەۋانىيەكان	پارىژگا
مۆلەتى ئىنگەيىيان ھەيە	مۆلەتى ئىنگەيىيان نىيە	كۆي گشتى	رېژە	ژمارە		
0	0	0	0.0%	0	58	ھەۋلېر
0	1	1	1.8%	1	55	سلىمانى
1	1	2	5.4%	2	37	دھۆك
0	0	0	0.0%	0	5	ھەلەبجە
1	2	3	1.9%	3	155	كۆي گشتى

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەي 41: ژمارەي ويستگەكانى گواستنهوہى نافەرمى (شوينى كۆكردنەوہى كاتى) و رېژەي دامەزراوہ شارەوانىيەكان كە خاوەنى ئەم ويستگانەن لەسەر ئاستى پارىزگان بۇ سالى 2023

ژمارەي ويستگەكانى گواستنهوہى نافەرمى (شوينى كۆكردنەوہى كاتى) كە مۆلكى دامەزراوہ شارەوانىيەكانن			دامەزراوہ شارەوانىيەكان كە خاوەنى شوينى كۆكردنەوہى كاتىن، كە بە ويستگەي گواستنهوہى نارېك ناسراون		ژمارەي دامەزراوہ حكۆمىيەكانى خۆجىيى	پارىزگا
مۆلەتى ژينگەبيان هەيە	مۆلەتى ژينگەبيان نيە	كۆي گشتى	ژمارە	رېژە		
0	0	0	0	0.0%	58	هەولير
2	7	9	9	16.4%	55	سليمانى
3	3	6	5	13.5%	37	دھۆك
0	0	0	0	0.0%	5	هەكەبجە
5	10	15	14	9.0%	155	كۆي گشتى

رووپىيى ئىنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتە 42: ژمارەى ئەۋ دامەزراۋە شارەۋانىيەكانى كە خاۋەنى شوپىنى فرىدانى زېلن و مۆلەتى ئىنگەبىيان ۋەرگرتوۋە بە پىيى مەرچە ئىنگەبىيە پەيۋەندىدارەكان و رىسكانى پارىژگا بۇ سالى 2023

ئەۋ دامەزراۋە شارەۋانىيەكانى كە خاۋەنى شوپىنى فرىدانى زېلن و مۆلەتى ئىنگەبىيان ھەيە بە پىيى ئەۋ بارودۇخە ئىنگەبىيانى كە لە شوپىنەكەدا ھەن									ژمارەى شوپىنى فرىدانى زېل كە مۆلەتى ئىنگەبىيان ھەيە	ژمارەى دامەزراۋە شارەۋانىيەكان	پارىژگا
بەكارھىنانى ئامىر لە داپۇشىنى زېل	دۋاى پىرۇسەى پەستان، چىنىكى كۆتايى خاك بەكار دېت	شوپىنەكە بە پۆلى ئىتېلىنىكى چىر داپۇشراۋە (HDPE)	ئامىرلىك بۇ كۆكردنەۋەى گازەكانى پەيۋەست بە پاشماۋە ، ۋەكو مىتان(CH4)	رىكارى كۆكردنەۋەى شەلمەنى لە پاشماۋە	ھەبوۋنى تەرازوۋ لە دەرگاي چوۋنە ژوورەۋە كە بۇ كىشكردى ئەۋ ئۆتۈمىيلانە دانراۋون كە لە گۋاستنەۋەى پاشماۋەدا بەكاردەھىتىرىن	سنورى كارگىرى، ناۋچەى ئاسايش، و خىزمەتگوزارى شۆشتن	شېۋازى كارىگەر بۇ گۋاستنەۋەى پاشماۋە بۇ شوپىنى دىارىكراۋ	پەرژىن			
26	26	2	7	5	17	21	27	12	28	58	ھەۋلىر
13	11	0	0	1	2	2	7	2	14	55	سلىمانى
12	9	7	4	6	9	12	12	11	13	37	دھۆك
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	ھەلەبجە
51	46	9	11	12	28	35	46	25	55	155	كۆى گشتى

رووپىيى ئىنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتە 43: ژمارە و رېژەرى شوئىنەكانى فرېدانى پاشماۋە كە مۇلەتى ئىنگەيىيان نىيە، بە يىي گۆنجان و ھاۋئاهەنگيان لەگەل پلانى بنەرتى شارەوانى ھەرى پارىزگايەك بۇ سالى 2023

ژمارەى شوئىنى فرېدانى زېل كە بە پىي دىزايىنى بنەرتى شارەوانى، رەزامەندى ئىنگەيى بەدەست ناھىيىن			ژمارەى شوئىنى فرېدانى زېل كە مۇلەتى ئىنگەيىيان نىيە			ئەۋ دامەزراۋە حكومىيە خۇجىيانەى كە خاۋەنى شوئىنى فرېدانى زېلن و مۇلەتى ئىنگەيىيان نىيە		ژمارەى دامەزراۋە شارەوانىيەكان	پارىزگا
لەناۋ سنورى شارەوانى	دەرەۋەى سنورى شارەوانى	كۆى گىشتى	كۆى گىشتى	نەگونجاۋ	گونجاۋ	رېژە	ژمارە		
3	4	7	7	4	3	12.1%	7	58	ھەولئىر
5	10	15	15	11	4	27.3%	15	55	سلىمانى
4	6	10	9	7	2	24.3%	9	37	دھۆك
0	1	1	1	1	0	20.0%	1	5	ھەلەبجە
12	21	33	32	23	9	20.6%	32	155	كۆى گىشتى

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتە 44: ژمارە و پېژەي ئەو دامەزراۋە شارەوانىيەكانى كە پاشماۋەكانيان لە زىلخانەكانى شارەوانىيەكانى دىكەدا فېئىدەدەن بە لەبەرچاۋگرتنى ئەۋەي كە زىلخانەكە مۆلەتى پىدراۋە و لەلايەن پارېژگا و قەزاكانەۋە تەرخانكراۋە، لەگەل بەردەستبۈۋنى سەرچاۋەي دارايىي گونجاۋ بۇ دامەزراۋەي شارەۋانى بۇ مەبەستى كۆكردنەۋە و گواستىنەۋەي پاشماۋە لەسەر ئاستى پارېژگا بۇ سالى 2023

پارېژگا	ژمارەي دامەزراۋە شارەوانىيەكان	ئەو دامەزراۋە شارەۋانىيەكانى كە پاشماۋەي شارەۋانىيەكانى لە زىلخانەكانى دىكەدا فېئىدەدەن كە مۆلكى شارەۋانىيەكانى ترە		ئەو دامەزراۋە شارەۋانىيەكانى كە سەرچاۋەي دارايىي پىۋىستيان ھەيە بۇ كۆكردنەۋە و گواستىنەۋەي پاشماۋە		ئەو شارەۋانىيەكانى كە دەيانەۋىت زىلخانەكان دروست بىكەن و مۆلەتى ژىنگەيى بەدەستبېئىن		ژمارەي شوپىنى زىلخانە كە مۆلەتى ژىنگەيىيان ھەيە
		پېژە	ژمارە	پېژە	ژمارە	پېژە	ژمارە	
ھەۋلىر	58	29.3%	17	62.1%	36	10.3%	6	6
سلىمانى	55	58.2%	32	54.5%	30	10.9%	6	7
دەۋك	37	48.6%	18	43.2%	16	10.8%	4	9
ھەلەبجە	5	60.0%	3	40.0%	2	20.0%	1	1
كۆي گىشتى	155	45.2%	70	54.2%	84	11.0%	17	23

رووپېڼۍ ژبنګه بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارهۋانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەى 45: ژمارە و رېژەى دامەزراۋە شارهۋانىيەكان بەپېى رلەناوبردن پاشماۋەى ئاسايى لە نەخۇشخانەكان و دامەزراۋە تەندروستىيەكان لەسەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023

شېۋازەكانى مامەلەكردن لەگەل پاشماۋەى مەترسېدار كە لەلايەن دامەزراۋە پزىشكىيەكان و نەخۇشخانەكانەۋە دروست دەبن								ژمارەى دامەزراۋە شارهۋانىيەكان	پارىزگا
رېژە	ھېتر	رېژە	لەلايەن كۆمپانيا تاييەتەكان يان بەلېندەرەكانەۋە بەناۋى نەخۇشخانەكانەۋە كۆدەكرېتەۋە و دەگوازىتەۋە	رېژە	سووتاندن لە تەنورەكانى ناو نەخۇشخانەكان	رېژە	لە رېگەى رېكارەكانى دامەزراۋە شارەۋانىيەكانەۋە كۆدەكرېتەۋە و رادەست دەكرېت		
0.0%	0	3.4%	2	10.3%	6	86.2%	50	58	ھەملىر
0.0%	0	16.4%	9	9.1%	5	74.5%	41	55	سلىمانى
0.0%	0	0.0%	0	21.6%	8	78.4%	29	37	دھۆك
0.0%	0	0.0%	0	0.0%	0	100.0%	5	5	ھەلەبجە
0.0%	0	7.1%	11	12.3%	19	80.6%	125	155	كۆى گشتى

رووپىيى ئىنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتە 46: ئمارە و پېژەى دامەزراۋە شارەۋانىيەكان بەپىيى بوۋنى لىكۆلىنەۋە لەسەر كارىگەرىيە ئىنگەبىيەكانى پېژەكانى زىلخانە كە مۆلەتى ئىنگەبىيەكانى، لەگەل ئەو دەستپىشخەريانەى كە بۇ ھۇشيارى تەندروستى كارمەندان جىبەجىكران لەسەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023

پارىزگا	ئمارەى دامەزراۋە شارەۋانىيەكان	بەپىيى بوۋنى لىكۆلىنەۋە لەسەر كارىگەرىيە ئىنگەبىيەكانى پېژەكانى زىلخانە كە مۆلەتى ئىنگەبىيەكانى		دامەزراۋە شارەۋانىيەكان بەپىيى جىبەجىكران دەستپىشخەريەكانى بەرەۋىشبردنى ھۇشيارى تەندروستى كارمەندان		ئمارەى پېژەكانى جىبەجىكران
		ئمارە	پېژە	ئمارە	پېژە	
ھەۋلىر	58	6	10.3%	11	19.0%	33
سلىمانى	55	5	9.1%	4	7.3%	12
دھۆك	37	10	27.0%	6	16.2%	12
ھەلەبجە	5	0	0.0%	3	60.0%	6
كۆى گشتى	155	21	13.5%	24	15.5%	63

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىستەي 47: ژمارە و پېژەي دامەزراۋە شارەوانىيەكان كە ھەلمەتى ھۆشبارى تەندروستى بۇ كارمەندان لە ئاۋ دامەزراۋە شارەوانىيەكان و پەيمانگاي پارىژگان ئەنجامدەدەن ، لەسەر ئاستى پارىژگا بۇ سالى 2023

ئەۋ دامەزراۋانەي كە ھەلمەتى ھۆشيارى تەندروستى بۇ فەرمانبەرانىيان لە ناو شارەوانىيەكان ئەنجام دەدەن									كۆي گشتى ژمارەي دامەزراۋە شارەوانىيەكان	پارىژگا
پەيمانگاي پەرۋەردە و فيركارى شار			بەشەكانى شارەوانى			بەشى ئاگرکوژينەۋە لە ھەولير				
ژمارەي پروگرامەكان	پيژە	ژمارەي دامەزراۋە شارەوانىيەكان	ژمارەي پروگرامەكان	پيژە	ژمارەي دامەزراۋە شارەوانىيەكان	ژمارەي پروگرامەكان	پيژە	ژمارەي دامەزراۋە شارەوانىيەكان		
0	0.0	0	2	6.1	1	2	6.1	1	58	ھەولير
3	25.0	1	4	33.3	1	0	0.0	0	55	سليمانى
0	0.0	0	10	83.3	4	0	0.0	0	37	دھۆك
0	0.0	0	6	100.0	3	0	0.0	0	5	ھەلەبجە
3	4.8	1	22	34.9	9	2	3.2	1	155	كۆي گشتى

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەي 47 (بەردەوامى): ژمارە و رېژەي دامەزراۋە شارەوانىيەكان كە ھەلمەتى ھۆشيارى تەندروستى بۇ كارمەندان لە ناۋ دامەزراۋە شارەوانىيەكان و پەيمانگاي پارىزگاكان ئەنجامدەدەن، لەسەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى

2023

ئەۋ دامەزراۋانەي كە ھەلمەتى ھۆشيارى تەندروستى بۇ فەرمانبەرانىان لە ناو شارەوانىيەكان ئەنجام دەدەن									پارېزگا	كۆي گشتى ژمارەي دامەزراۋە شارەوانىيەكان
رېكخراۋە ئەقېستا			گرۇپپى ھۆشيارى ژىنگەيى رېكخراۋى ئىشپىرى			كۆمەلەي پۇژى كوردى				
ژمارەي دامەزراۋەي شارەوانىيەكان	پېژە	ژمارەي پېرۇگراممەكان	ژمارەي دامەزراۋەي شارەوانىيەكان	پېژە	ژمارەي پېرۇگراممەكان	ژمارەي دامەزراۋەي شارەوانىيەكان	پېژە	ژمارەي پېرۇگراممەكان		
1	6.1	2	6	78.8	26	2	54.5	18	ھەولېر	58
0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	0	سليمانى	55
0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	0	دھۆك	37
0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	0	ھەلەبجە	5
1	3.2	2	6	41.3	26	2	28.6	18	كۆي گشتى	155

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتەي 47 (بەردەۋامى): ئىمارە و رېژەي دامەزراۋە شارەۋانىيەكان كە ھەلمەتى ھۆشيارى تەندروستى بۇ كارمەندان لە ناۋ دامەزراۋە شارەۋانىيەكان و پارىژگان ئەنجامدەن لەسەر ئاستى پارىژگان بۇ سالى 2023

ئەۋ دامەزراۋانەي كە ھەلمەتى ھۇشيارى تەندروستى بۇ فەرمانبەرانىيان لە ناو شارەۋانىيەكان ئەنجام دەدەن									كۆى گشتى ژمارەى دامەزراۋە شارەۋانىيەكان	پارنىزگا
رېئىخراۋە ئەترۇش			رېئىخراۋى ژىنگەيى مېرگەمىرى			رېئىخراۋە پەرۋەردەيى كوردىو				
ژمارەى پرۇگرامەكان	رېژە	ژمارەى دامەزراۋەى شارەۋانىيەكان	ژمارەى پرۇگرامەكان	رېژە	ژمارەى دامەزراۋەى شارەۋانىيەكان	ژمارەى پرۇگرامەكان	رېژە	ژمارەى دامەزراۋەى شارەۋانىيەكان		
0	0.0	0	18	54.5	2	0	0.0	0	58	ھەۋلىر
0	0.0	0	0	0.0	0	3	25.0	1	55	سلىمانى
8	66.7	3	0	0.0	0	0	0.0	0	37	دھۆك
0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	0	5	ھەلەبجە
8	12.7	3	18	28.6	2	3	4.8	1	155	كۆى گشتى

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

بەردەوامى خستەي 47: ژمارە و پېژەي دامەزراۋە شارەوانىيەكان لە سنورى يەكە ئىدارىيەكان كە ھەلمەتى ھۆشيارى تەندروستى بۇ كارمەندان لە ناۋ دامەزراۋە ناۋچەيىەكان و شارەوانىيەكان ئەنجامدەن لەسەر ئاستى پارىژگا بۇ سالى 2023

ئەو دامەزراوانەى كە ھەلمەتى ھۆشيارى تەندروستى بۇ فەرمانبەرانىان لە ناو شارەوانىيەكان ئەنجام دەدەن												كۆى گشتى ژمارەى دامەزراوەى شارەوھانىيەكان	پارىزگا
منداانى سەوز			كۆمپانىي گەردىن			مۆمپانىي گلەس شتودگارد			كۆمپانىي نىرخ				
ژمارەى پرۆگرامەكان	رېژە	ژمارەى دامەزراوەى شارەوانىيەكان	ژمارەى پرۆگرامەكان	رېژە	ژمارەى دامەزراوەى شارەوانىيەكان	ژمارەى پرۆگرامەكان	رېژە	ژمارەى دامەزراوەى شارەوانىيەكان	ژمارەى پرۆگرامەكان	رېژە	ژمارەى دامەزراوەى شارەوانىيەكان		
2	6.1	1	0	0.0	0	3	9.1	1	1	3.0	1	58	ھەولير
0	0.0	0	3	25.0	1	0	0.0	0	0	0.0	0	55	سلىمانى
0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	0	37	دھۆك
0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	0	5	ھەلەبجە
2	3.2	1	3	4.8	1	3	4.8	1	1	1.6	1	155	كۆى گشتى

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتەي 48: بېي پاشماۋەي دووبارە بەكارھېتىروە و ژمارە و پېژەي ئىدارە خۆجېيەكان كە خاۋەنى دامەزراۋەي جياكردنەۋەي پاشماۋە و پېسايكلكردن لەسەر ئاستى پارېژگا بۇ سالى 2023

پارېژگا	ژمارەي دامەزراۋەكانى حكومى خۆجېيى	ژمارەي ئىدارە شارەۋانىيەكان كە خاۋەنى دامەزراۋەي جياكردنەۋە و پېسايكلكردن	پېژەي ئىدارە شارەۋانىيەكان كە خاۋەنى دامەزراۋەي جياكردنەۋە و پېسايكلكردن	بېي جياكراۋ (كگم\پۆز)
ھەۋلىر	58	0	0.0%	0
سليمانى	55	1	1.8%	0
دھۆك	37	8	21.6%	313
ھەلەبجە	5	0	0.0%	0
كۆي گشتى	155	9	5.8%	313

خشتەي 49: ژمارە و رېژەي دامەزراۋە شارەوانىيەكان كە رېنمايىيەكانى تەندروستى و سەلامەتى پېشەيى بۇ كۆكردنەۋە و فرېدانى پاشماۋە دايندەكەن كە كەرسەتى ۋەك دەستكىش، كلاۋى سەلامەتى و ھتەد لەخۆدەگرېت بەمەبەستى بەكارھېتايان لە لايەن كرىكاران لەسەر ئاستى پارېژگا بۇ سالى 2023

پارېژگا	ژمارەي دامەزراۋەكانى حكومەتى خۆجىيى	دەزگاكانى حكومەتى خۆجىي كە رېساكانى تەندروستى و سەلامەتى پېشەيى جىيەجى دەكەن بۇ ئەو كرىكارانەي كە بەشدارن لە پېشەسازى كۆكردنەۋە و فرېدانى زېل و خاشاكدا		ئىدارە خۆجىيەكان كە فەرمانبەرەكانيان لە كاتى كۆدەكەنەۋە و فرېدانى پاشماۋە كەرسەتى تەندروستى و سەلامەتى پېشەيى بەكار دېنن	
		ژمارە	رېژە	ژمارە	رېژە
ھەولير	58	53	91.4%	52	98.1%
سلىمانى	55	52	94.5%	48	92.3%
دھۆك	37	35	94.6%	35	100.0%
ھەلەبجە	5	5	100.0%	4	80.0%
كۆي گشتى	155	145	93.5%	139	95.9%

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خىزمەتگوزارىيى شارەۋانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خىشتە 50: ژمارە و پېژەي دامەزراۋە شارەۋانىيەكان كە رووبەرووي ئاستەنگى سەرەكى بوونە لە كۆكردنەۋەي زېل و خاشاك لەسەر ئاستى پارىژگا بۇ سالى 2023

پاړيزگا	ژمارى داموده زگاگانى شاره وانى	کېشه کاني بهردهم کهرتي خزمه تگوزاري شاره وانييه کان سه بارهت به کۆکردنه وهى پاشماوه									
		سنووردار بوونى ته کنه لۆژياى کۆکردنه وه و گواسته نه وهى پاشماوه و له کۆتاييدا ماوه به سه رچوونيان		نه بوونى ته کنه لۆژياى تاييهت به کۆکردنه وه و گواسته نه وهى پاشماوه		نه بوونى پاراستنى ئامپيره کان و چاککردنه وهى بهرده وام		که مى پارچه ي يه دهگ بۆ ئه و ئامپيره نى که کۆمپانياکانى جاره سه رکردنى پاشماوه به کاريان ده هيين		که مى بودجه ي ته رخانکراو	
		ژماره	%	ژماره	%	ژماره	%	ژماره	%	ژماره	%
هه ولير	58	39	67.2	29	50.0	32	55.2	27	46.6	26	44.8
سليمانى	55	42	76.4	28	50.9	24	43.6	28	50.9	38	69.1
دهوک	37	26	70.3	19	51.4	14	37.8	15	40.5	19	51.4
هه له بجه	5	2	40.0	4	80.0	2	40.0	2	40.0	5	100.0
کۆي گشتى	155	109	70.3	80	51.6	72	46.5	72	46.5	88	56.8

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەي 50 (بەردەوامى): ژمارە و رېژىمى دامەزراۋە شارەوانىيەكان كە پروبىرەروى ئاستەنگى سەركى بوونە لە كۆكردنەروى زېل و خاشاك لەسەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023

كېشەكانى بەردەم كەرتى خزمەتگوزارى شارەوانىيەكان سەبارەت بە كۆكردنەوہى پاشماوہ										ژمارەى دامەزراوہ شارەوانىيەكان	پاريزگا
فريديانى زېل و خاشاك بە شيۋەيەكى ھەرەمەكى لە شويىنى ناگونجاو		نەبوونى ھوشيارى ژينگەيى		نەبوونى ئامپىر بۇ كۆكردنەوہى پاشماوہ بە پيى پىويست		كەمى قەرەبوو كوردنەوہ/كرى بۇ كرىكاران		ھيزى كارى سنووردار			
%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە		
84.5	49	75.9	44	25.9	15	67.2	39	63.8	37	58	ھەولير
74.5	41	65.5	36	32.7	18	70.9	39	61.8	34	55	سليمانى
56.8	21	59.5	22	37.8	14	75.7	28	51.4	19	37	دھۆك
80.0	4	60.0	3	0.0	0	80.0	4	40.0	2	5	ھەلەبجە
74.2	115	67.7	105	30.3	47	71.0	110	59.4	92	155	كۆى گشتى

رووپىيى ژېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىي شارەوانىيەكان لە ھەريىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەي 50 (بەردەوامى): ژمارە و رېژەي دامەزراۋە شارەوانىيەكان كە رووبەرۋوي ئاستەنگى سەركى بوونە لە كۆكردنەوي زېل و خاشاك لەسەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023

پارايىزگا	ژمارەى دامودەزگاكانى شارەوانى	كىشەكانى بەردەم كەرتى خزمەتگوزارى شارەوانىيەكان سەبارەت بە كۆكردنەوہى پاشماوہ									
		جىيەجى نەكردنى دەستپىشخەرييەكانى رىسايكلکردنى دامەزراوہيى بۆ زېل و خاشاك بە يىي پىئويست		لاوازبوونى ھەماھەنگى لە نىوان بەشەكانى بەرپرس لە دەرکردنى مۆلەت بۆ ويىستگەكانى گۆرپىن و پرۆژەكانى دوورخستنى خاشاكن		نەبوونى ويىستگەى ستانداردى گواستنەوہ و كيشەكانى دروستبوو لە ئەنجامى فرېدانى زېل و خاشاك بەبى جياكردنەوہ		نەبوونى توؤيىنەوہ و پەرۋەردە بە يىي پىئويست و كەموكۆپى لە كۆكردنەوہى پاشماوہ لە كەرتى تاييەتدا			
		ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%
ھەولير	58	24	41.4	21	36.2	21	36.2	34	58.6	43	74.1
سليمانى	55	29	52.7	12	21.8	23	41.8	34	61.8	43	78.2
دھۆك	37	8	21.6	8	21.6	10	27.0	24	64.9	21	56.8
ھەلەبجە	5	5	100.0	0	0.0	3	60.0	3	60.0	4	80.0
كۆى گشتى	155	66	42.6	41	26.5	57	36.8	95	61.3	111	71.6

رووپىيى ئېنگە بۇ ئاۋ و كەرتى خزمەتگوزارىيى شارەوانىيەكان لە ھەرىمى كوردستان بۇ سالى 2023

خشتەى 50 (بەردەوامى): ژمارە و رېژەى دامەزراۋە شارەوانىيەكان كە پروبىرۋى ئاستەنگى سەركى بوونە لە كۆكردنەۋەى زىل و خاشاك لەسەر ئاستى پارىزگا بۇ سالى 2023

کیشەکانی بەردەم کەرتی خزمەتگوزاری شارەوانییەکان سەبارەت بە کۆکردنەوهی پاشماوه								ژمارەى دامەزراوەى شارەوانى	پاریزگا
کیشەکانى تر		نەبوونی دەفر بۆ کۆکردنەوهی پاشماوه		بلاوبوونەوهی ناوچەى نیشتەجیوونی نایاسایی		خزمەتگوزاری پاککردنەوهی بى بەرامبەر بۆ ناوچهکان			
%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە	%	ژمارە		
1.7	1	51.7	30	39.7	23	46.6	27	58	هەولیر
1.8	1	43.6	24	27.3	15	23.6	13	55	سایمانى
0.0	0	64.9	24	16.2	6	29.7	11	37	دھۆک
20.0	1	60.0	3	60.0	3	40.0	2	5	هەلەبجە
1.9	3	52.3	81	30.3	47	34.2	53	155	کۆی گشتى

